

جمع بندی و نکات فیزیک دهم

مدرس : فرخی پور

فصل ۱ : فیزیک و اندازه گیری

*مدلسازی :

فرآیندی که در آن یک پدیده فیزیکی آن قدر ساده و آرمانی می شود که امکان تحلیل آن فراهم گردد. (یعنی : ۱. نگه داشتن کلیات ۲. حذف اثرات جزئی)

*کمیت :

+ **تعریف :** هر چیزی که قابل اندازه گیری باشد.

+ **ویژگی های کمیت ها :**

- تغییر نکند.
- قابلیت باز تولید داشته باشد.

+ انواع کمیت :

الف) براساس ماهیت

• **نرده ای :** قابل بیان با یکا و عدد است (یعنی : جهت ندارد) : مثل : $50 \text{ KG} =$ بهرم

• **برداری :** با عدد ، یکا ، جهت بیان میشود. مثل : $500\text{N} =$ وزن **رو به پایین**

کمیت های برداری مهم : جابجایی - سرعت - شتاب - نیرو - گشتاور - تکانه -
میدان الکتریکی - میدان مغناطیسی

توجه : در سطح کنکور ، تمام کمیت ها به جز کمیت های ذکر شده نرده ای هستند .

(ب) بر اساس تعاریف :

- اصلی : تعریف و نام مستقل از کمیت ها دارند . (جدول 1-1)
- فرعی : تعریف و نام آن ها وابسته به کمیت های اصلی است . (جدول 2-1)

جدول ۱-۱ کمیت‌های اصلی و یکای آنها		
نماد یکا	نام یکا	کمیت
m	متر	طول
kg	کیلوگرم	جرم
s	ثانیه	زمان
K	کلوین	دما
mol	مول	مقدار ماده
A	آمپر	جریان الکتریکی
cd	کندِلا (سمع)	شدت روشنایی

جدول ۲-۱ چند مثال از یکاهای فرعی که در فصل‌های این کتاب استفاده شده‌اند		
یکای فرعی	یکای SI	کمیت
m/s	m/s	تندی و سرعت
m/s ²	m/s ²	شتاب
kg m/s ²	نیوتون (N)	نیرو
kg/ms ²	پاسکال (Pa)	فشار
kg m ² /s ²	ژول (J)	انرژی

توجه : یکای کمیت های فرعی می تواند نام مستقل و مخصوص به خود داشته باشد : مثل :

نیوتن ، ژول ، پاسکال

تست ۱: در کدام یک از موارد زیر ، همه کمیت ها فرعی هستند ؟

(۲) چگالی ، تندی ، انرژی

(۱) جرم ، زمان ، چگالی

(۴) شدت روشنایی ، مقدار ماده ، زمان

(۳) چگالی ، جریان الکتریکی ، حجم

پاسخ : گزینه ۲

+ یکای کمیت های مجهول را چگونه بدست آوریم ؟

۱. فرمول مناسب مینویسیم .

۲) فرمول را طوری تغییر می دهیم که کمیت مورد نظر در یک سمت تنها قرار گیرد .

۳) به جای کمیت ها ، یکای آن هارا قرار می دهیم و تا حد امکان ساده می کنیم.

تست ۲: نیوتن (یکای نیرو) بر حسب یکای کمیت های اصلی در کدام گزینه به درستی بیان شده است ؟

$$\frac{kg.s^2}{m} \text{ (۴)}$$

$$\frac{kg.s}{m} \text{ (۳)}$$

$$\frac{kg.m}{s} \text{ (۲)}$$

$$\frac{kg.m}{s^2} \text{ (۱)}$$

پاسخ : گزینه ۱

$$\textcircled{1} F = ma$$

$$\textcircled{2} -$$

$$\textcircled{3} F = ma \quad \rightarrow \quad a = \frac{\Delta v}{\Delta t} = \frac{\frac{m}{s}}{s} = \frac{m}{s^2}$$

$$\Rightarrow \quad kg \times \frac{m}{s^2} = \frac{kgm}{s^2}$$

+ تبدیل یکا به روش زنجیره ای :

تست ۳: $9 \cdot 10^9 \frac{N \cdot m^2}{C^2}$ معادل چند $\frac{N(cm)^2}{(\mu C)^2}$ است ؟

90 (۴)

$9 \cdot 10^7$ (۳)

$9 \cdot 10^{17}$ (۲)

$9 \cdot 10^5$ (۱)

جدول ۱-۶ پیشوندهای یکاها

نماد	پیشوند	ضریب	نماد	پیشوند	ضریب
y	یوکتو	10^{-24}	Y	یوتا	10^{24}
z	زِبتو	10^{-21}	Z	زِتا	10^{21}
a	آتو	10^{-18}	E	اِگزا	10^{18}
f	فِمتو	10^{-15}	P	پِتا	10^{15}
p	پیکو	10^{-12}	T	تِرا	10^{12}
n	نانو	10^{-9}	G	گیگا (جیگا)	10^9
μ	میکرو	10^{-6}	M	میگا	10^6
m	میلی	10^{-3}	k	کیلو	10^3
c	سانتی	10^{-2}	h	هکتو	10^2
d	دسی	10^{-1}	da	دِکا	10^1

پیشوندهایی که کاربرد بیشتری دارند و بهتر است آنها را به خاطر بسپارید با رنگ قرمز نشان داده شده‌اند.

پاسخ : گزینه ۴

$$9 \times 10^9 \frac{N \cdot m^2}{C^2} \times \left(\frac{C \cdot m}{10^{-2} m} \right)^2 \times \left(\frac{10^{-6} C}{1 \mu C} \right)^2 =$$

$$9 \times 10^9 \frac{N \cdot \cancel{m^2}}{\cancel{C^2}} \times \frac{1 (cm)^2}{10^{-4} \cancel{m^2}} \times \frac{10^{-12} \cancel{C^2}}{1 (\mu C)^2} = \frac{90 \frac{N (cm)^2}{(\mu C)^2}}{\underline{\hspace{1cm}}}$$

*عوامل موثر بر دقت اندازه گیری:

+مهارت شخص اندازه گیر: مثل: در وسایل اندازه گیری مدرج با نزدیک شدن خط دید فرد به خط عمود بر وسیله اندازه گیری، دقت افزایش میابد.

+تعداد دفعات اندازه گیری

+دقت وسیله:

- وسایل اندازه گیری مدرج:

• دقت: کمینه درجه بندی. مثال: دقت خط کش معمولی 1mm

• خطا: کمینه درجه بندی $\pm \frac{1}{2}$

- وسایل اندازه گیری دیجیتال:

• دقت: یک واحد از کمترین ارزش مکانی عددی که نشان میدهد. مثال: دقت دماسنجی که 25°C را نشان میدهد برابر 1°C است.

• خطا: یک واحد از کمترین ارزش مکانی \pm

*چگالی : نسبت جرم بر حجم

$$\rho = \frac{m}{v}$$

m (جرم): kg

V (حجم): m^3

ρ (چگالی): $\frac{kg}{m^3}$

توجه :

*1000

$$\frac{g}{cm^3} \rightleftharpoons \frac{kg}{m^3}$$

÷ 1000

تست ۴: شعاع ظاهری یکی کره فلزی 5cm، جرم آن 1080g و چگالی فلز $2.7 \frac{g}{cm^3}$ است. درون این کره یک حفره وجود دارد. حجم این حفره چند درصد حجم کره را تشکیل میدهد؟ ($\pi = 3$)

۲۵(۴)

۲۰ (۳)

۱۵(۲)

۱۰(۱)

توجه:

حجم واقعی - حجم کل (ظاهری) = حجم حفره
(تجربی که از رابطه چگالی بودنتی داریم)

$$\text{حجم ظاهری} : \frac{4}{3} \pi r^3 = 4 \times 5^3 = 500 \text{ cm}^3$$

$$\text{حجم واقعی} : \rho = \frac{m}{V} \Rightarrow V = \frac{m}{\rho} = \frac{1080 \text{ g}}{2.7 \frac{\text{g}}{\text{cm}^3}} = 400 \text{ cm}^3$$

$$\text{حجم واقعی} - \text{حجم ظاهری} = \text{حجم حفره}$$
$$400 - 500 = 100 \text{ cm}^3$$

$$\Rightarrow \frac{\text{حجم حفره}}{\text{حجم کل}} \times 100 = \frac{100}{500} \times 100 = 20\%$$

پاسخ : گزینه ۳

تست ۵ : دو استوانه همگن A و B دارای جرم و ارتفاع مساوی اند . استوانه A توپر و استوانه B توخالی است . اگر شعاع خارجی این دو استوانه با هم برابر و شعاع داخلی استوانه B، نصف شعاع خارجی آن باشد، چگالی ماده سازنده استوانه A چند برابر چگالی ماده سازنده استوانه B است ؟

$$\frac{3}{4} (۴)$$

$$\frac{2}{3} (۳)$$

$$\frac{1}{4} (۲)$$

$$\frac{1}{2} (۱)$$

پاسخ : گزینه ۴

$$\frac{P_A}{P_B} = \frac{m_A}{m_B} \times \frac{v_B}{v_A}$$

برابر

$$\frac{P_A}{P_B} = \frac{m_A}{m_B} \times \frac{v_B}{v_A} = \frac{h_B \lambda_B}{h_A \lambda_A} = \frac{h_A \cancel{\lambda_A} (R^2 - r^2)}{h_B \cancel{\lambda_B} R^2} \quad r = \frac{R}{2} \rightarrow$$

$$\frac{R^2 - \left(\frac{R}{2}\right)^2}{R^2} = \frac{R^2 - \frac{R^2}{4}}{R^2} = \frac{R^2 \left(1 - \frac{1}{4}\right)}{R^2} = \left[\frac{3}{4} \right]$$

+چگالی مخلوط:

اگر دو یا چند ماده را با هم مخلوط کنیم (در صورتیکه تغییر حجم صورت نگیرد) چگالی ماده مخلوط را از این رابطه بدست می آوریم:

$$\rho_t = \frac{m_1 + m_2 + \dots}{v_1 + v_2 + \dots}$$

در بعضی موارد حجم یا جرم ماده ها به صورت مستقیم در سوال داده نمی شود در این مواقع از روابط زیر استفاده میکنیم:

(۱) در صورتیکه چگالی و حجم داده شود:

$$\rho_t = \frac{\rho_1 V_1 + \rho_2 V_2 + \dots}{v_1 + v_2 + \dots}$$

(۲) در صورتیکه چگالی و جرم داده شود:

$$\rho_t = \frac{m_1 + m_2 + \dots}{\frac{m_1}{\rho_1} + \frac{m_2}{\rho_2} + \dots}$$

تست ۶: مخلوطی از سه مایع با چگالی های $\rho_1, \rho_2 = 2\rho_1, \rho_3 = 3\rho_1$ درست شده است. اگر ۲۵ درصد حجم آن مایع از مایع ρ_1 ، ۳۰ درصد حجم آن با مایعی به چگالی ρ_2 و بقیه آن از مایعی به چگالی ρ_3 پر شده باشد؛ چگالی مخلوط این سه ماده برابر چند ρ_1 است؟

۲.۵(۴)

۲.۲ (۳)

۲(۲)

۱(۱)

پاسخ : گزینه ۳

$$P_+ = \frac{P_1 V_1 + P_2 V_2 + P_3 V_3}{V_1 + V_2 + V_3}$$

$$\Rightarrow \frac{(P_1 \times 25) + (P_2 \times 30) + (P_3 \times 45)}{100} = \frac{25P_1 + 60P_1 + 135P_1}{100} \Rightarrow$$

$$P_+ = 2,2 P_1 \Rightarrow \frac{P_+}{P_1} = 2,2$$

فصل ۲ : کار ، انرژی و توان

*کار :

+کارنیرو ثابت :

$$W = F \cdot d \cdot \cos \theta$$

W (کار) : J (ژول)

F (نیرو) : N (نیوتن)

d (جابجایی) : m (متر)

θ (زاویه بین نیرو و جابجایی) : درجه

تست ۷: نیرو $F = (30\text{N})i + (40\text{N})j$ به جسمی به جرم 5kg وارد می شود و آن را روی سطح افقی به اندازه $\Delta x = (6\text{m})i$ جابجا می کند. کار نیروی F در این جابجایی چند ژول است؟

۴۲۰ (۴)

۳۰۰ (۳)

۲۴۰ (۲)

۱۸۰ (۱)

پاسخ : گزینه ۱

$$W_F = F_x dx + F_y dy$$

$$(30 \times 6) + (40 \times 0) = 180 \text{ J}$$

+ کار نیرو وزن :

$$W_w = f_w d \cdot \cos\theta = m \cdot g \cdot \cos\theta$$

نیروی وزن در حالت های مختلف :

- حرکت در راستا افقی $\theta = 90^\circ \Rightarrow W_{mg} = 0$

- حرکت در راستا عمودی :

• به سمت پایین \Rightarrow نیروی وزن به سمت پایین \downarrow ، جابجایی به سمت پایین $\downarrow \Rightarrow \theta = 0^\circ$
 $W_{mg} \leq 0$ مثبت است.

• به سمت بالا \Rightarrow نیروی وزن به سمت پایین \downarrow ، جابجایی به سمت بالا $\uparrow \Rightarrow \theta = 180^\circ$
 $W_{mg} \leq 180$ منفی است.

+ کار کل = کار نیروی خالص = کار برآیند نیرو ها = جمع جبری کار تک به تک نیرو ها

$$W_t = W_1 + W_2 + W_3 + \dots = W_{\Sigma f}$$

***انرژی : توانایی انجام کار**

+انرژی مکانیکی:

$$E = K + U$$

E (انرژی مکانیکی) : J

K (انرژی جنبشی) : J

U (انرژی پتانسیل) : J

-انرژی جنبشی :

انرژی (توانایی انجام کار) ناشی از حرکت جسم

$$K = \frac{1}{2} m v^2$$

K(انرژی جنبشی) : J

m (جرم) : kg

v (سرعت) : $\frac{m}{s}$

تست ۸: جسمی در مسیر مستقیم با تندی v در حال حرکت است. اگر تندی این جسم 5m/s افزایش یابد. انرژی جنبشی آن ۴۴ درصد افزایش میابد. v چند متر بر ثانیه است؟

۲۵(۴)

۲۰(۳)

۱۰(۲)

۵(۱)

پاسخ : گزینه ۴

$$\frac{k_2}{k_1} = \frac{\frac{1}{2} m_2 v_2^2}{\frac{1}{2} m_1 v_1^2} = \left(\frac{v_2}{v_1} \right)^2$$

$$\frac{100+44}{100} = \left(\frac{v_1+5}{v_1} \right)^2 \Rightarrow \frac{144}{100} = \left(\frac{v_1+5}{v_1} \right)^2 \Rightarrow \frac{12}{10} = \frac{v_1+5}{v_1}$$

$$\Rightarrow 12v = 10v + 50 \Rightarrow \underline{\underline{v = 25 \frac{m}{s}}}$$

-انرژی پتانسیل : انرژی که اجسام به دلیل موقعیت قرار گیری خود دارند .

انواع :

- انرژی پتانسیل گرانشی : اجسام با قرار گرفتن در سامانه جسم - زمین و با فاصله گرفتن از سطح زمین دارای انرژی پتانسیل گرانشی می شوند .

$$U=mgh$$

U(انرژی پتانسیل گرانشی) : J

m (جرم) : kg

g (شتاب جاذبه) : $\frac{m}{s^2}$

h (ارتفاع از مبدا) : m

توجه : مبدا دلخواه است.

- انرژی پتانسیل کشسانی فنر: انرژی که در سامانه جسم - فنر و تحت تاثیر یک فنر فشرده / کشیده شده وجود دارد.

$$U_{\text{فنر}} = \frac{1}{2} K x^2$$

K (ثابت فنر) : $\frac{N}{m}$ (نیوتن بر متر)

X (تغییر طول فنر نسبت به حالت عادی) : m (متر)

*رابطه کار و انرژی :

+قضیه کار و انرژی جنبشی (چه چیز هایی انرژی جنبشی را تغییر می دهند ؟)

در یک مسیر ، کار کل برابر تغییرات انرژی جنبشی است.

$$W_t = \Delta k \Rightarrow W_t = k_2 - k_1$$

تست ۹: اتوموبیلی به جرم 1ton با تندی ثابت $3 \cdot \frac{m}{s}$ در مسیری مستقیم در حال حرکت است.
اگر در اثر ترمز تندی آن به $1 \cdot \frac{m}{s}$ برسد، کار نیروی ترمز چند کیلوژول است؟

۲۰۰ (۴)

۴۰۰ (۳)

-۳۰۰ (۲)

-۴۰۰ (۱)

پاسخ : گزینه ۱

$$W_+ = \Delta k = k_2 - k_1 = \frac{1}{2} m v_2^2 - \frac{1}{2} m v_1^2 = \frac{1}{2} m (v_2^2 - v_1^2)$$

-800 10 < J L > 30

$$W_+ = \frac{1}{2} \times 10^3 \times (100 - 900) = -400,000 \text{ J} = -400 \text{ kJ}$$

+چه نیروهایی انرژی پتانسیل را تغییر می دهند؟

- نیروی الکتریکی
- نیروی وزن : کار نیروی وزن برابر با منفی تغییرات انرژی پتانسیل گرانشی است.

$$W_{\text{وزن}} = -\Delta U_{\text{گرانشی}}$$

- نیروی فنر : کار نیروی فنر برابر با منفی تغییرات انرژی پتانسیل کشسانی است .

$$W_{\text{فنر}} = -\Delta U_{\text{کشسانی}}$$

+ چه کارهایی انرژی مکانیکی را تغییر می دهند؟

فقط نیروهای مقاوم (نیروهای مثل مقاومت هوا و اصطکاک) توانایی تغییر انرژی مکانیکی را دارند. \leq

$$W_{\text{اصطکاک}} = -\Delta E$$

در دنیا ایده آل و بدون اتلاف انرژی (همچنین در اغلب مسائل کنکور) انرژی مکانیکی ثابت است زیرا از نیروهای مقاوم صرف نظر میشود:

در این حالت:

$$: E_2 = E_1$$

$$W_{fk} = 0 \Rightarrow \Delta E = W_{fk} = 0 \Rightarrow E_2 - E_1 = 0 \Rightarrow E_2 = E_1$$

$$E_2 = E_1 \Rightarrow U_2 + K_2 = U_1 + K_1 \Rightarrow U_2 - U_1 = K_1 - K_2 \Rightarrow \Delta U = -\Delta K$$

$$: \Delta U = -\Delta K$$

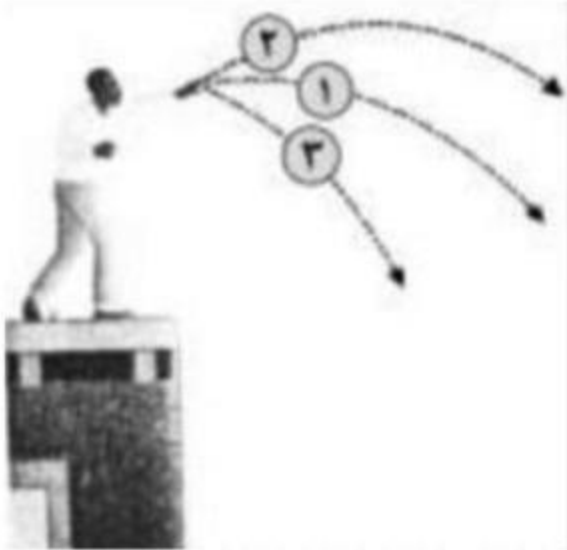
تست ۱۰: مطابق شکل زیر سه توپ مشابه از بالای ساختمانی ، از یک نقطه با سرعت یکسان پرتاب میشوند . اگر کار نیروی وزن روی سه توپ از لحظه پرتاب تا رسیدن به زمین W_1 ، W_2 و W_3 باشد ، کدام رابطه درست است ؟

$$W_2 > W_1 > W_3 \quad (۲)$$

$$W_1 = W_2 = W_3 \quad (۱)$$

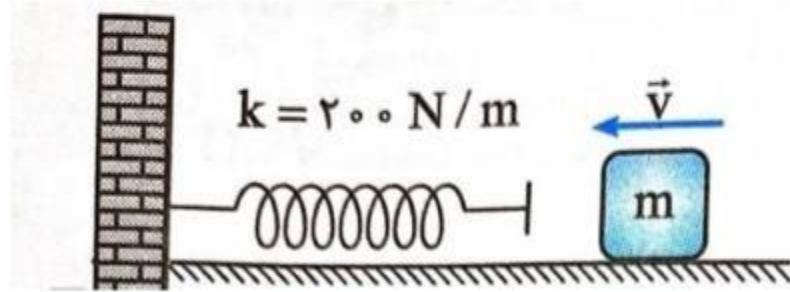
$$W_2 = W_3 > W_1 \quad (۴)$$

$$W_3 < W_2 < W_1 \quad (۳)$$

پاسخ : گزینه ۱

تست ۱۱: در شکل روبه رو ، سطح افقی بدون اصطکاک است و طول فنر در حالت عادی 30cm و جرم آن ناچیز است. وزنه را به فنر تکیه داده و فشار می‌دهیم تا طول فنر به 20cm برسد . اگر در این حالت ، بدون سرعت اولیه وزنه را رها کنیم ، بیشترین سرعت وزنه تا لحظه جدا شدن از فنر ، چند متر بر ثانیه خواهد شد ؟

$4\sqrt{2}$ (۴)

4 (۳)

2 (۲)

$2\sqrt{2}$ (۱)

پاسخ : گزینه ۱

$$W_f = \Delta k$$

$$W_{\text{قند}} + W_{\text{وزن}} + W_{\text{تکیه گاه}} = k_2 - k_1 \rightarrow v_1 = 0 \Rightarrow k_1 = 0$$

این نیروها عمود بر راستای حرکت هستند $\Rightarrow W = 0$

$$W_{\text{قند}} = -\Delta U_{\text{کشایی}} = -\frac{1}{2} k x^2 = -\frac{1}{2} \times 400 \times (10 \times 10^{-2})^2$$

تغییر طول فنر $x = 30 - 20 = 10 \text{ cm}$

$$= -\frac{1}{2} \times 400 \times 10^{-2} = -2 \text{ J}$$

$$\ominus 2 = \frac{1}{2} m v^2 \Rightarrow 2 = \frac{1}{2} \times \frac{1}{2} \times v^2 \Rightarrow v^2 = 8 \Rightarrow v = \sqrt{8} \Rightarrow v = 2\sqrt{2}$$

چون راستای دور \rightarrow

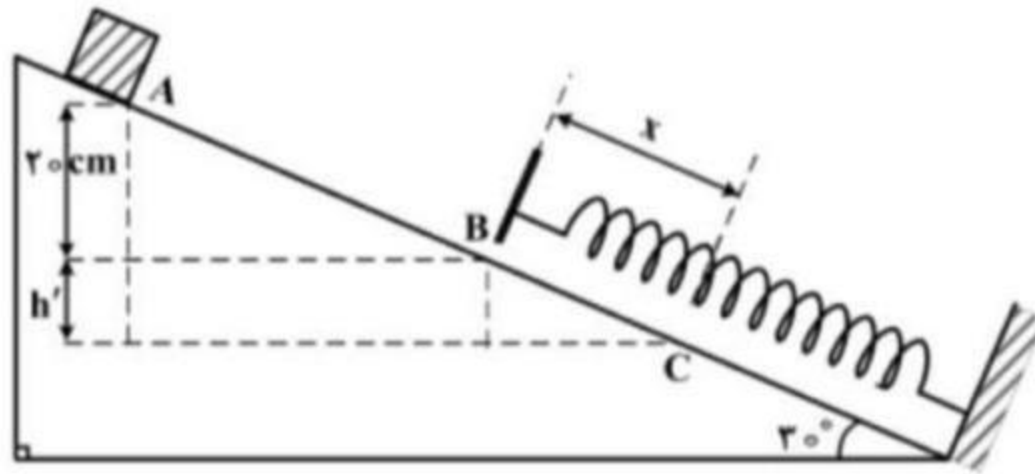
تست ۱۲: جسمی به جرم ۲ کیلوگرم روی سطح شیبدار با اصطکاک ناچیز به سمت پایین می لغزد و با سرعت 2m/s از نقطه A عبور کرده و در نقطه B به فنر برخورد می کند. اگر حداکثر فشردگی فنر X و بیشینه انرژی ذخیره شده در فنر ۱۰ ژول باشد. X چند سانتیمتر است؟

۴۰ (۴)

۳۰ (۳)

۲۰ (۲)

۱۰ (۱)

پاسخ : گزینه ۲

$$W_f = \Delta k$$

$$W_{\text{وزن}} + W_{\text{فنر}} = k_2 - k_1 \Rightarrow W_{\text{وزن}} = k_2 - k_1 - W_{\text{فنر}}$$

$$k_2 \rightarrow v_2 = 0 \Rightarrow k_2 = 0$$

$$k_1 = \frac{1}{2} m v^2 = \frac{1}{2} \times 2 \times 2^2 = 4 \text{ J}$$

$$W_{\text{فنر}} = -\Delta U_{\text{کشایی}} = -10 \text{ J}$$

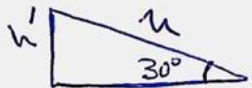
$$W_{\text{وزن}} = 0 - 4 + 10 = 6 \text{ J}$$

$$|W_{\text{وزن}}| = |mgh| = 2 \times 10 \times \underbrace{(20 + h') \times 10^{-2}}_{h'}$$

+ جهت ↓ = فنر +

$$\Rightarrow 6 = 0,2 \times (20 + h') \Rightarrow 20 + h' = 30 \Rightarrow h' = 10$$

$$\sin 30^\circ = \frac{\text{ضلع مقابل}}{\text{وتر}} = \frac{h'}{u} = \frac{1}{2} \Rightarrow \boxed{u = 20 \text{ cm}}$$

*توان: نسبت کار انجام شده به واحد زمان

$$P = \frac{w}{t}$$

P (توان) : w (وات)

W (کار) : J

t (زمان) : s

توجه : واحد مرسوم دیگر توان ، اسب بخار (hp) است . هر اسب بخار معادل 746w است.

*بازده (راندمان)

$$Ra = \frac{p_{\text{مفید}}}{p_{\text{کل}}} = \frac{w_{\text{مفید}}}{w_{\text{کل}}}$$

تست ۱۳: یک پمپ آب در هر ساعت ۲۵۲ تن آب را تا ارتفاع ۱۲ متر بالا می کشد. اگر بازده پمپ ۸۰ درصد باشد ، توان پمپ چند کیلو وات است ؟

۱۰.۵(۴)

۸.۴(۳)

۸(۲)

۷.۵(۱)

پاسخ : گزینه ۴

$$R_a = \frac{P_{\text{میس}}}{P_{\text{کب}}} \Rightarrow P_{\text{کب}} = \frac{P_{\text{میس}}}{R_a}$$

$$P_{\text{میس}} = \frac{W}{t} = \frac{mgh}{t} = \frac{252 \times 10^3 \times 10 \times 12}{3600s} = \boxed{8400w}$$

$$P_{\text{کب}} = \frac{P_{\text{میس}}}{R_a} = \frac{8400}{\frac{80}{100}} = 10500w = \boxed{10,5kw}$$

فصل ۳ : ویژگی های فیزیکی مواد

*انواع حالات ماده :

+ پلاسما

- در دما های بالا ایجاد میشود .
- مثال : ماده درون ستارگان و فضای بین ستاره ای ، آذرخش ، شفق های قطبی ، آتش

+ جامد

- ذرات به سبب نیروهای الکتریکی در کنار یکدیگر میمانند و نوسان کمی دارند .

- فاصله ذرات از یکدیگر $1\text{\AA} \cong$

توجه : هر آنگستروم (\AA) برابر 10^{10} متر است .

- انواع :

• بلورین :

دارای الگو سه بعدی تکرار شونده منظم در ساختار خود هستند .

مثال : فلزها ، نمک ، الماس ، یخ ، اغلب مواد معدنی

• آمورف (بی شکل)

فاقد الگو منظم

ایجاد بر اثر سرد شدن سریع یک مایع

مثال : شیشه

+ مایع :

- مولکول های آن به صورت **نامنظم** ولی **نزدیک** بهم قرار گرفته اند.
- فاصله ذرات از یکدیگر $1\text{\AA} \cong$
- به راحتی تغییر شکل میدهند و به شکل ظرف در می آیند.
- پدیده پخش در مایعات : حرکات نامنظم و کاتوره ای ذرات آب => برخورد آن ها به اجزا حل شوند => پخش اجزا مایع . مثال : پخش جوهر در آب ، پخش شدن نمک در آب

+ گاز

- شکل مشخص ندارند.
 - حرکت اتم ها : الف (آزادانه و ب) با تندی زیاد است . \leq برخورد به یکدیگر و دیواره های ظرف
 - فاصله میانگین ذرات از یکدیگر $35\text{\AA} \cong$
 - اندازه مولکول های هوا $1-3\text{\AA} \cong$
 - پدیده پخش در گاز ها نیز وجود دارد .
- توجه :** سرعت پخش در گاز ها $<$ مایعات است.
- توجه :** اندازه مولکول های مواد مختلف از چند آنگستروم تا 1000\AA در برخی

نکته :

حرکت براونی : حرکات نامنظم و زیگزاگی ذرات دود درون ظرف شیشه ای.

علت : با توجه به اینکه میبینیم برخورد ذرات دود به یکدیگر کم است \leq حرکت براونی ناشی از حرکت کاتوره ای مولکول های هوا است.

*علم نانو :

بررسی ویژگی ها مواد در ابعاد بسیار کوچک (نانو)

- ویژگی های فیزیکی مواد (مثل : نقطه ذوب ، رسانندگی الکتریکی و گرمایی ، شفافیت ، استحکام ، رنگ و ...) مواد در مقیاس نانو تغییر میکند .
- **مقیاس نانو** : تغییر همه ابعاد (نانو ذره) یا برخی ابعاد (مثلا یک بعد- < نانو لایه) به حدود چند نانو متر . (بسته به ماده حدود 1 تا 100nm)

توجه :

$$1\text{nm}=10^{-9}\text{m}$$

- مثال:

طلا:

• نقطه ذوب در ابعاد معمولی = 1064°C

• نقطه ذوب در ابعاد نانو = 427°C

آلومینیوم:

• به صورت خالص : رسانا جریان الکتریکی

• در مجاورت هوا => آلومینیوم اکسید

در ابعاد معمولی : نارسانا

در ابعاد نانو : رسانا

توجه: اگر دو سر سیم آلومینیومی را به متصل کنیم ، در محل اتصال آلومینیوم

اکسید در مقیاس نانو به وجود می آید => جریان برق را عبور میدهد.

تست ۱۴ : نقطه ذوب طلا :

- (۱) فقط در مقیاس نانو خیلی کاهش میابد.
- (۲) فقط در مقیاس نانو ذره خیلی افزایش میابد.
- (۳) هم در مقیاس نانو ذره و هم در مقیاس نانو لایه خیلی کاهش میابد.
- (۴) هم در مقیاس نانو ذره و هم در مقیاس نانو لایه خیلی افزایش میابد.

پاسخ : گزینه ۳

*نیروهای بین مولکولی :

+ **همچسبی** : نیروی جاذبه بین مولکول های همسان =>

پدیده هایی مثل : **کشش سطحی** :

- **تعریف** : بدلیل نیروی هم چسبی ، مولکول های آب مثل پوسته تحت کشش عمل می کنند .

- **نتایج** : تشکیل حباب آب و صابون ، کروی بودن قطره آب هنگام سقوط ، حرکت حشرات روی آب ، باقی ماندن پونز و گیره کاغذ به حالت افقی روی آب

- **عوامل موثر بر کشش سطحی** :

• افزایش دما => کاهش کشش سطحی

• اضافه کردن صابون به آب => کاهش کشش سطحی

+ **دگر چسبی** : نیروی جاذبه بین مولکول های متفاوت

توجه : نیرو های بین مولکولی کوتاه برد هستند یعنی در فاصله چند برابر فاصله بین مولکولی عملاً برابر صفر می باشند.

*پدیده های حاصل از تعامل نیروی هم چسبی و دگر چسبی :

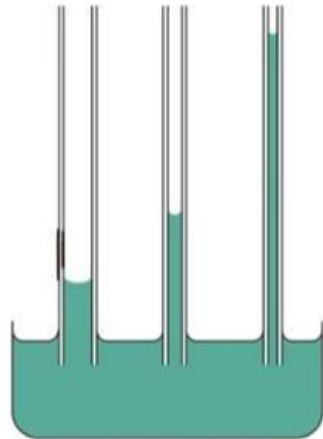
+ ترشوندگی :

- نیروی هم چسبی بین مولکول های مایع > نیروی دگر چسبی بین مولکول های مایع و جسم = < مایع ، جسم را تر (خیس) **میکند** . مثال: آب و شیشه
- نیروی هم چسبی بین مولکول های مایع < نیروی دگر چسبی بین مولکول های مایع و جسم = < مایع ، جسم را تر (خیس) **نمیکند** . مثال: بیوه و شیشه

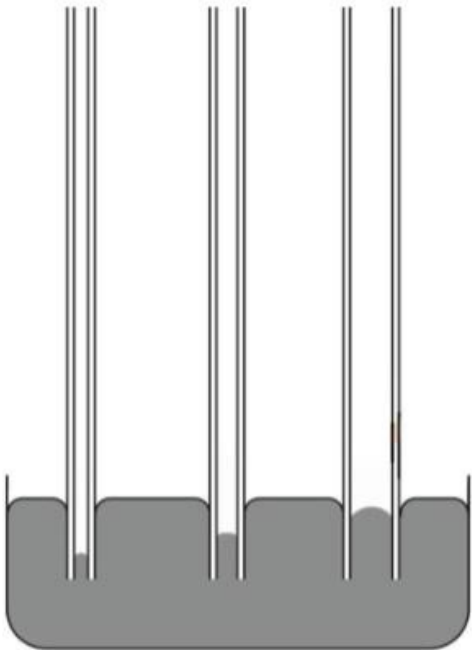
+ اثر موینگی :

- آب :

- نیروی هم چسبی بین مولکول های آب $>$ نیروی دگر چسبی بین مولکول های آب و شیشه
- سطح آب در لوله موین بالاتر از سطح آزاد مایع است
- هر چه لوله باریک تر $= <$ ارتفاع ستون آب در لوله بیشتر است.
- سطح آب در لوله مقعر قرار میگیرد.

- نیروی هم چسبی بین مولکول های جیوه < نیروی دگر چسبی بین مولکول های جیوه و شیشه
- سطح جیوه در لوله موئین پایین تر از سطح آزاد مایع است.
- هر چه لوله باریک تر \leq ارتفاع ستون جیوه در لوله کمتر است.
- سطح جیوه در لوله محدب قرار میگیرد.

* فشار: نیرو وارد شده بر واحد سطح

$$P = \frac{F}{A}$$

P (فشار): pa (پاسکال)

F (نیرو) : N

A (مساحت سطح) : m^2

+فشار ناشی از مایعات :

$$P = \rho \cdot g \cdot h$$

P(فشار): pa (پاسکال)

ρ (چگالی) : $\frac{kg}{m^3}$

h (ارتفاع از سطح آزاد مایع ، تفاوت ارتفاع دو نقطه) : m (متر)

تست ۱۵: مکعب فلزی توپری به ابعاد $5\text{cm} \times 4\text{cm} \times 2\text{cm}$ و چگالی 8g/cm^3 از طرف یکی از وجه هایش روی سطح افقی قرار می گیرد. بیشترین فشاری که مکعب می تواند بر سطح وارد کند ، چند پاسکال است ؟

$$4 \times 10^3 \text{ (۴)}$$

$$1.6 \times 10^3 \text{ (۳)}$$

$$4 \times 10^2 \text{ (۲)}$$

$$1.6 \times 10^2 \text{ (۱)}$$

پاسخ : گزینه ۴

$$P = \frac{F}{A} \Rightarrow \left| \begin{array}{l} P, F : \text{رابطه مستقیم} \\ P, A : \text{رابطه عکس} \end{array} \right.$$

قاعده برری درجه (2x4) $P_{max} \Rightarrow A_{min}$

$$P = \frac{F}{A} = \frac{mg}{A} \Rightarrow \begin{array}{l} \rightarrow f = \frac{m}{V} \Rightarrow m = fV \\ \frac{fVg}{A} \xrightarrow{V=Ah} \frac{fAhg}{A} = fgh \Rightarrow \end{array}$$

$$P = 8 \times 10^3 \times 10 \times 5 \times 10^{-2} = \underline{4 \times 10^3 \text{ Pa}}$$

نقطه : حتماً رنجایی از ابعادی که قاعده‌های روبرو کلیساز دارند (ملعب، ملعب مستطیل، السوانه ...)
 علاوه بر $P = \frac{F}{A}$: از $P = fgh$ نیز بدست می‌آید.

+فشار هوا : (p_0)

فشار ناشی از مولکول های هوای بالای سر.

توجه : چگالی هوا با افزایش ارتفاع کاهش میابد \Rightarrow نمی توان از $P = \rho \cdot g \cdot h$

استفاده کرد.

تست ۱۶: در شکل مقابل، فشار در نقطه B چند برابر فشار در نقطه A است؟

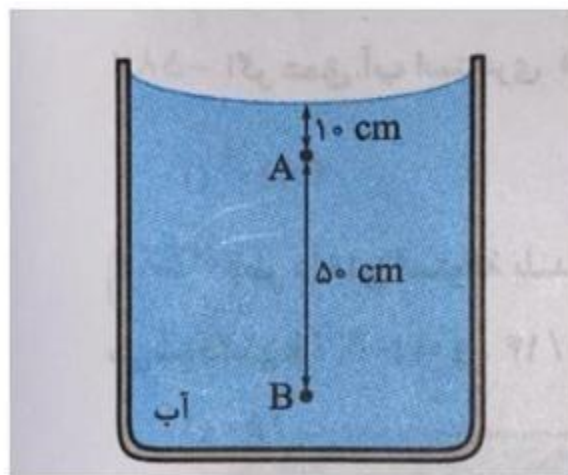
$$(p_0 = 9.9 * 10^4 \text{ pa})$$

$$\frac{21}{20} \text{ (۴)}$$

$$\frac{20}{19} \text{ (۳)}$$

$$\frac{6}{5} \text{ (۲)}$$

$$\frac{5}{4} \text{ (۱)}$$

پاسخ : گزینه ۴

$$\frac{P_B}{P_A} = ?$$

$$P_A = P_0 + \rho g h_A = 9,9 \times 10^4 + 10^3 \times 10 \times 10 \times 10^{-2}$$
$$= 9,9 \times 10^4 + 0,1 \times 10^4 = 10^5$$

$$P_B = P_0 + \rho g h_B = 9,9 \times 10^4 + 10^3 \times 10 \times 60 \times 10^{-2}$$
$$= 9,9 \times 10^4 + 0,6 \times 10^4 = 1,05 \times 10^5$$

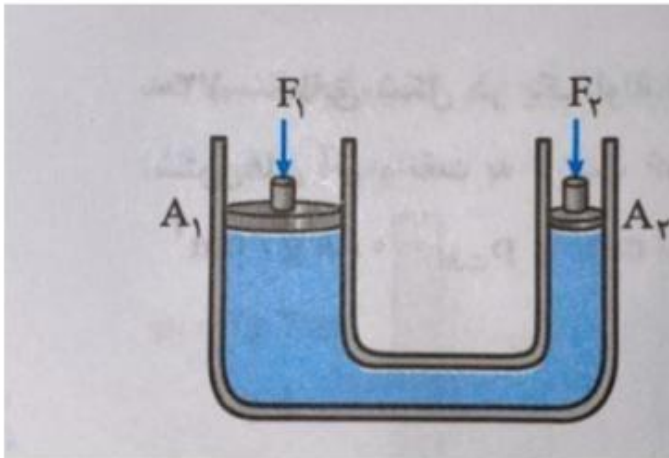
$$\Rightarrow \frac{P_B}{P_A} = \frac{1,05 \times 10^5}{1 \times 10^5} = \frac{105}{100} = \frac{21}{20}$$

+ اصل پاسکال :

اگر فشار در یک نقطه از مایع ساکن تغییر کند ، در تمام نقاط آن مایع فشار به همان اندازه تغییر می کند.

تست ۱۷: در شکل روبرو ، به دو پیستون که روی یک مایع قرار دارند نیروهای F_1 و F_2 وارد میشود و فشار P_1 و P_2 را روی دو سطح هم تراز A_1 و A_2 ایجاد می کنند. اگر پیستون ها تحت تاثیر این نیرو ها حرکت نکنند (در تعادل باشند) ، نتیجه میگیریم که :

$$F_1 = \left(\frac{A_2}{A_1}\right)F_2 \quad (۴) \quad P_1 = \left(\frac{A_1}{A_2}\right)P_2 \quad (۳) \quad F_1 = \left(\frac{A_1}{A_2}\right)F_2 \quad (۲) \quad F_2 = F_1 \quad (۱)$$

پاسخ : گزینه ۲

$$\text{اصل پاسکال} \Rightarrow P_2 = P_1$$

$$\frac{F_2}{A_2} = \frac{F_1}{A_1} \Rightarrow F_1 = F_2 \left(\frac{A_1}{A_2} \right)$$

+ اصل هم ترازى :

۲ نقطه ای که در یک مایع و هم تراز باشند ، فشار برابر دارند .

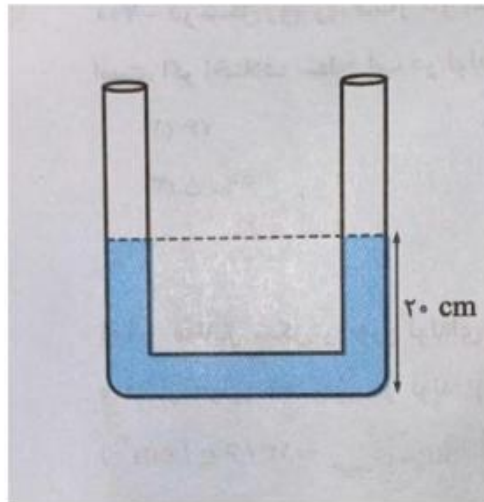
تست ۱۸ : در شکل روبرو، ارتفاع آب در هر شاخه لوله برابر 20cm است . درون یکی از شاخه به آرامی روغن میریزیم تا طول ستون روغن به 25cm برسد. در حالت تعادل ، ارتفاع آب در شاخه مقابل ، چند سانتی متر خواهد شد ؟ (چگالی آب و روغن به ترتیب 1g/cm^3 و 0.6g/cm^3 و قطر شاخه ها برابر است.)

۳۷.۵(۴)

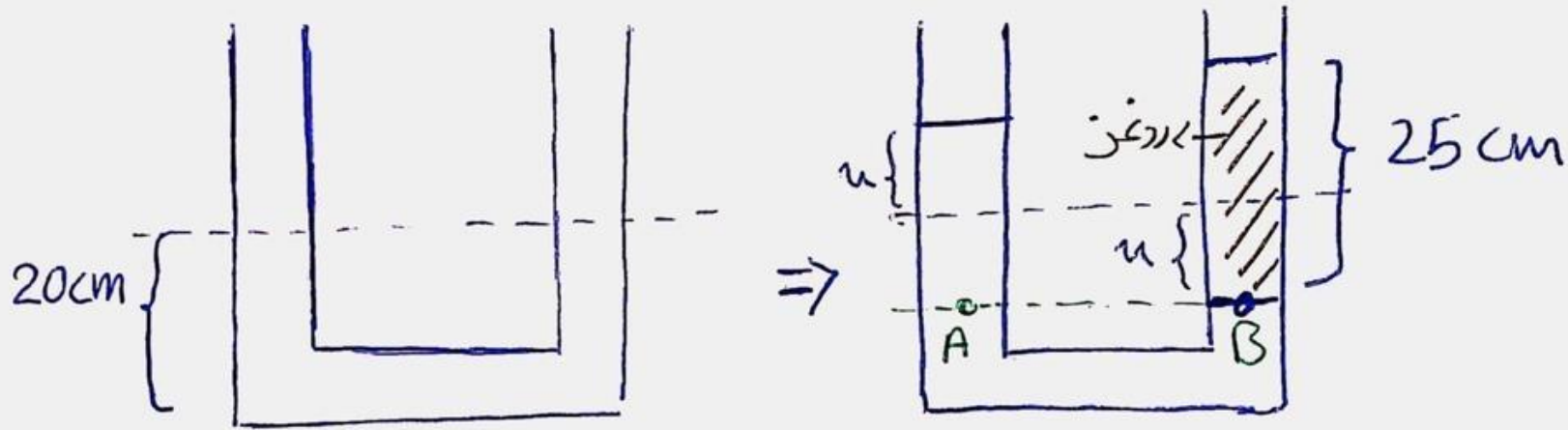
۳۵(۳)

۲۷.۵(۲)

۲۵(۱)

پاسخ : گزینه ۲

$$P_A = P_B \Rightarrow \rho_A g h_A = \rho_B g h_B \Rightarrow \rho_A h_A = \rho_B h_B$$

$$\Rightarrow 1 \times 2u = 0,6 \times 25 \Rightarrow u = 7,5 \text{ cm}$$

$$\Rightarrow \text{ارتفاع آب در سطح چپ} = 20 + 7,5 = \underline{\underline{27,5 \text{ cm}}}$$

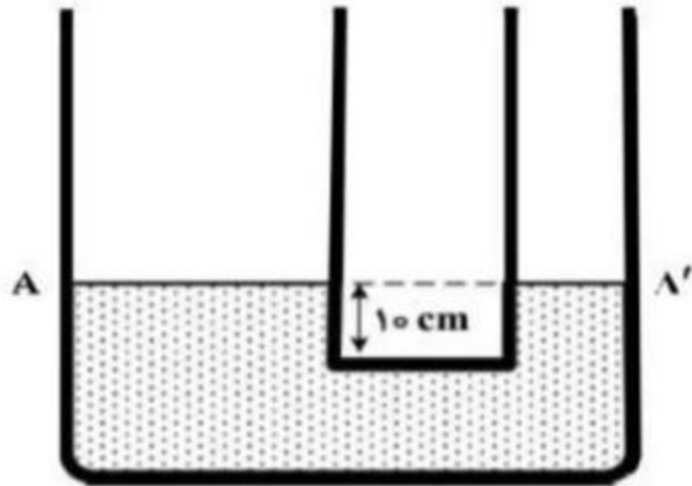
تست ۱۹: در دو لوله استوانه ای مربوط به هم تا سطح AA' آب وجود دارد و قطر قاعده یکی از استوانه ها ۳ برابر قطر قاعده استوانه دیگر است. اگر از لوله سمت چپ تا ارتفاع ۵ سانتی متر نفت اضافه کنیم. آب در لوله باریک چند سانتی متر نسبت به حالت اول بالا می رود؟ (چگالی آب و روغن به ترتیب $1g/cm^3$ و $0.8g/cm^3$ است.)

۵(۴)

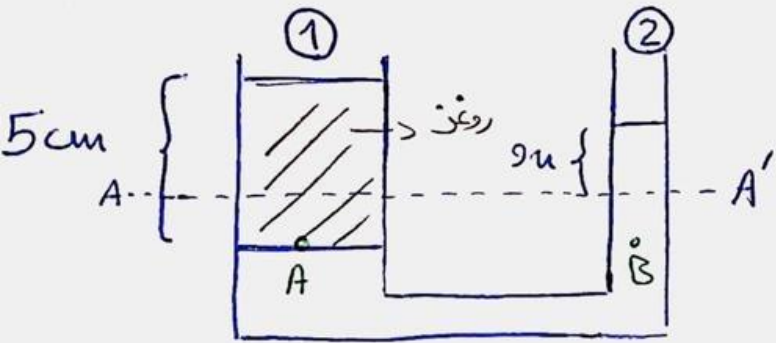
۴(۳)

۳.۶(۲)

۱.۲(۱)

پاسخ : گزینه ۲

مساحت و برابر \Rightarrow قطر 3 برابر

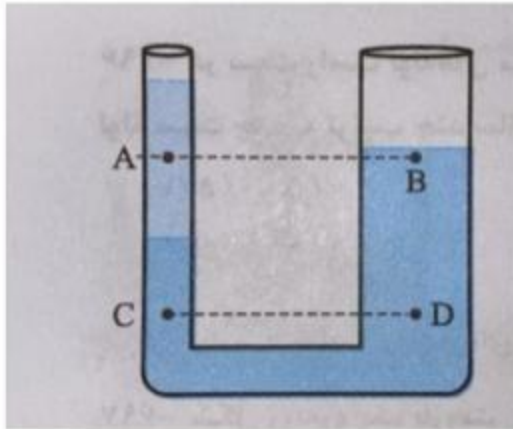
$$V_1 = V_2 \Rightarrow A_1 h_1 = A_2 h_2$$

$$9 \times u = 1 \times h_2 \Rightarrow h_2 = 9u$$

$$P_A = P_B \Rightarrow \rho_{\text{روغن}} g h_{\text{روغن}} = \rho_{\text{آب}} g h_{\text{آب}}$$

$$0,8 \times 5 = 1 \times 10 u \Rightarrow u = 0,4 \Rightarrow \underline{\underline{9u = 3,6 \text{ cm}}}$$

تست ۲۰: در شکل روبرو، در درون لوله، دو مایع مخلوط نشدنی قرار دارند. اگر فشار در نقاط نشان داده شده در درون مایع‌ها را با هم مقایسه می‌کنیم، کدام رابطه درست است؟

$$P_C < P_D, P_A = P_B \quad (۱)$$

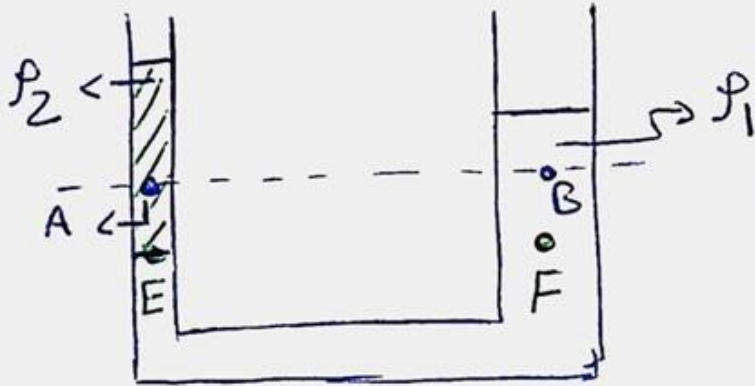
$$P_C < P_D, P_A < P_B \quad (۲)$$

$$P_C = P_D, P_A = P_B \quad (۳)$$

$$P_C = P_D, P_A > P_B \quad (۴)$$

پاسخ : گزینه ۴

در اصل هم تراز می باشد $P_C = P_D$

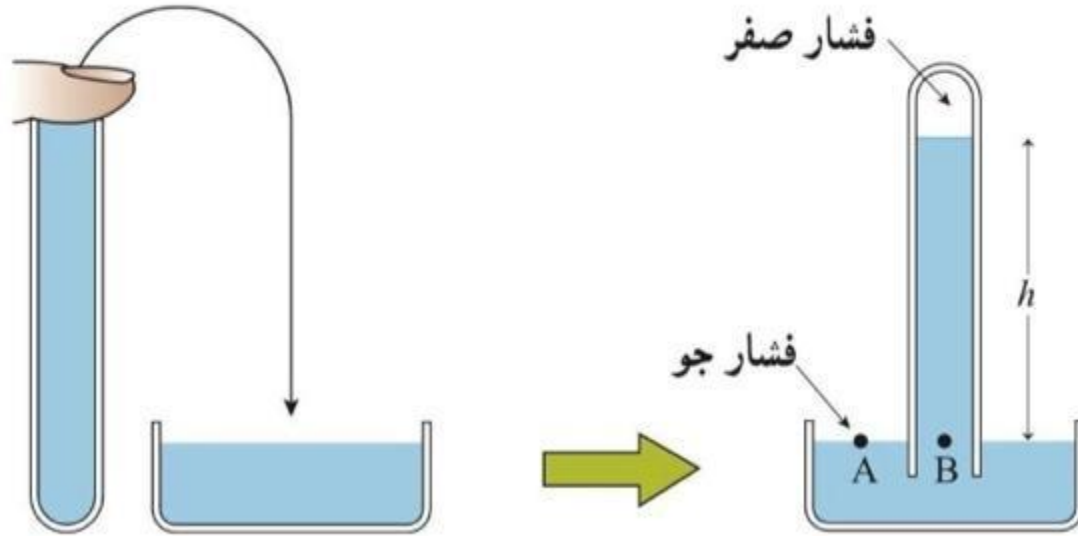
$$P_F = P_E \Rightarrow \rho_2 h_2 = \rho_1 h_1 \xrightarrow{h_2 > h_1} \rho_1 > \rho_2$$

$$P_A = P_E - \rho_2 g h$$

$$P_B = P_F - \rho_1 g h$$

$$\left. \begin{array}{l} P_A = P_E - \rho_2 g h \\ P_B = P_F - \rho_1 g h \end{array} \right\} \rho_1 > \rho_2, P_E = P_F \rightarrow P_B < P_A$$

+بارومتر (جو سنج)

+مانومتر (فشارسنج U شکل) :

لوله ای U شکل که در یک طرف آن مخزن گاز قرار دارد و در داخل آن مایعی با چگالی معین میریزیم.

$$P_A = P_B \Rightarrow P = P_0 + \rho gh \Rightarrow P - P_0 = \rho gh$$

p: فشار مطلق

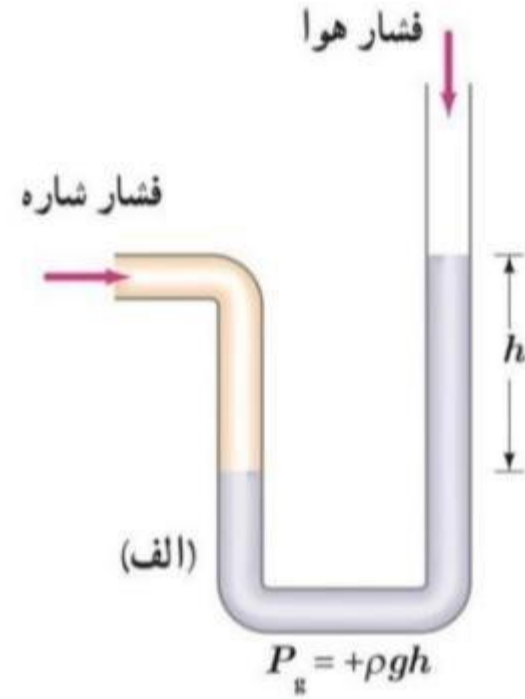
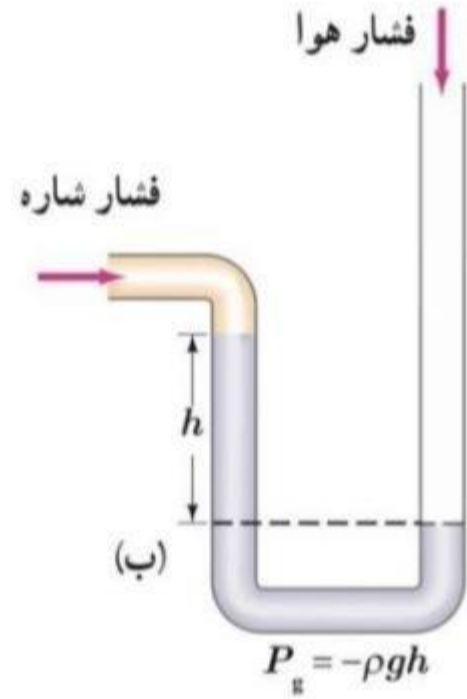
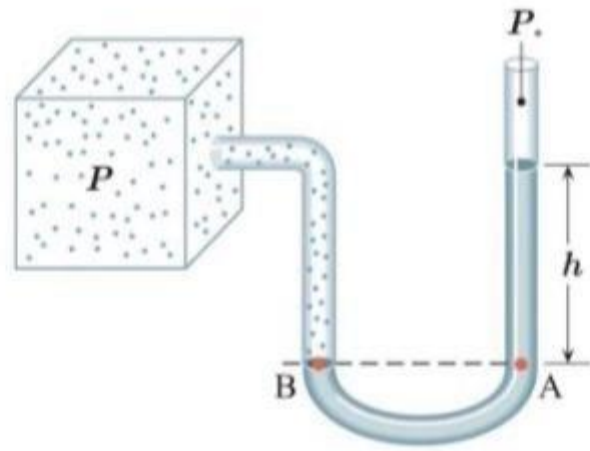
P_0 : فشار هوا

$$P_g \left(\text{فشار پیمانه ای} \right) = P - P_0$$

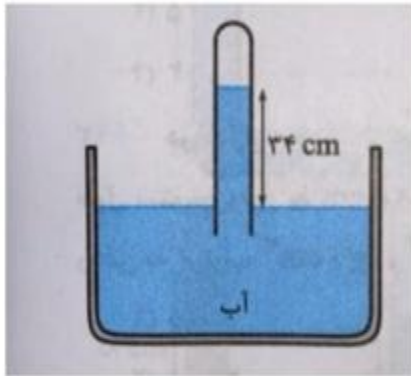
توجه : اغلب فشار سنج ها فشار پیمانه ای را نشان می دهند.

سطح متصل به مخزن بالاتر از سطح دیگر $P_g \leq$ (فشار پیمانه ای) مثبت است.(الف)

سطح متصل به مخزن پایین تر از سطح دیگر $P_g \leq$ (فشار پیمانه ای) منفی است.(ب)

تست ۲۱: در شکل روبرو ، فشار گاز جمع شده در انتهای لوله ، 72cmHg است. اگر اختلاف سطح آب در لوله و ظرف 34cm باشد . فشار هوا چند سانتی متر جیوه است ؟ (چگالی آب و جیوه به ترتیب 1g/cm^3 و 13.6g/cm^3 است.)

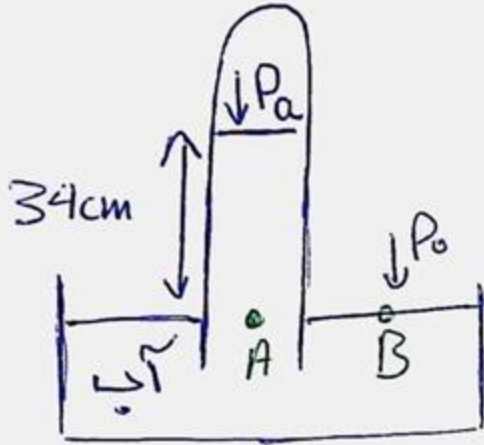
۷۶(۱)

۷۴.۵(۲)

۶۹.۵(۳)

۶۸(۴)

پاسخ : گزینه ۲

$$P_A = P_B \Rightarrow$$

$$P_a + P_{\text{آب}} = P_0$$

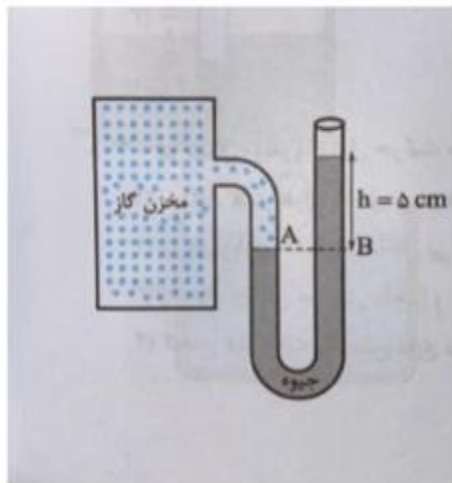
چون در یک سطح در یک مایع همجنس هم‌تراز، فشار یکسان است. $\rho_w h_w = \rho_{Hg} h_{Hg}$

$$1 \times 34 = 13,6 \times h_{Hg} \Rightarrow h_{Hg} = 2,5 \text{ cm}$$

$$\Rightarrow P_0 = P_a + P_{\text{آب}}$$

$$72 + 2,5 = \boxed{74,5 \text{ cm}_{Hg}}$$

تست ۲۲: در مانومتر رو به رو، فشار پیمانه ای گاز چند پاسکال است؟ (چگالی جیوه 13.6 g/cm^3 است.)

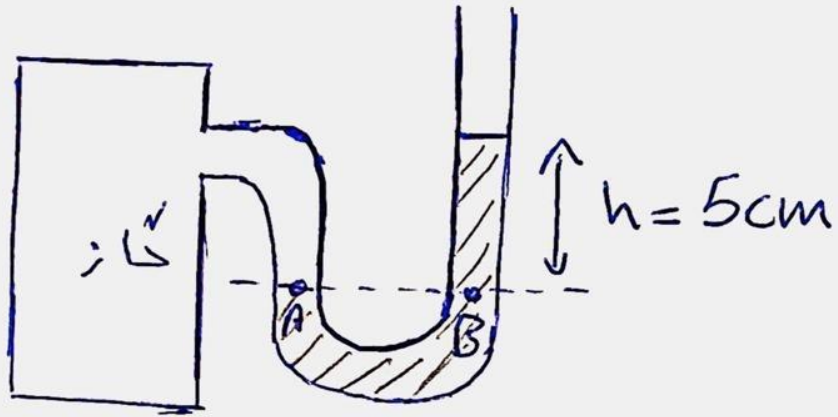
۵(۱)

۸۱(۲)

۶۸۰۰(۳)

۱۰۶۸۰۰(۴)

پاسخ : گزینه ۳

$$P_A = P_B \Rightarrow P_{\text{گاز}} = P_{\text{مایع}} + P_0$$

$$\Rightarrow \underbrace{P_{\text{گاز}} - P_0}_{P_{\text{شماره}}} = P_{\text{مایع}}$$

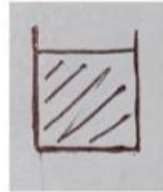
$$P_{\text{شماره}} = P_{\text{مایع}} = \rho g h$$

$$P_{\text{شماره}} = 13,6 \times 10^3 \times 10 \times 5 \times 10^{-2} = \boxed{6800 \text{ pa}}$$

+مقایسه وزن مایع و نیروی وارده از طرف مایع به کف ظرف :

توجه : نیروی وارده از طرف مایع به کف ظرف برابر با وزن ستون مایع است.

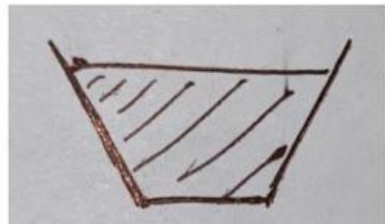
حالت ۱: نیرویی که مایع به کف ظرف وارد میکند (f_1) = وزن مایع (f_2)

حالت ۲: $(f_2) > (f_1)$

حالت ۳: $(f_2) < (f_1)$

+نیروی شناوری :

نیروی بالاسوی خالصی که از طرف شاره به جسم وارد میشود.

حالت ۱: $\rho_{\text{جسم}} = \rho_{\text{شاره}}$ جسم غوطه ور میشود .

حالت ۲: $\rho_{\text{جسم}} < \rho_{\text{شاره}}$ جسم فرو میرود .

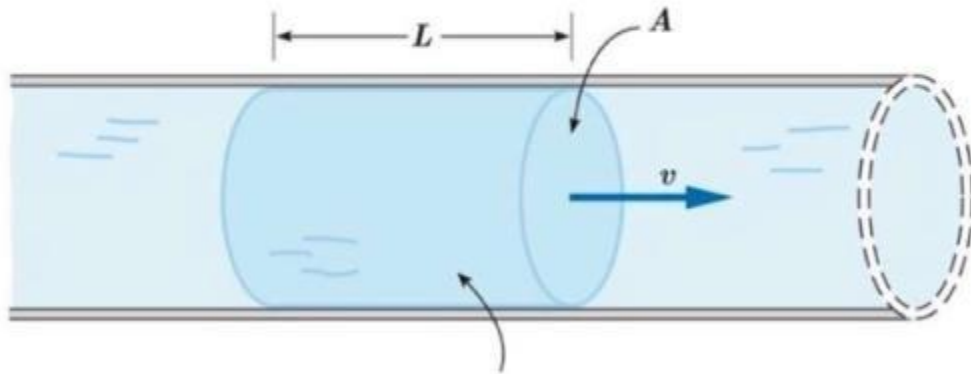
حالت ۳: $\rho_{\text{جسم}} > \rho_{\text{شاره}}$ جسم روی شاره شناور می گردد .

*شاره در حرکت و اصل برنولی :

در مسیر حرکت شاره ، با افزایش تندی ، فشار کاهش میابد.

+ **آهنگ شارش حجمی** : حجم شاره ای که در واحد زمان ، از سطح مقطع لوله عبور می کند.

$$\text{آهنگ شارش حجمی} = \frac{\text{شاره حجم}}{\text{زمان}} = \frac{\Delta V}{\Delta t} = \frac{AL}{\Delta t} = AV$$

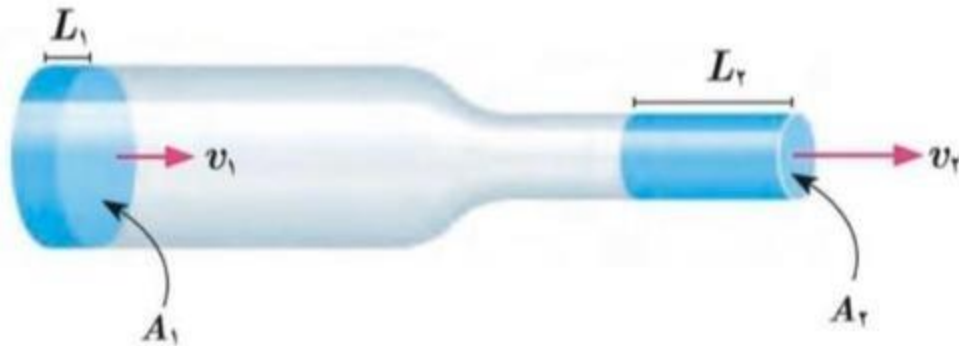

حجم این بخش شاره برابر AL است.

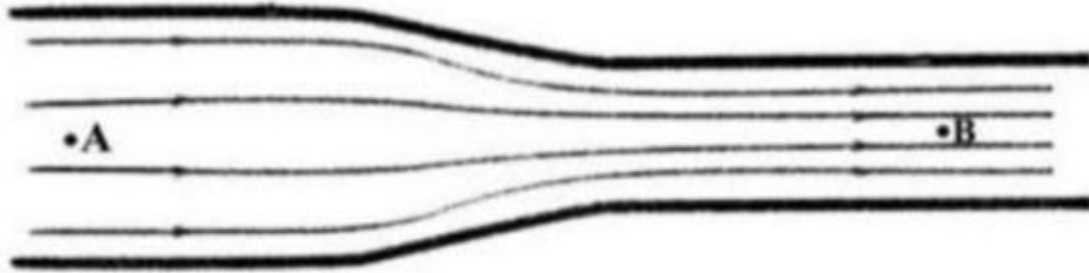
+معادله پیوستگی :

در شاره ای تراکم ناپذیر و جریان لایه ای ، در مدت زمان یکسان از هر سطح مقطع دلخواه لوله ؛ جرم و حجم یکسانی از مایع عبور میکند.

$$A_1 V_1 = A_2 V_2$$

تست ۲۳: در شکل زیر، آب به صورت پیوسته در لوله جاری است. اگر قطر مقطع بزرگ دو برابر قطر مقطع کوچک باشد، تندی حرکت آب در نقطه A چند برابر سرعت در نقطه B است؟

$\frac{1}{4}$ (۱)

$\frac{1}{2}$ (۲)

2(۳)

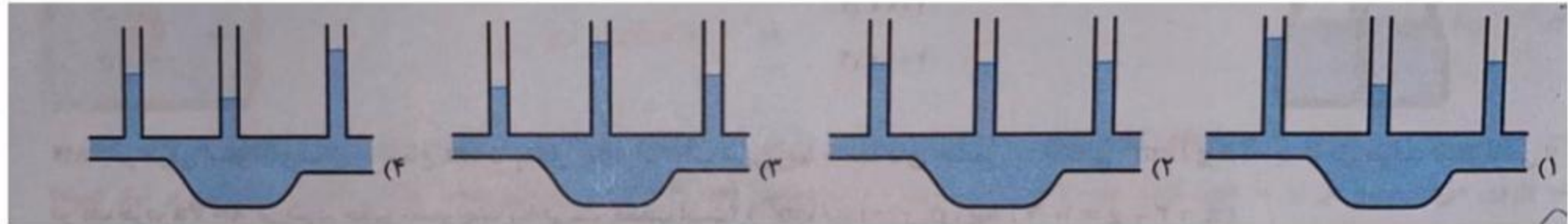
4(۴)

پاسخ : گزینه ۱

$$\sqrt{A} A_A = \sqrt{B} A_B \Rightarrow \frac{\sqrt{A}}{\sqrt{B}} = \frac{A_B}{A_A} = \frac{\pi r_B^2}{\pi r_A^2} = \left(\frac{r_B}{r_A}\right)^2 = \left(\frac{1}{2}\right)^2 = \frac{1}{4}$$

↳ قطر A دو برابر B است = $\left(\frac{1}{2}\right)^2 = \frac{1}{4}$ شعاع A دو برابر B است.

تست ۲۴: در شکل زیر، به طور پیوسته در لوله های افقی جریان دارد. کدام گزینه ارتفاع آب درون لوله های قائم را به درستی نشان می دهد؟

پاسخ : گزینه ۱

فصل ۴ : دما و گرما

*دما : کمیتی برای بیان سردی و گرمی مواد

- کمیت دماسنجی : ویژگی که با تغییر دما تغییر میکند و ما از آن برای اندازه گیری دما و تغییر دما استفاده می کنیم.

- مقیاس های دما :

• سانتی گراد (θ) - یکا : $^{\circ}\text{C}$

• کلوین (T) - یکا : K

$$T = \theta + 273.15$$

• فارنهایت (F) - یکا : $^{\circ}\text{F}$

$$^{\circ}\text{F} = \frac{9}{5}\theta + 32$$

توجه : یکا SI دما کلوین است .

توجه : $\Delta\theta = \Delta T$

-انواع دماسنج ها

دماسنج های معیار امروزی :

- دماسنج گاز (اساس کار:)قانون گازهای کامل
- دماسنج مقاومت پلاتینی (اساس کار:) تغییر مقاومت الکتریکی بر اثر دما
- تف سنج (اساس کار:) تابش گرمایی

دماسنج های معیار سابق :

- ترموکوپل : نوعی از دماسنج که قبلا معیار بود اما به دلیل دقت کمتر از موارد بالا حذف شد اما همچنان کاربرد بسیاری در آزمایشگاه و صنعت دارد. کمیت دماسنجی آن تغییر ولتاژ و از مزیت ها آن گستره دمایی بالا و اندازه گیری سریع دما (به دلیل جرم کوچک محل اتصال) است .

تست ۲۵: دمای ۱۲۲ درجه فارنهایت معادل چند درجه سلسیوس و چند کلوین است؟

- ۳۳۲ و ۵۰ (۱) ۳۲۳ و ۵۰ (۲) ۳۳۲ و ۵۹ (۳) ۳۲۳ و ۵۹ (۴)

پاسخ : گزینه ۲

$$F = \frac{9}{5} \theta + 32 \Rightarrow$$

$$122 = \frac{9}{5} \theta + 32 \Rightarrow 90 = \frac{9}{5} \theta \Rightarrow \boxed{\theta = 50^{\circ}\text{C}}$$

$$K = 273 + \theta \Rightarrow$$

$$K = 273 + 50 = \boxed{323\text{K}}$$

+انبساط گرمایی :

-انبساط طولی :

$$\Delta L = \alpha L_1 \Delta \theta$$

ΔL (تغییر طول) : m (متر)

α (ضریب انبساط طولی) : $\frac{1}{^\circ\text{C}}$

L_1 (طول اولیه) : m

$\Delta \theta$ (تغییرات دما) : $^\circ\text{C}$ یا K

یه جور دیگه :

$$\Delta L = \alpha L_1 \Delta \theta \Rightarrow L_2 - L_1 = \alpha L_1 \Delta \theta$$

$$\Rightarrow L_2 = L_1 + \alpha L_1 \Delta \theta$$

$$\Rightarrow L_2 = L_1 (1 + \alpha \Delta \theta)$$

تست ۲۶: ضریب انبساط طولی آلومینیوم $2.3 \cdot 10^{-5} k^{-1}$ است و روی یک ورقه تخت آلومینیومی، حفره دایره ای شکل ایجاد کرده این که مساحت آن در دمای صفر درجه سلسیوس $50 cm^2$ است. اگر دمای ورقه را به آرامی به 80 درجه سلسیوس برسانیم، مساحت حفره چند سانتی متر مربع می شود؟

۴۹.۸۱۶(۱)

۴۹.۹۰۸(۲)

۵۰.۰۹۲(۳)

۵۰.۱۸۴(۴)

پاسخ : گزینه ۴

$$\Delta A = 2\alpha A_1 \Delta \theta$$

$$2 \times 73 \times 10^{-5} \times 50 \times (80 - 0) = 0,184 \text{ cm}^2$$

$$A_2 = A_1 + \Delta A$$

$$50 + 0,184 = 50,184 \text{ cm}^2$$

-انبساط سطحی:

$$\Delta A = 2\alpha A_1 \Delta \theta$$

-انبساط حجمی:

$$\Delta V = \beta V_1 \Delta \theta$$

توجه: در جامدات:

$$\beta = 3\alpha$$

تست ۲۷: ظرفی به حجم یک لیتر از مایعی کاملا پر شده است. چنانچه دمای ظرف و مایع ۸۰ درجه سلسیوس افزایش یابد، چند سانتی متر مکعب مایع از ظرف بیرون می ریزد؟ (ضریب انبساط حجمی مایع $\frac{1}{k} * 10^{-4} * 2$ و ضریب انبساط طولی ظرف $\frac{1}{k} * 10^{-5} * 0.5$ است.)

۱۴.۸(۱)

۱۵.۴(۲)

۱۶.۴(۳)

۱۷.۲(۴)

پاسخ : گزینه ۱

$$V \quad \text{بیرود ریخته شده} = \Delta V \quad \text{ظرف} - \Delta V \quad \text{مایع}$$

$$\begin{aligned} V_1 \Delta \theta \beta - V_1 \Delta \theta \alpha &= V_1 \Delta \theta (\beta - \alpha) \\ &= 10^3 \times 80 \times \left(\frac{2 \times 10^{-4}}{18,5 \times 10^{-5}} - (3 \times 0,5 \times 10^{-5}) \right) = \underline{\underline{14,8 \text{ cm}^3}} \end{aligned}$$

-رابطه تغییرات دما و چگالی:

$$\rho_2 = \frac{\rho_1}{1 + \beta \Delta \theta} \cong \rho_2 = \rho_1 (1 - \beta \Delta T)$$

$$\Delta \rho = -\rho_0 \beta \Delta \theta$$

تست ۲۸: دمای یک میله فلزی از θ_1 به θ_2 می رسد. اگر طول آن ۰.۱ درصد افزایش یابد چگالی آن تقریباً:

(۱) ۰.۱ درصد کاهش می یابد.

(۲) ۰.۳ درصد کاهش می یابد.

(۳) ۰.۱ درصد افزایش می یابد.

(۴) ۰.۳ درصد افزایش می یابد.

پاسخ : گزینه ۲

$$\Delta L = L_1 \alpha \Delta \theta \Rightarrow \frac{\Delta L}{L_1} = \alpha \Delta \theta \Rightarrow \alpha \Delta \theta = \frac{0,1}{100}$$

$$\Delta f = -f_0 \beta \Delta \theta \Rightarrow \frac{\Delta f}{f_0} = -\beta \Delta \theta = -3 \times \frac{0,1}{100} = -0,3\%$$

3x
m

3x0,1
100

در صورت

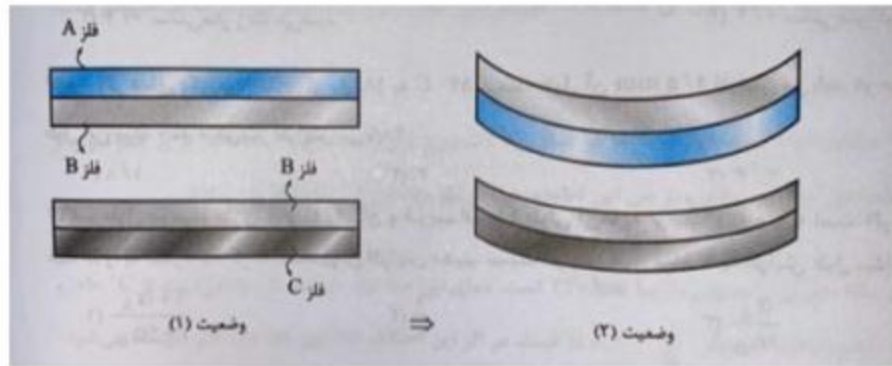
-دما سنج نواری دو فلزه :

دو تیغه با جنس های مختلف => ضریب انبساط طولی متفاوت =>

- افزایش دما => خم شدن به سمت فلز با ضریب انبساط طولی کمتر
- کاهش دما => خم شدن به سمت فلز با ضریب انبساط طولی بیشتر

تست ۲۹: نوار های دو فلزه نشان داده شده در شکل زیر در اثر افزایش دما از وضعیت (۱) به شکل وضعیت (۲) در می آیند . کدام یک از گزینه های زیر در مورد مقایسه ضریب انبساط طولی فلز های A و B و C درست است؟

$$\alpha_A > \alpha_B > \alpha_C \quad (۱)$$

$$\alpha_A < \alpha_B < \alpha_C \quad (۲)$$

$$\alpha_C > \alpha_A > \alpha_B \quad (۳)$$

$$\alpha_B > \alpha_C > \alpha_A \quad (۴)$$

پاسخ : گزینه ۲

دما \uparrow
 $\Rightarrow \alpha_A < \alpha_B$: افتد استر طول : $\Rightarrow A < B$ جلد با خارجی دواز A است

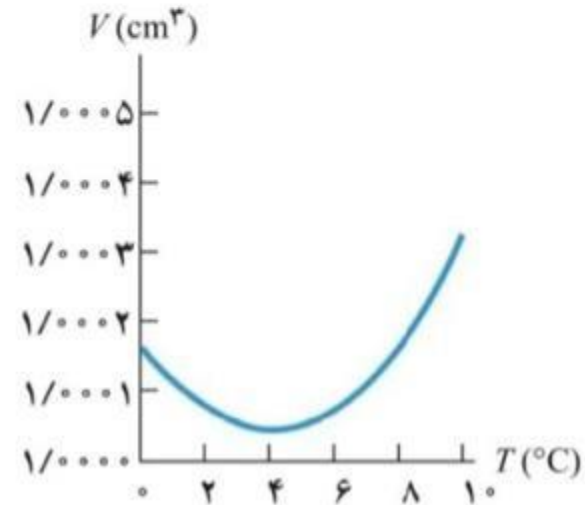
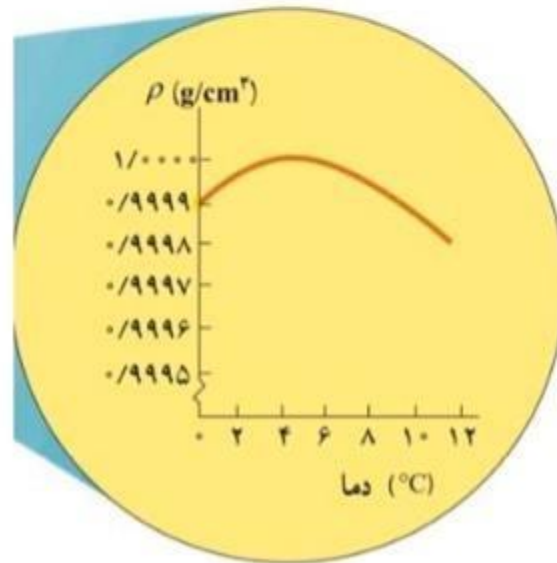
همینر با توجه به توضیح بالا : $\alpha_C > \alpha_B$

$$\Rightarrow \alpha_A < \alpha_B < \alpha_C$$

-انبساط غیر عادی آب

- اغلب مایع ها : کاهش دما = کاهش حجم = افزایش چگالی
- آب از 4 تا 0: کاهش دما = افزایش حجم = کاهش چگالی = چگالی یخ از آب کمتر است.

توجه : کمترین حجم و بیشترین چگالی آب در 4°C است.

*گرما (Q):

انرژی که به دلیل اختلاف دما بین دو جسم مبادله می شود .

• جسم گرما بگیرد $Q > 0$

• جسم گرما بدهد $Q < 0$

+ با مبادله گرما چه اتفاقی می افتد ؟

a. مبادله گرما = < تغییر دما

$$Q = C\Delta\theta$$

Q (گرما): J (ژول)

C (ظرفیت گرمایی): $\frac{J}{K}$

$\Delta\theta$ تغییرات دما: K یا C

$$C = mc \Rightarrow Q = mc\Delta\theta$$

c (ظرفیت گرمایی ویژه): $\frac{J}{Kg.k}$

تست ۳۰: به دو جسم هم حجم A و B گرمای مساوی داده ایم. اگر گرمای ویژه A دو برابر گرمای ویژه B و همچنین چگالی A دو برابر چگالی B باشد. تغییر دمای جسم A چند برابر تغییر دمای جسم B است؟

$\frac{1}{4}$ (۱)

$\frac{1}{2}$ (۲)

1(۳)

4(۴)

پاسخ : گزینه ۱

$$Q = mc \Delta\theta \Rightarrow \Delta\theta = \frac{Q}{mc} \Rightarrow \frac{\Delta\theta_A}{\Delta\theta_B} = \frac{Q_A}{Q_B} \times \frac{m_B}{m_A} \times \frac{c_B}{c_A}$$

$$f = \frac{m}{v} \Rightarrow m = fv \Rightarrow \frac{m_B}{m_A} = \frac{f_B}{f_A} \times \frac{v_B}{v_A} = \frac{1}{2}$$

$$\Rightarrow \frac{\Delta\theta_A}{\Delta\theta_B} = \frac{Q_A}{Q_B} \times \frac{m_B}{m_A} \times \frac{c_B}{c_A}$$

$$\frac{1}{2} \times \frac{1}{2} = \frac{1}{4}$$

تست ۳۱: دو کره فلزی هم جنس A و B ، اولی توپیر و شعاع آن 20cm و دومی توخالی و شعاع خارجی آن 20cm و شعاع حفره داخل آن 10cm است. اگر به دو کره به یک اندازه گرما بدهیم و تغییر دمای آن ها به ترتیب $\Delta\theta_B$ و $\Delta\theta_A$ باشد، نسبت $\frac{\Delta\theta_B}{\Delta\theta_A}$ کدام است؟

1(۱)

$\frac{8}{7}$ (۲)

$\frac{5}{4}$ (۳)

2(۴)

پاسخ : گزینه ۲

$$Q = MC \Delta\theta \Rightarrow \Delta\theta = \frac{Q}{MC} \Rightarrow \frac{\Delta\theta_B}{\Delta\theta_A} = \frac{Q_B}{Q_A} \times \frac{m_A}{m_B} \times \frac{C_A}{C_B}$$

← بواب ←

$$\frac{\Delta\theta_B}{\Delta\theta_A} = \frac{m_B}{m_A} \quad f = \frac{m}{V} \Rightarrow m = fV \rightarrow \frac{f_B}{f_A} \times \frac{V_B}{V_A} = \frac{\frac{4}{3}\pi R^3}{\frac{4}{3}\pi (R^3 - r^3)}$$

← بواب ←

$$\Rightarrow \frac{\Delta\theta_B}{\Delta\theta_A} = \frac{R^3}{(R^3 - r^3)} = \frac{8000}{8000 - 1000} = \frac{8}{7}$$

- گرمای ویژه مولی :

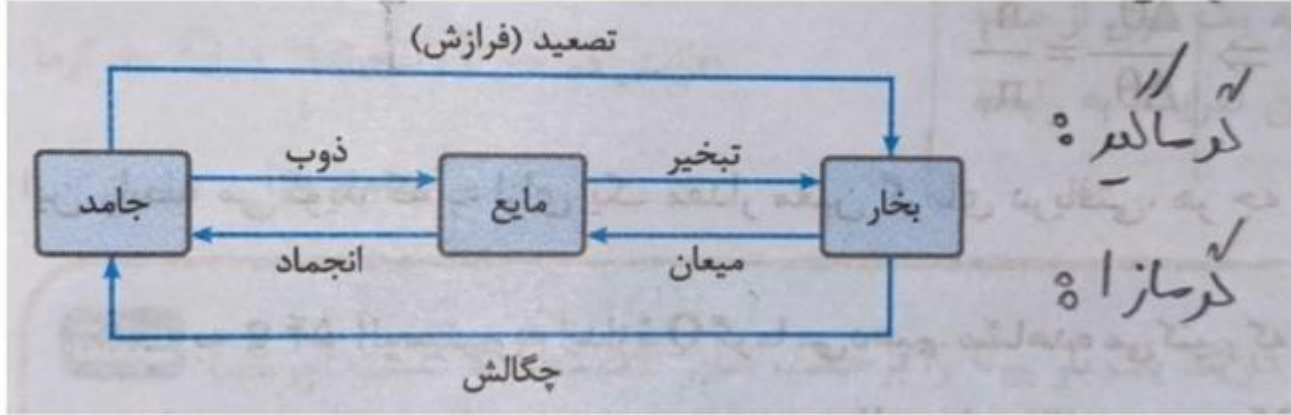
مقدار گرمایی که باید به یک مول از ماده داده شود تا دمای یک ماده یک درجه سانتی گراد افزایش یابد.

توجه : قاعده دولن-پتی : گرمای ویژه مولی اغلب فلزات برابر $25 \frac{J}{mol.k}$ است.

$$Q = n C_m \Delta \theta$$

$$C_m \text{ (گرمای ویژه مولی): } \frac{J}{mol.k}$$

b. مبادله گرما = < تغییر حالت

- تغییر حالت جامد-مایع :

- در جامدهای بلورین عموماً هنگام ذوب حجم افزایش میابد (استثنا :) یخ
- عموماً افزایش فشار باعث کاهش نقطه ذوب می شود (استثنا :) یخ (فشار دمای ذوب یخ را به مقدار بسیار کمی افزایش می دهد.)
- جامدهای بی شکل (آمورف) مثل شیشه و جامدهای ناخالص مثل قیر دمای ذوب مشخص دارند و برای آن ها گستره دما تعریف می شود .

$$Q = \pm m l_f$$

+ : ذوب

- : انجماد

Q (گرما) : J

l_f (گرمای نهان ویژه ذوب) : $\frac{J}{kg}$

- تغییر حالت مایع-بخار :

انواع تغییر حالت مایع به بخار:

- جوشیدن: در نقطه جوش روی می دهد.
- تبخیر سطحی : در همه دما ها روی می دهد.

توجه : عوامل موثر بر افزایش تبخیر سطحی : افزایش دما – افزایش سطح مایع – کاهش فشار هوا (مثال : وزش نسیم ، خشک شدن سریع تر لباس‌های شسته شده در ارتفاعات) – کاهش رطوبت هوا

توجه : برخلاف اشتباه رایج ، برای محاسبه گرما در تبخیر سطحی ، نیاز به رسیدن به دمای جوش **نیست**.

توجه : به میعان ، چگالش گاز به مایع نیز گفته می شود.

$$Q = \pm ml_v$$

+ : تبخیر

- : میعان

m (جرم) : kg

l_v (گرمای نهان تبخیر) : $\frac{J}{kg}$

- تغییر حالت جامد-گاز :

انواع :

- تصعید (جامد به گاز) : مثال : تبدیل قرص نفتالین به بخار نفتالین در دمای اتاق
- چگالش (گاز به جامد) : مثال : تشکیل برفک روی پنجره یا در فریزر

تست ۳۲: از 500g آب 0°C در فشار یک اتمسفر 100.8kJ گرما میگیریم. اگر گرمای نهان ذوب یخ 336 KJ/Kg باشد، چند درصد آب منجمد می شود؟

۲۰(۱)

۴۰(۲)

۸۰(۳)

۶۰(۴)

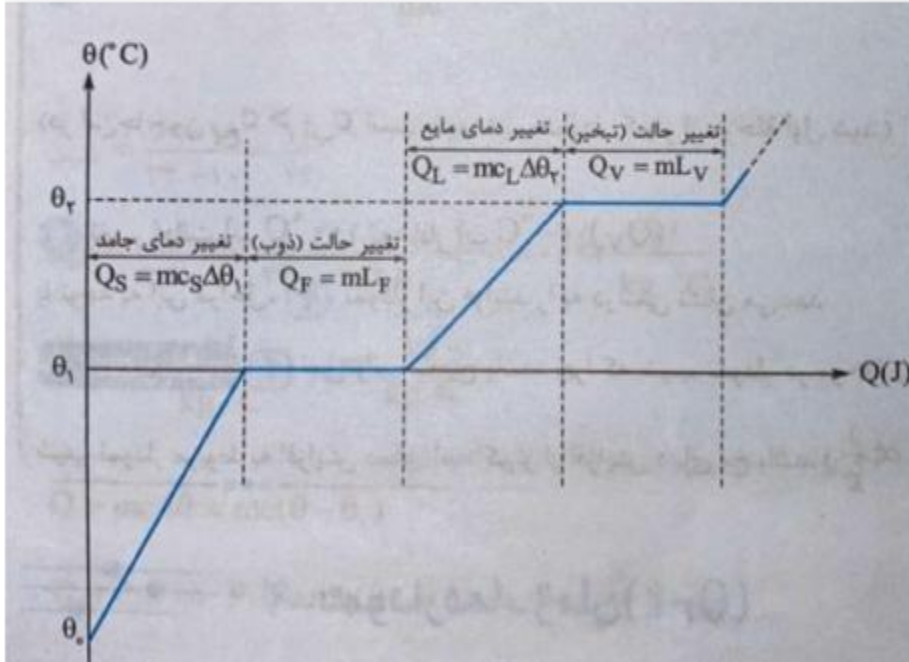
پاسخ : گزینه ۴

$$Q = m l_f \Rightarrow m = \frac{Q}{l_f} = \frac{100,8 \text{ kJ}}{336 \frac{\text{kJ}}{\text{kg}}} = 0,3 \text{ kg} = 300 \text{ g} \quad \text{: مقدار منجمد شده}$$

$$\frac{\text{منجمد شده}}{\text{کد}} \times 100 \Rightarrow \frac{300}{500} \times 100 = 60\%$$

c. مبادله گرما = هم دما تغییر می کند ، هم فاز

+ نمودار دما-گرما:

تست ۳۳: اگر گرمای ویژه آب و یخ به ترتیب $4200 \frac{J}{Kg.K}$ و $2100 \frac{J}{Kg.K}$ و همچنین $l_f = 335000 J/Kg$ باشد، چند کیلوژول گرما لازم است تا $200g$ یخ $5^\circ C$ - به آب $50^\circ C$ تبدیل شود؟

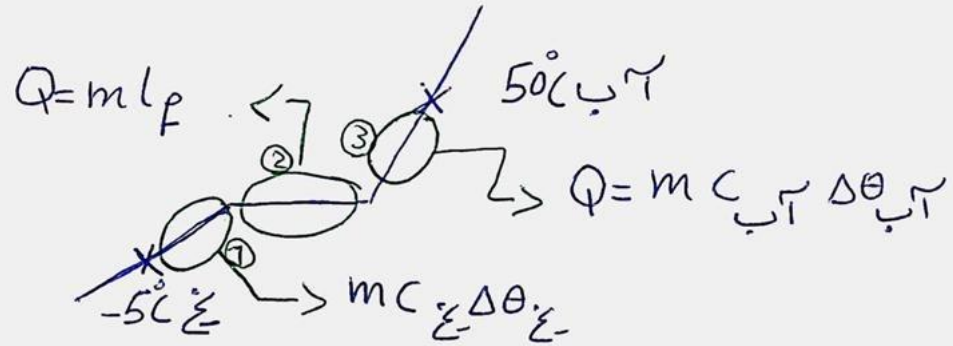
(۱) ۱۱.۳۲

(۲) ۱۱۱.۱

(۳) ۱۱۳.۲

(۴) ۱۱۱۱.۰۰

پاسخ : گزینه ۲

$$\textcircled{1} \quad m c_{\text{ع}} \Delta\theta_{\text{ع}} = 0,2 \times 2100 \times 5 = 2100$$

$$\textcircled{2} \quad m l_f = 0,2 \times 33500 = 67000$$

$$\textcircled{3} \quad m c_{\text{آ}} \Delta\theta_{\text{آ}} = 0,2 \times 4200 \times 50 = 42000$$

$$Q_1 + Q_2 + Q_3 = 2100 + 67000 + 42000 = 111100 \text{ J} = \boxed{111,1 \text{ kJ}}$$

توجه: اگر در مسئله ای $C_{\text{آب}} = 4.2 \frac{KJ}{Kg \cdot ^\circ C}$ ، $C_{\text{یخ}} = 2.1 \frac{KJ}{Kg \cdot ^\circ C}$ ، $L_f = 336 \frac{kJ}{Kg}$ و $L_v = 2268 \frac{kJ}{Kg}$ باشد می توانیم همه ی اعداد فوق را به کسری از تبدیل کرده و از اعداد زیر استفاده کنیم و در پایان برای تبدیل به ل تعداد C را در ۴۲۰۰ ضرب می کنیم.

$$l_f = 80c, l_v = 540c, c_{\text{آب}} = 1c, c_{\text{یخ}} = \frac{1}{2}c$$

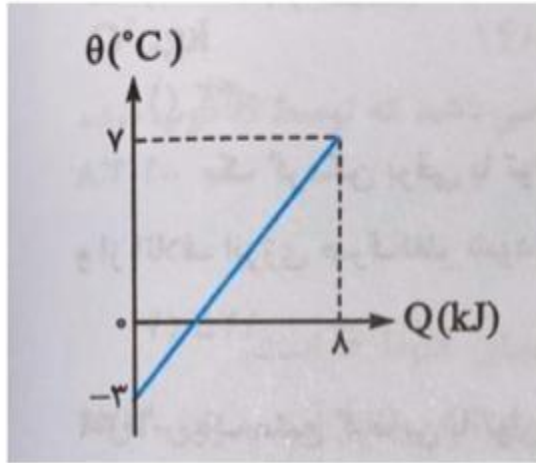
$$\textcircled{1} m c_{\text{یخ}} \Delta\theta_{\text{یخ}} = 0,2 \times \frac{1}{2} c \times 5 = 0,5c$$

$$\textcircled{2} m l_f = 0,2 \times 80c = 16c$$

$$\textcircled{3} m c_{\text{آب}} \Delta\theta_{\text{آب}} = 0,2 \times c \times 50 = 10c$$

$$\Rightarrow Q_t = 0,5c + 16c + 10c = 26,5c = 26,5 \times 4,2 = \underline{\underline{111,3 \text{ kJ}}}$$

تست ۳۴: نمودار تغییرات دما بر حسب گرمای داده شده به جسمی به جرم 2 kg مطابق شکل مقابل است. چند کیلوژول گرما لازم است تا دمای این جسم 3K افزایش یابد؟

۶(۱)

۴.۸(۲)

۳(۳)

۲.۴(۴)

پاسخ: گزینه ۴

$$Q = m \cdot c \cdot \Delta\theta$$

حساباً $\Rightarrow \frac{\Delta\theta}{Q} = \frac{\Delta\theta}{m \cdot c \cdot \Delta\theta} \Rightarrow a = \frac{1}{m \cdot c} \Rightarrow c = \frac{1}{m \cdot a}$

$$a = \frac{7 - (-3)}{8 - 0} = \frac{10}{8} = 1,25$$
$$\Rightarrow c = \frac{1}{m \cdot a} = \frac{1}{2 \times 1,25} = 0,4$$
$$\Rightarrow Q = m \cdot c \cdot \Delta\theta = 2 \times 0,4 \times 3 = \underline{2,4} \text{ kJ}$$

$$P = \frac{Q}{t} \Rightarrow Q = P \cdot t$$

P (توان) : W (وات) یا $\frac{J}{s}$

تست ۳۵: در گرما سنجی که ظرفیت گرمایی آن ناچیز است ، 500g یخ با دمای -6°C وجود دارد. اگر یک گرمکن الکتریکی که توان آن 750 W و بازده آن ۸۰ درصد است درون یخ قرار گیرد ، پس از 122.5s چند گرم یخ در گرماسنج باقی می ماند ؟ ($L_f = 336000 \frac{J}{Kg}$)

$$(c_{\text{یخ}} = 2100 \frac{J}{Kg.K})$$

۳۰۰ (۱)

۲۵۴ (۲)

۲۰۰ (۳)

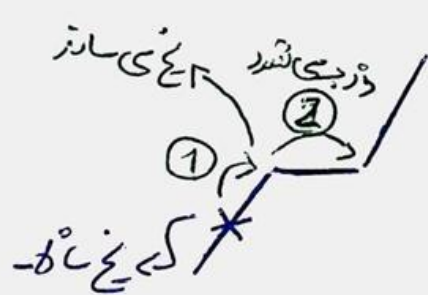
۱۵۰ (۴)

پاسخ : گزینه ۱

$$m_{\text{باقی مانده}} = m_{\text{کل}} - m_{\text{ذوب شده}}$$

$$Q = \rho_x + x R_a$$

$$750 \times 122,5 \times \frac{80}{100} = 73500 \text{ J}$$

$$\textcircled{1} Q = mc \cdot \Delta\theta = 0,5 \times 2100 \times 6 = 6300 \text{ J}$$

$$\text{کلی باقی مانده} = 73500 - 6300 = 67200 \text{ J}$$

$$67200 = m \cdot L_f \Rightarrow m_{\text{ذوب شده}} = \frac{67200}{L_f} = \frac{67200}{33600} = 0,2 \text{ kg} = 200 \text{ g}$$

$$m_{\text{باقی مانده}} = m_{\text{کل}} - m_{\text{ذوب شده}} \Rightarrow 500 - 200 = 300 \text{ g}$$

+تبادل گرمایی:

وقتی چند جسم با دماهای مختلف کنار یکدیگر قرار می دهیم ؛ تبادل گرما تا جایی ادامه پیدا می کند که هم دما شوند .

بر طبق قانون پیوستگی گرمایی و تبادل گرمایی می توان به رابطه زیر رسید :

$$Q_1 + Q_2 + Q_3 + \dots = 0$$

Q_1 : دمای منتقل شده از/به جسم ۱

Q_2 : دمای منتقل شده از/به جسم ۲

Q_3 : دمای منتقل شده از/به جسم ۳

-دمای تعادل :

A. تعادل گرمایی وقتی که اگر تغییر حالت نداشته باشیم :

$$\theta_e = \frac{m_1 c_1 \theta_1 + m_2 c_2 \theta_2 + \dots}{m_1 c_1 + m_2 c_2 + \dots}$$

θ_e (دمای تعادل): °C

توجه : در رابطه بالا نیاز نیست تمام واحد ها SI باشند ؛ فقط باید توجه شود که تمام واحدهای استفاده شده برای یک کمیت در یک مسئله یکسان باشند.

تست ۳۵: چند لیتر آب 80°C را با 40L آب 10°C مخلوط کنیم تا به دمای تعادل تقریبی 40°C برسد؟

۵۰ (۴)

۴۵ (۳)

۳۰ (۲)

۲۵ (۱)

پاسخ : گزینه 2

$$\theta_e = \frac{m_1 c_1 \theta_1 + m_2 c_2 \theta_2}{m_1 c_1 + m_2 c_2} = \frac{u \times 80 + 40 \times 10}{u + 40} = 40$$

تساوی برابر

$$\Rightarrow 80u + 400 = 40u + 1600 \Rightarrow 40u = 1200 \Rightarrow u = 30 \text{ kg} \xrightarrow{\text{آب}} = \underline{\underline{30L}}$$

تست ۳۶ : درون گرماسنجی با ظرفیت گرمایی $42 \frac{J}{^{\circ}C}$ مقداری آب با دمای $10^{\circ}C$ در تعادل گرمایی وجود دارد . جسمی با ظرفیت گرمایی $210 \frac{J}{^{\circ}C}$ و دمای اولیه $32^{\circ}C$ را وارد گرماسنج می کنیم . پس از مدتی دما به $12^{\circ}C$ رسیده و ثابت می ماند . جرم آب موجود در گرماسنج چند گرم بوده است ؟ ($c_{\text{آب}} = 4.2 \frac{J}{g.^{\circ}C}$ ، از اتلاف گرما صرف نظر کنید و جسم تغییر حالت نمیدهد.)

۱۲۰ (۴)

۲۴۰ (۳)

۹۶۰ (۲)

۴۹۰ (۱)

پاسخ : گزینه ۱

$$\theta_e = \frac{m_1 c_1 \theta_1 + m_2 c_2 \theta_2 + m_3 c_3 \theta_3}{m_1 c_1 + m_2 c_2 + m_3 c_3}$$

گرمای سنج

گرمای سنج

گرمای سنج

$$12 = \frac{m_1 \times 4200 \times 10 + 210 \times 32 + 42 \times 10}{m_1 \times 4200 + 210 + 42}$$

$$50400 m_1 + 3024 = 42000 m_1 + 7140$$

$$8400 m_1 = 4116 \Rightarrow m_1 = 0,49 \text{ kg} = \underline{\underline{490 \text{ g}}}$$

B. تعادل گرمایی با تغییر حالت :

راه حل کلی : رسم دیاگرام (نمودار)

تست ۳۷ : در ظرفی یک قطعه یخ صفر درجه سلسیوس وجود دارد . اگر ۸۰۰ گرم آب ۲۰ درجه

سلسیوس در ظرف وارد کنیم و فقط بین آب و یخ تبادل گرما صورت گیرد . پس از برقراری

تعادل گرمایی ، $\frac{1}{3}$ جرم قطعه یخ در ظرف باقی می ماند ، جرم اولیه قطعه یخ چند گرم بوده است

$$? \left(l_f = 336000 \frac{J}{kg} \text{ و } c_{\text{آب}} = 4200 \frac{J}{kg.K} \right)$$

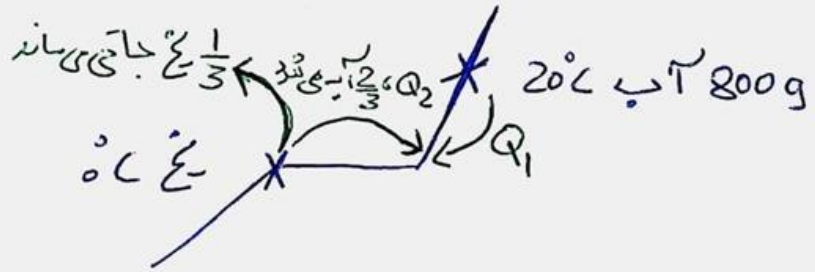
۶۰۰ (۴)

۳۰۰ (۳)

$\frac{800}{3}$ (۲)

۲۰۰ (۱)

پاسخ : گزینه ۳

$$Q_1 = Q_2$$

$$m_{\text{آب}} C_{\text{آب}} \Delta\theta_{\text{آب}} = m_{\text{ذوب شده}} L_f$$

$$800 \times 1 \times 20 = m_{\text{ذوب شده}} \times 80 \Rightarrow m_{\text{ذوب شده}} = 200$$

ذوب شده	2	200
کر	3	300g

تست ۳۸: درون 2kg آب مقدار ب یخ می اندازیم . اگر این آب 294kj گرما از دست بدهد تا

سیستم به تعادل برسد . جرم یخ چند گرم بوده است ؟ ($C_{\text{آب}} = 4.2 \frac{KJ}{Kg.^{\circ}C}$ ، $C_{\text{یخ}} =$

$$(L_f = 336 \frac{kJ}{Kg} , 2.1 \frac{KJ}{Kg.^{\circ}C}$$

۱۲۰۰(۴

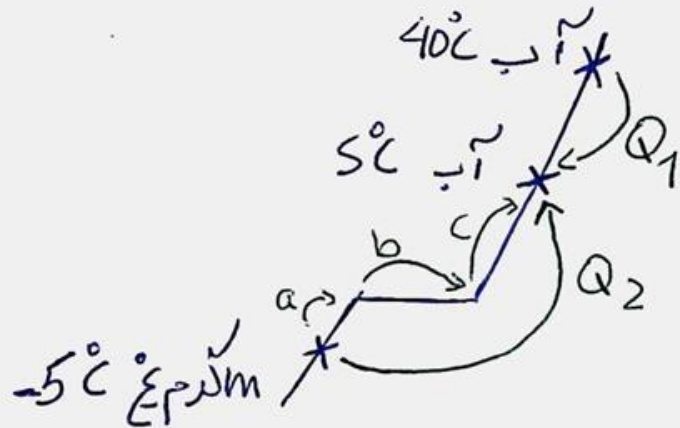
۸۰۰(۳

۶۰۰(۲

۴۰۰(۱

پاسخ : گزینه ۳

$$Q = mc \Delta\theta \Rightarrow -294 = 2 \times 4,2 \times \Delta\theta \Rightarrow \Delta\theta = -35$$
$$\Rightarrow \theta_2 - \overset{40}{\theta_1} = 35 \Rightarrow \theta_2 = 5$$

$$Q_2 = Q_a + Q_b + Q_c$$

$$Q_a = m c_{\text{ع}} \Delta\theta = m \times \frac{1}{2} c \times 5 = 2,5 m c$$

$$Q_b = m l_f = m \times 80 c = 80 m c$$

$$Q_c = m c_{\text{س}} \Delta\theta = m \times 1 c \times 5 = 5 m c$$

$$\Rightarrow Q_2 = 2,5 m c + 80 m c + 5 m c = 87,5 m c$$

$$Q_2 = Q_1 \Rightarrow 87,5 m c = 294 \text{ کج} \Rightarrow m = \frac{294 \times 10^3}{87,5 \times 4200} = 0,8 \text{ کج} = \underline{\underline{800 \text{ گ}}}$$

تست ۳۹ : 1kg یخ -10°C را در فشار یک جو در 5kg آب 20°C می اندازیم. پس از برقراری

تبادل حرارتی چه خواهیم داشت ؟ ($C_{\text{آب}} = 4.2 \frac{\text{KJ}}{\text{Kg} \cdot ^{\circ}\text{C}}$ ، $C_{\text{یخ}} = 2.1 \frac{\text{KJ}}{\text{Kg} \cdot ^{\circ}\text{C}}$ ، $L_f = 336 \frac{\text{kJ}}{\text{Kg}}$)

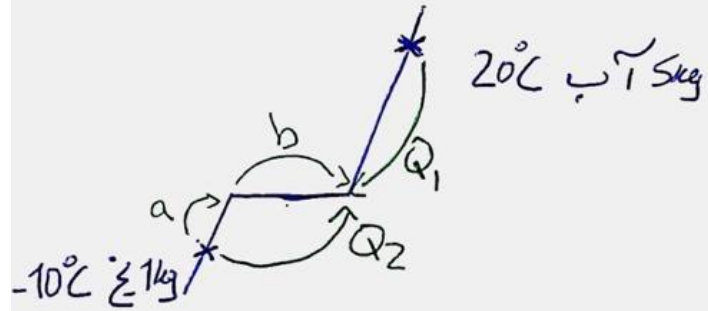
۶kg آب 0°C (۲)

۶kg یخ 0°C (۱)

۶kg آب 37.5°C (۴)

۶kg آب 2.5°C (۳)

پاسخ: گزینه ۳

$$Q_1 - Q_2 = ?$$

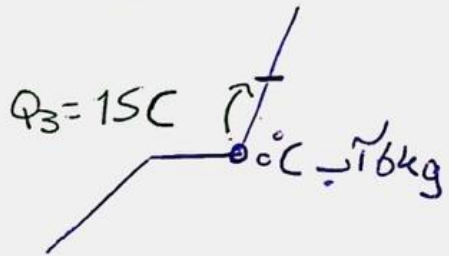
$$Q_1 = mc \Delta\theta = 5 \times 1 \times 20 = 100C$$

$$Q_2 = Q_a + Q_b = 80C + 5C = 85C$$

$$Q_a = mc \Delta\theta = 1 \times \frac{1}{2} \times 10 = 5C$$

$$Q_b = mL_f = 1 \times 80C = 80C$$

$$Q_1 - Q_2 = 100C - 85C = 15C \quad \text{آب 6kg صفر درجه و}$$

$$Q_3 = mc \Delta\theta$$

$$15C = 6 \times 1 \times \Delta\theta \Rightarrow \Delta\theta = 2,5C$$

حالت نهایی: 2,5°C آب 6kg

+روش های انتقال گرما :

۱. رسانش

- نیازمند محیط مادی

- عامل :

- ارتعاشات اتم ها (تاثیر کمتری بر رسانش گرمایی ماده دارد)
- الکترون های آزاد (این عامل تاثیر بیشتری در رسانش گرمایی دارد) \leq
در فلزات رسانش گرمایی عموماً بیشتر است.

آهنگ رسانش گرمایی در میله :

$$H = \frac{Q}{t} = K \frac{A(T_H - T_L)}{L}$$

H (آهنگ رسانش گرمایی) : W (وات)

K (ضریب رسانندگی گرمایی) : $\frac{J}{s.m.k}$ و $\frac{w}{m.k}$

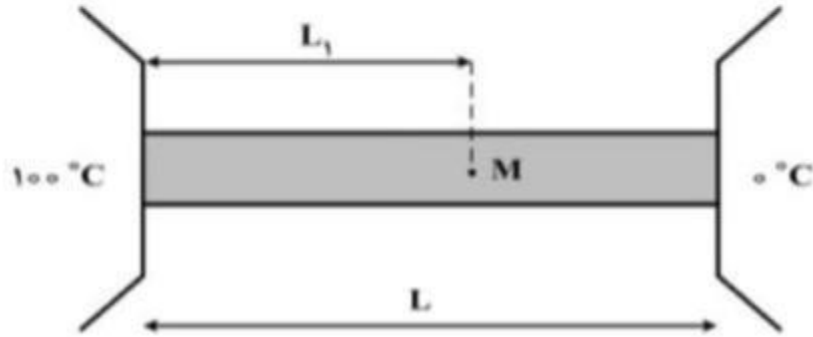
A (سطح مقطع میله) : m^2

T_H (دمای قسمت گرمتر) : $^{\circ}C$

T_L (دمای قسمت سردتر) : $^{\circ}C$

L (طول میله) : m

تست ۴۰: یک میله همگن به طول L بین دو منبع با دماهای 100°C و صفر درجه سلسیوس قرار دارد. طول L_1 چه کسری از M تا دما در نقطه از میله برابر 30 درجه سلسیوس باشد؟ (از مبادله گرما بین سطح میله و محیط صرف نظر شده است.)

۰.۳(۱)

۰.۵(۲)

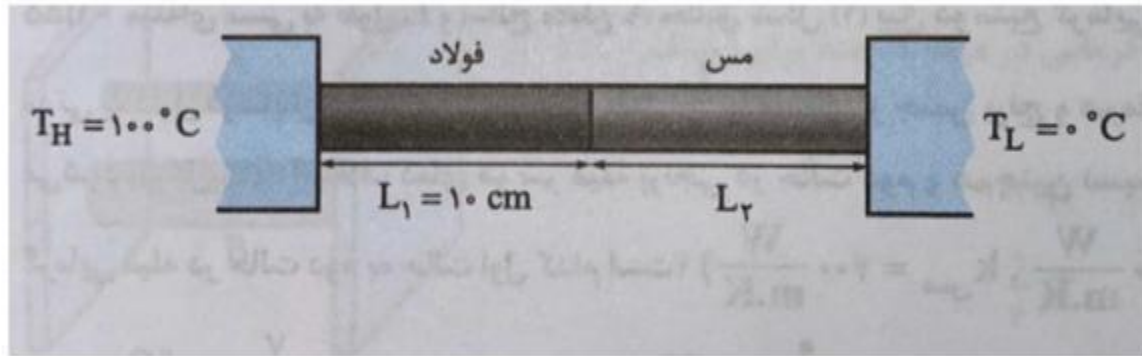
۰.۷(۳)

۰.۷۵(۴)

پاسخ : گزینه ۱

$$\frac{L_1}{L_t} = \frac{\Delta\theta_1}{\Delta\theta_2} \Rightarrow \frac{L_1}{L_t} = \frac{30}{100} = \boxed{0,3}$$

تست ۴۱: دو میله فولادی و مسی به طول های L_1 و L_2 بین دو منبع حرارتی قرار دارند. اگر رسانندگی گرمایی فولاد و مس به ترتیب $50 \frac{J}{s.m.k}$ و $400 \frac{J}{s.m.k}$ و دمای سطح مشترک دو میله $20^\circ C$ باشد. طول چند سانتی متر است؟

۱۰ (۱)

۲۰ (۲)

۳۰ (۳)

۴۰ (۴)

پاسخ : گزینه ۲

$$H_1 = H_2$$
$$k_1 \frac{A_1 (100 \overset{\nearrow 80}{-} 20)}{L_1} = k_2 \overset{\text{برابر}}{\frac{A_2 (20 \overset{\nearrow 20}{-} 0)}{L_2}}$$
$$\Rightarrow \frac{50 \times 80}{10} = \frac{400 \times 20}{L_2} \Rightarrow \underline{\underline{L_2 = 20 \text{ cm}}}$$

۱۱. همرفت :

- عامل : در این روش ، جابجایی بخشی از شاره به دلیل اختلاف دما صورت می گیرد و قسمت گرمتر شاره به سمت بالا حرکت می کند.
- در مایعات و گاز ها وجود دارد
- نیازمند محیط مادی است .
- انواع :

- همرفت طبیعی : جریان باد ساحلی – انتقال گرما از مرکز خورشید به سطح آن
- همرفت واداشته : با کمک پمپ صورت میگیرد . مثال : سیستم گردش خون – سیستم خنک کننده موتور ماشین

توجه : باد های ساحلی :

- در روز از سمت دریا به سمت ساحل حرکت می کنند.
- در شب از سمت ساحل به سمت دریا حرکت می کنند.

توجه : اگر چهار بطری تهیه کنیم و در دو تا از آن ها رنگ آبی و در دو تای دیگر رنگ قرمز بریزیم ، سپس بطری های آبی را با آب سرد و بطری های قرمز را با آب گرم پر کنیم و در نهایت دهانه یک بطری قرمز را با کارت ویزیت گرفته و و از بالا کاملا روی دهانه یک بطری آبی قرار دهیم و سپس کارت ویزیت را خارج کنیم می بینیم که ترکیب رنگ ها صورت نمی گیرد . اما اگر همین آزمایش را به صورت معکوس انجام دهیم (یعنی بطری آبی در بالا و بطری قرمز در پایین قرار گیرد.) می بینیم که ترکیب رنگ دو بطری صورت میگیرد ؛ دلیل این ترکیب رنگ ها پدیده همرفت می باشد.

- عامل : انرژی پرتو های الکترو مغناطیسی
- عدم نیاز به محیط مادی
- در دما های کمتر از 500°C تابش گرمایی به صورت پرتوهای فروسرخ صورت می گیرد و این نوع پرتوها با **دمانگار** قابل شناسایی اند.
- سطوح صاف ، درخشان ، با رنگ روشن => تابش بیشتر
- سطوح ناصاف ، مات ، تیره => تابش کمتر
- مساحت سطح بیشتر => تابش بیشتر
- موارد کاربرد پدیده تابش و مشاهده این پدیده : رسیدن انرژی خورشید به زمین –
تف سنج – پرتو سنج (رادیومتر) - شکار مار- کلم اسکانک- اندازه گیری دماهای بالا

*قانون گاز های کامل :

$$PV=nRT$$

P (فشار مطلق) : pa (پاسکال)

V (حجم) : m^3

n (مقدار ماده) : mol

R (ثابت جهانی گازها) : $\frac{J}{mol.k}$

T (دما) : K (کلوین)

یا :

$$\frac{P_1V_1}{n_1T_1} = \frac{P_2V_2}{n_2T_2}$$

$$\Rightarrow \frac{P_1V_1}{T_1} = \frac{P_2V_2}{T_2}$$

برای یک ماده مشخص

توجه : در این رابطه دما باید برحسب کلوین قرار گیرد ؛ اما سایر کمیت ها می توانند SI نباشند و

فقط باید در تمام طول یک مسئله از واحد یکسان برای یک کمیت استفاده شود.

تست ۴۲ : اگر فشار گاز کاملی را ۲۵٪ افزایش داده و حجم آن را ۳۶٪ کم کنیم ، دمای مطلق آن.....درصد...می یابد.

افزایش، ۲۵(۴

کاهش، ۲۵(۳

افزایش، ۲۰(۲

کاهش، ۲۰(۱

پاسخ : گزینه ۱

$$\frac{P_1 V_1}{T_1} = \frac{P_2 V_2}{T_2}$$

$$\frac{100 \times 100}{100} = \frac{125 \times 64}{T_2} \Rightarrow T_2 = 80 \xrightarrow{\text{یعنی}}$$

20% کاهش

تست ۴۳: یک حباب هوا به حجم ۱.۴ سانتی متر مکعب از عمق دریاچه ای که فشار آن محل 1.8×10^5 پاسکال و دما ۷ درجه سلسیوس است. به سطح دریاچه می رسد که دما ۲۷ درجه سلسیوس و فشار 1.0×10^5 پاسکال است. در این انتقال، حجم حباب چند سانتی متر مکعب تغییر می کند؟

۰.۷(۴)

۱.۰۷(۳)

۱.۲۸(۲)

۱.۳۰(۱)

پاسخ : گزینه ۱

$$\frac{P_1 V_1}{T_1} = \frac{P_2 V_2}{T_2} \Rightarrow \frac{1,8 \times 10^5 \times 1,4}{280} = \frac{1 \times 10^5 \times V_2}{300} \Rightarrow V_2 = 2,7$$

$$\Rightarrow \Delta V = 2,7 - 1,4 = 1,3$$

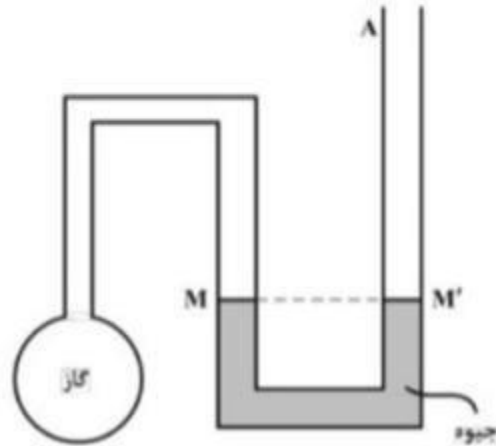
پاسخ : گزینه ۱

$$\frac{P_1 V_1}{T_1} = \frac{P_2 V_2}{T_2} \Rightarrow \frac{1,8 \times 10^5 \times 1,4}{280} = \frac{1 \times 10^5 \times V_2}{300} \Rightarrow V_2 = 2,7$$

(7+273) (27+273)

$$\Rightarrow \Delta V = 2,7 - 1,4 = 1,3$$

تست ۴۴: در شکل زیر دمای گاز ۲۷ درجه سلسیوس و فشار آن ۷۵ سانتی متر جیوه است . اگر دمای گاز را ۳۰ درجه سلسیوس افزایش دهیم، چند سانتی متر به ارتفاع جیوه در شاخه A اضافه کنیم تا سطح جیوه در شاخه سمت چپ ، در سطح M باقی بماند؟

۲۰(۱)

۱۵(۲)

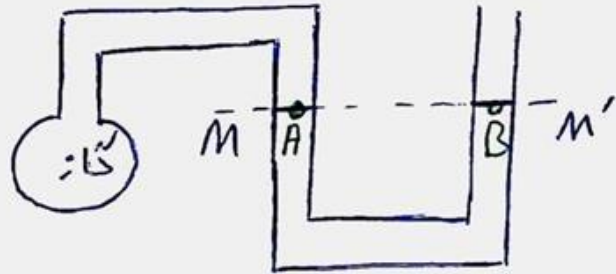
۷.۵(۳)

۵.۵(۴)

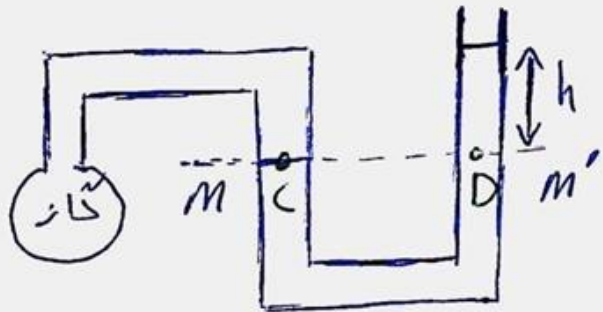
پاسخ : گزینه ۳

$$\frac{P_1 V_1}{T_1} = \frac{P_2 V_2}{T_2} \Rightarrow \frac{75}{(27+273)} = \frac{P_2}{(27+273+30)} \Rightarrow P_2 = 82,5 \text{ cmHg}$$

حساب جریب گاز : $\Rightarrow P_2 = 82,5 \text{ cmHg}$

$$P_A = P_B \Rightarrow P_{\text{گاز}} = P_0 = 75 \text{ cmHg}$$

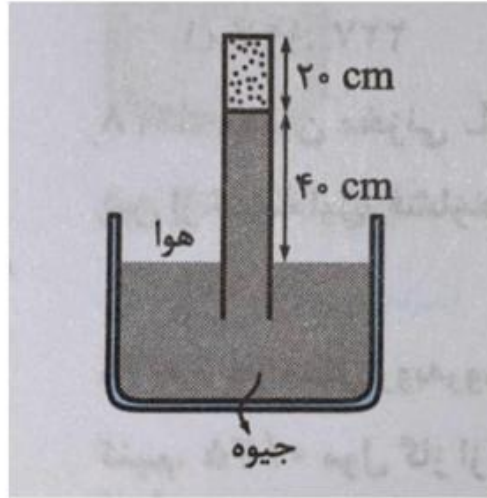
$$P_C = P_D$$

$$P_{\text{گاز}} = P_{\text{جیب}} + P_0$$

$$\Rightarrow P_{\text{جیب}} = P_{\text{گاز}} - P_0$$

$$\Rightarrow 82,5 - 75 = 7,5 \text{ cmHg}$$

تست ۴۵: در ظرفی مطابق شکل رو به رو، مقداری هوا بالای ستون جیوه در لوله وجود دارد. لوله را به آرامی چند سانتی متر پایین ببریم، تا ارتفاع ستون هوا نصف شود؟ (فشار هوا را 76cmHg بگیرد و دما ثابت است.)

۱۰(۱)

۳۰(۲)

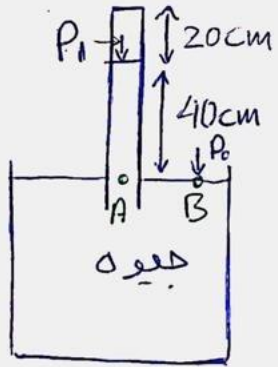
۳۶(۳)

۴۶(۴)

پاسخ : گزینه ۳

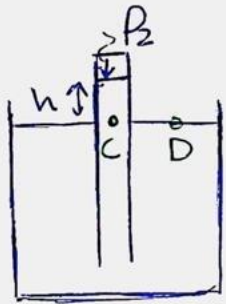
حجم گاز منف \Rightarrow ارتفاع ستون هوا منف

$$\frac{P_1 V_1^2}{T_1} = \frac{P_2 V_2^2}{T_2} \Rightarrow P_1 \times 2 = P_2 \times 1 \Rightarrow \frac{P_2}{P_1} = \frac{2}{1}$$

$$P_A = P_B$$

$$\Rightarrow P_1 + 40 = 76 \Rightarrow P_1 = 36 \text{ cmHg}$$

$$\frac{P_2}{P_1} = \frac{2}{1} \Rightarrow P_2 = 72 \text{ cmHg}$$

$$P_C = P_D$$

$$\Rightarrow P_2 + P_h = P_0 \Rightarrow P_h = P_0 - P_2 = 76 - 72 = 4 \text{ cmHg} \Rightarrow h = 4 \text{ cm}$$

$$\Rightarrow \text{میزان پایین رفتن لوله} : 40 - 4 = \underline{36 \text{ cm}}$$

خسته نباشید.

دانشوران

نام آزمون: مجموعه تست‌های کنکور سراسری

فیزیک دهم فصل اول

آسان

۱- مخلوطی از ۲ نوع مایع با چگالی‌های ρ_1 و ρ_2 درست شده است. اگر $\frac{1}{3}$ حجم آن از مایعی با چگالی ρ_1 بوده و $\frac{2}{3}$ باقی مانده از مایعی با چگالی ρ_2 باشد، چگالی مخلوط برابر با کدام است؟ سراسری

① $\frac{\rho_1 + 2\rho_2}{3}$
 ② $\frac{\rho_2 + 2\rho_1}{3}$
 ③ $\frac{3\rho_1\rho_2}{\rho_2 + 2\rho_1}$
 ④ $\frac{3\rho_1\rho_2}{\rho_1 + 2\rho_2}$

۲- چگالی مایع A، $\frac{4}{5}$ چگالی مایع B است. اگر حجم ۸ کیلوگرم از A برابر ۱۰ لیتر باشد، حجم ۵ کیلوگرم از مایع B برابر چند لیتر است؟ سراسری

① ۲٫۵
 ② ۳٫۶
 ③ ۴
 ④ ۵

۳- چگالی جسم A، $\frac{2}{3}$ چگالی جسم B است. اگر جرم 50cm^3 از جسم A برابر 750g باشد، جرم 60cm^3 از جسم B چند گرم است؟ سراسری

① ۹۰۰
 ② ۶۰۰
 ③ ۱۱۲۵
 ④ ۱۳۵۰

۴- درون استوانه‌ی مدرجی آب وجود دارد. گلوله‌ی توپری به جرم ۴۲ گرم را داخل آب می‌اندازیم تا به‌طور کامل در آب فرو رود، سطح آب از درجه‌ی 50cm^3 به 54cm^3 می‌رسد. چگالی گلوله چند گرم بر سانتی متر مکعب است؟ سراسری

① ۳٫۵
 ② ۱۰٫۵
 ③ ۲۱
 ④ ۴۲

۵- ارتفاع یک مخروط توپُر به چگالی ρ_1 برابر طول ضلع یک مکعب توپُر به چگالی ρ_2 است و شعاع قاعده آن، نصف طول ضلع مکعب است. اگر جرم این دو باهم برابر باشد، $\frac{\rho_1}{\rho_2}$ کدام است؟ ($\pi = 3$) سراسری

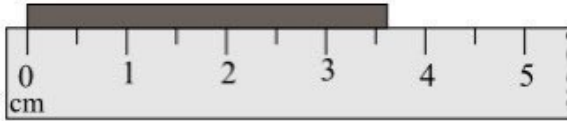
① $\frac{3}{4}$
 ② $\frac{1}{4}$
 ③ ۴
 ④ ۲

۶- یک آمپرسنج رقمی، جریان الکتریکی مداری را به صورت $3,25A$ نشان می‌دهد. این اندازه را به کدام صورت باید گزارش کنیم؟ سراسری

① $3,25A \pm 0,01A$
 ② $3,250A \pm 0,001A$
 ③ $3,25A \pm 0,03A$
 ④ $3,250A \pm 0,005A$

۷- در شکل روبه‌رو، کدام گزارش برای نشان دادن طول جسم مناسب است؟

سراسری

۳٫۷۰cm ± ۰٫۳۰cm (۴)

۳٫۷۰cm ± ۰٫۲۵cm (۳)

۳٫۷cm ± ۰٫۲۵cm (۲)

۳٫۷cm ± ۰٫۳cm (۱)

متوسط

۸- طول هر ضلع مکعب فلزی 10 cm و جرم آن 6 kg است. اگر چگالی فلز 8 g/cm^3 سراسری باشد، مکعب:

(۱) توپر است و حجم آن 750 cm^3 است.

(۲) توپر است و حجم آن 1000 cm^3 است.

(۳) حفره‌ خالی دارد و حجم حفره 750 cm^3 است.

(۴) حفره‌ خالی دارد و حجم حفره 250 cm^3 است.

۹- درون یک قطعه طلا به حجم ظاهری 12 cm^3 و جرم 199.5 g ، حفره‌ای وجود دارد. اگر چگالی طلا $19000\frac{\text{kg}}{\text{m}^3}$ باشد، حجم حفره‌ی خالی چند سانتی‌متر مکعب است؟ سراسری

۳٫۴ (۴)

۲٫۵ (۳)

۱٫۵ (۲)

۰٫۷۵ (۱)

۱۰- یک قطعه فلز به جرم 90 g را درون آب در داخل استوانه‌ای می‌اندازیم. قطعه فلز کاملاً در آب فرو می‌رود و سطح آب درون استوانه به اندازه

1.2 cm بالا می‌آید. اگر سطح مقطع داخلی استوانه 10 cm^2 سراسری باشد، چگالی فلز چند گرم بر سانتی‌متر مکعب است؟

۸ (۴)

۷٫۵ (۳)

۶ (۲)

۵٫۵ (۱)

۱۱- یک قطعه فلز را که چگالی آن $2.7\frac{\text{g}}{\text{cm}^3}$ است کاملاً در ظرفی پراز الکل به چگالی $0.8\frac{\text{g}}{\text{cm}^3}$ وارد می‌کنیم و به اندازه 160 g الکل از ظرف بیرون می‌ریزد، جرم قطعه فلز چند گرم است؟ سراسری

۲۰۰ (۴)

۴۳۲ (۳)

۴۵۰ (۲)

۵۴۰ (۱)

۱۲- ضخامت جسمی 2.4×10^{-3} متر اندازه‌گیری شده است. وسیله این اندازه‌گیری کدام است؟ سراسری

(دقت اندازه‌گیری متر نواری، خط‌کش، کولیس و ریزسنج به ترتیب یک سانتی‌متر، یک میلی‌متر، 0.1 میلی‌متر و 0.01 میلی‌متر فرض شود.)

متر نواری (۴)

خط‌کش (۳)

کولیس (۲)

ریزسنج (۱)

۱۳ - جرم یک ظرف فلزی توخالی ۳۰۰ گرم است. اگر این ظرف را پر از مایعی به چگالی $1,2 \frac{g}{cm^3}$ نماییم، جرم مجموعه ۵۴۰ گرم و در صورتی که پر از نوعی روغن نماییم، جرم مجموعه ۴۶۰ گرم می‌شود، چگالی این روغن چند گرم بر لیتر است؟ سراسری

- ① ۹۵۰ ② ۹۰۰ ③ ۸۵۰ ④ ۸۰۰

۱۴ - طول یک جسم با خط کشی که بر حسب میلی متر مدرج شده، اندازه‌گیری شده است. این طول را بر حسب سانتی متر چگونه می‌توان نوشت؟ سراسری

- ① ۰٫۷۵ ② ۷٫۵۲ ③ ۷۵٫۰۲۰ ④ ۷۵٫۲

۱۵ - فاصله‌ی بین دو نقطه، به شکل چهار گزینه‌ی زیر اعلام شده است. دقت اندازه‌گیری در کدام یک از آن‌ها بیشتر است؟ سراسری

- ① ۸٫۷۹ km ② $8,790 \times 10^6 mm$ ③ ۸۷۹۰۰۰۰ m ④ $8,7900 \times 10^3 cm$

۱۶ - می‌خواهیم از فلزی به چگالی $6 \frac{g}{cm^3}$ ، کره‌ی توپری به شعاع ۵ cm بسازیم. جرم این کره چند کیلوگرم می‌شود؟ ($\pi = 3,14$) سراسری

- ① ۱٫۵۷ ② ۲٫۳۶ ③ ۳٫۱۴ ④ ۴٫۷۱

سخت

۱۷ - دو استوانه همگن A و B دارای جرم و ارتفاع مساوی‌اند. استوانه A توپر و استوانه B توخالی است. اگر شعاع خارجی این دو استوانه با هم برابر و شعاع داخلی استوانه B نصف شعاع خارجی آن باشد، چگالی استوانه A چند برابر چگالی استوانه B است؟ سراسری

- ① $\frac{1}{4}$ ② $\frac{1}{2}$ ③ $\frac{2}{3}$ ④ $\frac{3}{4}$

پاسخنامه تشریحی

۱ - گزینه ۱

$$\rho = \frac{m_1 + m_2}{V_1 + V_2} = \frac{\rho_1 V_1 + \rho_2 V_2}{V_1 + V_2} \Rightarrow \rho = \frac{\rho_1 \times \frac{1}{3}V + \rho_2 \times \frac{2}{3}V}{V} = \frac{1}{3}\rho_1 + \frac{2}{3}\rho_2 = \frac{\rho_1 + 2\rho_2}{3}$$

۲ - گزینه ۴

$$\rho = \frac{m}{V} \Rightarrow \begin{cases} \rho_A = \frac{m_A}{V_A} \\ \rho_B = \frac{m_B}{V_B} \end{cases} \Rightarrow \frac{\rho_A}{\rho_B} = \frac{m_A}{m_B} \times \frac{V_B}{V_A}$$

$$\Rightarrow \frac{\frac{4}{5}\rho_B}{\rho_B} = \frac{8}{5} \times \frac{V_B}{10} \Rightarrow \frac{4}{5} = \frac{8}{5} \times \frac{V_B}{10} \Rightarrow V_B = 5 \text{ Lit}$$

۳ - گزینه ۴

$$\rho_A = \frac{2}{3}\rho_B \Rightarrow \rho_B = \frac{3}{2}\rho_A \Rightarrow \rho_B = \frac{3}{2} \left(\frac{m_A}{V_A} \right) = \frac{3}{2} \left(\frac{750}{50} \right)$$

$$m_B = \rho_B V_B = \left(\frac{3}{2} \times \frac{750}{50} \right) \times 60 = 1350 \text{ gr}$$

۴ - گزینه ۲ حجم گلوله برابر با تغییر حجم آب درون لوله‌ی مدرج است:

$$V_{\text{گلوله}} = V_2 - V_1 = 54 - 50 = 4 \text{ cm}^3$$

با استفاده از تعریف چگالی داریم:

$$\rho = \frac{m}{V} = \frac{42}{4} \Rightarrow \rho = 10.5 \frac{\text{g}}{\text{cm}^3}$$

۵ - گزینه ۳ با توجه به این که جرم مخروط توپُر و مکعب توپُر یکسان است، اگر جرم مخروط را m_1 و جرم مکعب توپُر را m_2 بنامیم، با استفاده از رابطه چگالی خواهیم داشت:

$$m_1 = m_2 \xrightarrow{\rho = \frac{m}{V}} \rho_1 V_1 = \rho_2 V_2 \Rightarrow \rho_1 \left(\frac{1}{3}Ah \right) = \rho_2 \times L^3$$

$$\xrightarrow{\substack{\text{ارتفاع مخروط } h=L \\ \text{شعاع مخروط } r=\frac{L}{3}}} \rho_1 \times \left(\frac{1}{3} \times \pi \times \frac{L^2}{4} \times L \right) = \rho_2 L^3 \xrightarrow{\pi=3} \frac{\rho_1}{4} = \rho_2 \Rightarrow \frac{\rho_1}{\rho_2} = 4$$

۶ - گزینه ۱ خطای آمپرسنج رقمی مرتبه آخرین رقم نشان داده شده توسط آن است. پس خطای آمپرسنج $\pm 0.01A$ و گزارش درست اندازه گیری به صورت $3.25A \pm 0.01A$ است.

۷ - گزینه ۱ قدم اول: دقت اندازه گیری طبق شکل نشان داده شده برابر 0.5 cm است. بنابراین:

$$\text{مقدار خطای اندازه گیری} = \frac{0.5 \text{ cm}}{2} = 0.25 \text{ cm}$$

قدم دوم: مقدار حدسی با توجه به شکل داده شده و گزینه‌ها 3.7 cm است.

قدم سوم: مرتبه خطا و مرتبه دقت اندازه گیری می‌بایستی یکسان باشد. بنابراین 0.25 را گرد می‌کنیم: $0.3 \text{ cm} \rightarrow 0.25$

قدم چهارم: گزارش عدد: $3.7 \text{ cm} \pm 0.3 \text{ cm}$

۱ - گزینه ۴

$$V = a^3 \Rightarrow V = 10^3 = 1000 \text{ cm}^3 \text{ حجم ظاهری}$$

$$m = \rho V \Rightarrow 6000 = 8V \Rightarrow V = 750 \text{ cm}^3 \text{ حجم واقعی فلز}$$

$$\text{حجم واقعی} - \text{حجم ظاهری} = \text{حجم حفره}$$

$$\text{حجم حفره} = 1000 - 750 = 250 \text{ cm}^3$$

۹ - گزینه ۲

$$\rho = 19000 \frac{\text{kg}}{\text{m}^3} = 19 \frac{\text{g}}{\text{cm}^3} \Rightarrow \rho = \frac{m}{V_{\text{واقعی}}} \Rightarrow 19 = \frac{199,5}{V_{\text{واقعی}}} \Rightarrow V_{\text{واقعی}} = \frac{199,5}{19} = 10,5 \text{ cm}^3$$

$$\text{حجم حفره} = \text{حجم واقعی} - \text{حجم ظاهری} = 12 - 10,5 = 1,5 \text{ cm}^3$$

۱۰ - گزینه ۳

حجم آب بالا آمده برابر حجم فلز می باشد.

$$V = Ah = 10 \times 1,2 = 12 \text{ cm}^3$$

$$\rho = \frac{m}{V} \Rightarrow \rho = \frac{90}{12} = 7,5 \text{ g/cm}^3$$

۱۱ - گزینه ۱ حجم مایع بیرون ریخته شده از ظرف دقیقاً برابر حجم قطعه فلز است.

$$V_{\text{الکل}} = V_{\text{فلز}} \Rightarrow \frac{m_{\text{الکل}}}{\rho_{\text{الکل}}} = \frac{m_{\text{فلز}}}{\rho_{\text{فلز}}} \Rightarrow \frac{160 \text{ g}}{0,8} = \frac{m_{\text{فلز}}}{2,7} \Rightarrow m_{\text{فلز}} = \frac{2,7 \times 160}{0,8} = 540 \text{ g}$$

۱۲ - گزینه ۲

$$a = 2,4 \times 10^{-3} \text{ m} = 0,0024 \text{ m} = 2,4 \text{ mm}$$

پس دقت اندازه گیری وسیله، دهم میلی متر بوده و وسیله این اندازه گیری کولیس است.

۱۳ - گزینه ۴ راه حل اول:

$$540 - 300 = 240 \text{ g مایع} \rightarrow \rho_{\text{مایع}} = \frac{m}{V} \rightarrow 1,2 = \frac{240}{V} \rightarrow V = 200 \text{ cm}^3$$

$$460 - 300 = 160 \text{ g روغن} \rightarrow \rho_{\text{روغن}} = \frac{m}{V} \rightarrow \rho_{\text{روغن}} = \frac{160}{200} = 0,8 \frac{\text{g}}{\text{cm}^3} = 800 \frac{\text{gr}}{\text{lit}}$$

* نکته: تبدیل چگالی بر حسب یکاهای $\frac{\text{kg}}{\text{lit}}$ و $\frac{\text{g}}{\text{lit}}$ به صورت زیر است:

$$1 \frac{\text{g}}{\text{cm}^3} = 1 \frac{\text{kg}}{\text{lit}}, \quad 1 \frac{\text{kg}}{\text{m}^3} = 1 \frac{\text{g}}{\text{lit}}$$

راه حل دوم:

$$\rho = \frac{m}{V} \Rightarrow m = \rho \times V$$

$$\frac{m_{\text{روغن}}}{m_{\text{مایع}}} = \frac{\rho_{\text{روغن}} \times V_{\text{روغن}}}{\rho_{\text{مایع}} \times V_{\text{مایع}}} \Rightarrow \frac{160}{240} = \frac{\rho_{\text{روغن}}}{1,2} \times 1$$

$$\Rightarrow \rho_{\text{روغن}} = 0,8 \frac{\text{g}}{\text{cm}^3} = 800 \frac{\text{kg}}{\text{m}^3} = 800 \frac{\text{g}}{\text{lit}}$$

۱۴ - گزینه ۴ طول خط کش بر حسب میلی متر است بنابراین دقت اندازه گیری آن برابر یک میلی متر می باشد. می دانیم اگر بخواهیم عددی در مقیاس میلی متر را بر حسب سانتی متر بیان کنیم عدد مورد نظر تا یک رقم اعشار بر حسب سانتی متر بیان خواهد شد. مثال:

$$752 \text{ mm} = 75,2 \text{ cm}$$

۱۵ - گزینه ۴ دقت مقدار اعلام شده در هر گزینه را مشخص می کنیم:

$$\text{گزینه ۱: } 8,79 \text{ km} \xrightarrow{\text{دقت}} 0,1 \text{ km} = 0,1 \text{ km} \times \left(\frac{10^3 \text{ m}}{1 \text{ km}}\right) = 100 \text{ m}$$

$$\text{گزینه ۲: } 8,790 \times 10^6 \text{ mm} \xrightarrow{\text{دقت}} 0,001 \times 10^6 \text{ mm} = 10^3 \text{ mm} \times \left(\frac{10^{-3} \text{ m}}{1 \text{ mm}}\right) = 1 \text{ m}$$

$$\text{گزینه ۳: } 879000 \text{ m} \xrightarrow{\text{دقت}} 1 \text{ m}$$

$$\text{گزینه ۴: } 8,7900 \times 10^3 \text{ cm} \xrightarrow{\text{دقت}} 0,0001 \times 10^3 \text{ cm} = 10^{-1} \text{ cm} \times \left(\frac{10^{-2} \text{ m}}{1 \text{ cm}}\right) = 10^{-3} \text{ m}$$

بنابراین دقت اندازه گیری در گزینه ۴ از بقیه گزینه ها بیشتر است.

۱۶ - گزینه ۳ ابتدا حجم کره‌ی توپر به شعاع 5cm را به دست می‌آوریم:

$$V = \frac{4}{3}\pi r^3 \rightarrow V = \frac{4}{3} \times \pi \times (5)^3 = \frac{500}{3}\pi \text{cm}^3$$

حال با استفاده از رابطه‌ی چگالی می‌توانیم جرم کره را به دست می‌آوریم:

$$\rho = \frac{m}{V} \rightarrow \rho \left(\frac{\text{g}}{\text{cm}^3} \right) = \frac{m}{\frac{500}{3}\pi (\text{cm}^3)} \rightarrow m = 1000\pi (\text{g}) = \pi (\text{kg}) \rightarrow m = 3,14 \text{kg}$$

۱۷ - گزینه ۴

$$m_1 = m_2 \Rightarrow \rho_1 V_1 = \rho_2 V_2 \Rightarrow \rho_1 A_1 h_1 = \rho_2 A_2 h_2$$

$$h_1 = h_2 \Rightarrow \rho_1 A_1 = \rho_2 A_2 \Rightarrow \rho_1 \pi R_1^2 = \rho_2 (\pi R_1^2 - \pi R_2^2)$$

$$\rho_1 \pi R_1^2 = \rho_2 \pi (R_1^2 - R_2^2) \Rightarrow \rho_1 R_1^2 = \frac{3}{4} R_1^2 \times \rho_2 \Rightarrow \rho_1 = \frac{3}{4} \rho_2 \Rightarrow \rho_A = \frac{3}{4} \rho_B$$

آسان

۱ - چنانچه کار برآیند نیروهای وارد بر جسمی در یک مسیر برابر صفر باشد، در این صورت کدام نتیجه گیری صحیح است؟

- ① برآیند نیروهای وارد بر جسم نیز لزوماً در آن مسیر صفر است.
 ② انرژی مکانیکی جسم در آن جابجایی ثابت می ماند.
 ③ مجموع کار نیروهای وارد بر جسم نیز در آن جابه جایی برابر صفر است.
 ④ در آن مسیر، انرژی مکانیکی جسم، ثابت است و برآیند نیروهای وارد بر جسم لزوماً صفر نیست.

۲ - جسمی به جرم 2kg را با سرعت 10m/s در راستای قائم رو به بالا پرتاب می کنیم انرژی مکانیکی جسم در نصف ارتفاع اوج چند ژول است؟ (مبدأ پتانسیل گرانشی، محل پرتاب فرض شده است.)

- ① $25\sqrt{2}$ ② ۵۰ ③ $50\sqrt{2}$ ④ ۱۰۰

۳ - شخصی در طبقه‌ی سوم ساختمان، سوار آسانسور می شود و به طبقه‌ی دهم می رود. جرم شخص 70kg است و یک کوله‌پشتی به جرم 5kg بر دوش دارد. آسانسور بین طبقات پنجم تا هفتم مسافت 6m را در مدت ۲ ثانیه با سرعت ثابت طی می کند، در این ۲ ثانیه کار نیرویی که آسانسور به شخص وارد می کند، چند ژول است؟ ($g = 10 \frac{\text{m}}{\text{s}^2}$)

- ① صفر ② ۳۹۰۰ ③ ۴۲۰۰ ④ ۴۵۰۰

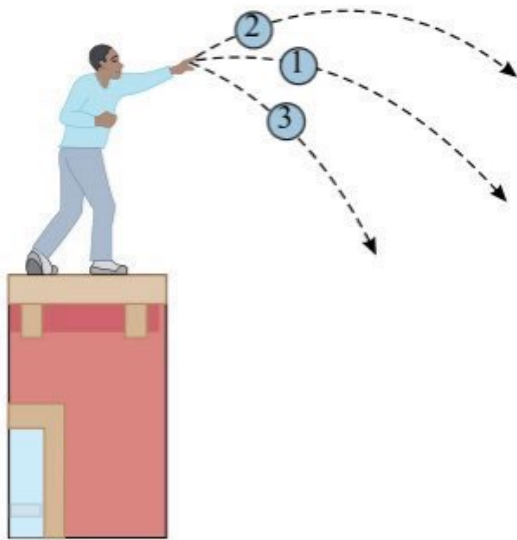
۴ - گلوله‌ای به جرم 200g با سرعت اولیه $30 \frac{\text{m}}{\text{s}}$ در راستای قائم، رو به بالا پرتاب می شود. مقاومت هوا باعث می شود، 10J از انرژی گلوله تا رسیدن به اوج تلف شود. اگر مقاومت هوا وجود نمی داشت، گلوله چند متر بالاتر می رفت؟ ($g = 10 \frac{\text{m}}{\text{s}^2}$)

- ① ۵ ② ۱۰ ③ ۱۵ ④ ۲۰

۵ - راننده خودرویی به جرم ۲ تن که با سرعت 36km/h در یک مسیر مستقیم و افقی در حرکت است، با دیدن مانعی ترمز می کند. در اثر ترمز خودرو با طی مسافت ۴ متر می ایستد. نیروی اصطکاک وارد شده بر خودرو چند نیوتون است؟

- ① ۷۵۰۰ ② ۱۲۵۰۰ ③ ۱۵۰۰۰ ④ ۲۵۰۰۰

۶- مطابق شکل زیر، سه توپ مشابه از بالای ساختمانی، از یک نقطه با سرعت یکسان پرتاب می‌شوند. اگر کار نیروی وزن روی سه توپ از لحظه پرتاب تا رسیدن به زمین W_1 ، W_2 و W_3 باشد، کدام رابطه درست است؟

- ۱ $W_1 = W_2 = W_3$
 ۲ $W_2 > W_1 > W_3$
 ۳ $W_3 < W_2 < W_1$
 ۴ $W_2 = W_3 > W_1$

۷- نیروی $\vec{F} = (30N)\vec{i} + (40N)\vec{j}$ به جسمی به جرم $5kg$ وارد می‌شود و آن را روی سطح افقی به اندازه $\vec{\Delta x} = (6m)\vec{i}$ جابه‌جا می‌کند. کار نیروی \vec{F} در این جابه‌جایی چند ژول است؟

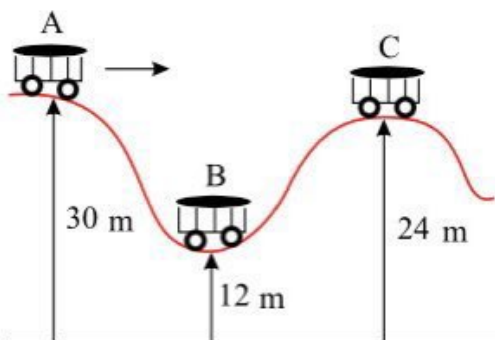
- ۱ ۱۸۰
 ۲ ۲۴۰
 ۳ ۳۰۰
 ۴ ۴۲۰

۸- جسمی با سرعت $10m/s$ در جهت مثبت محور x حرکت می‌کند و انرژی جنبشی آن $100J$ است. پس از مدتی سرعت این جسم تغییر کرده و در جهت منفی محور x به $20m/s$ می‌رسد. کار برابند نیروهای وارد بر این جسم در این مدت چند ژول است؟

- ۱ -۵۰۰
 ۲ -۳۰۰
 ۳ ۳۰۰
 ۴ ۵۰۰

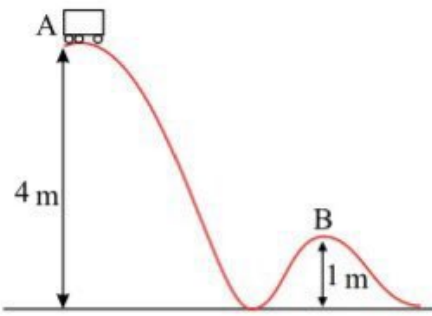
متوسط

۹- در شکل روبه‌رو اصطکاک ناچیز است و ارابه بدون سرعت اولیه از حالت A رها می‌شود، نسبت سرعت ارابه در حالت B به سرعت آن در حالت C کدام است؟

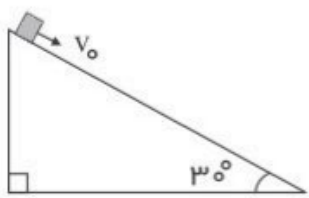
- ۱ ۲
 ۲ ۳
 ۳ $\sqrt{2}$
 ۴ $\sqrt{3}$

۱۰ - مطابق شکل، اربابه‌ای به جرم m از نقطه A با سرعت ۲ متر بر ثانیه می‌گذرد. سرعت آن هنگام عبور از نقطه B چند متر بر ثانیه است؟ (از اصطکاک صرف نظر شود $g = ۱۰ \frac{m}{s^2}$)

- ① ۴ ② ۸ ③ $\sqrt{۴۶}$ ④ بستگی به جرم m دارد.

۱۱ - جسمی به جرم $۲kg$ را مطابق شکل با سرعت اولیه $۵m/s$ مماس بر سطح شیب‌دار رو به پائین پرتاب می‌کنیم. اگر سرعت جسم پس از ۱۲ متر جابه‌جایی روی سطح شیب‌دار به $۸m/s$ برسد، کار نیروی اصطکاک چند ژول است؟ ($g = ۱۰m/s^2$)

- ① -۴۲ ② -۴۵ ③ -۶۳ ④ -۸۱

۱۲ - انرژی جنبشی گلوله‌ای $۴J$ و سرعت آن $۴m/s$ است. سرعت آن را به چند متر بر ثانیه برسانیم تا انرژی جنبشی آن $۵J$ شود؟

- ① ۵ ② ۸ ③ $۲\sqrt{۵}$ ④ $۵\sqrt{۲}$

۱۳ - اتومبیلی به جرم $۹۰۰kg$ در یک جاده افقی روی خط راست از حال سکون شروع به حرکت می‌کند و پس از $۱۰s$ سرعت آن به $۷۲km/h$ می‌رسد. توان متوسط اتومبیل چند کیلووات است؟ (نیروی مقاوم در مقابل حرکت اتومبیل را نادیده بگیرید.)

- ① ۹ ② ۱۸ ③ ۳۰ ④ ۳۶

۱۴ - گلوله‌ای در شرایط خلاء، از سطح زمین با سرعت اولیه $۳۰ \frac{m}{s}$ در امتداد قائم به طرف بالا پرتاب می‌شود. در چند متری سطح زمین انرژی جنبشی گلوله نصف انرژی پتانسیل گرانشی آن است؟

- ① ۲۰ ② ۱۵ ③ ۳۰ ④ ۳۵

۱۵- جسمی به جرم 2kg روی سطح شیب‌داری که با سطح افق زاویه 30° می‌سازد، با سرعت ثابت رو به پایین می‌لغزد. اگر در این حرکت جسم به اندازه 2 متر جابجا شود، کار نیروی اصطکاک چند ژول است؟ ($g = 10 \frac{m}{s^2}$)

- ① $-20\sqrt{3}$ ② $-10\sqrt{3}$ ③ -10 ④ -20

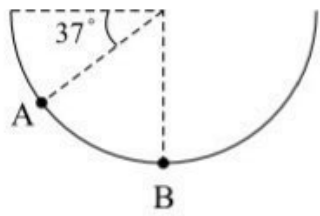
۱۶- جسمی به جرم 1kg با سرعت اولیه $6 \frac{m}{s}$ از پایین سطح شیب‌داری که با افق زاویه 37° می‌سازد، به طرف بالا پرتاب می‌شود. هنگامی که جسم روی سطح شیب‌دار 2 متر را روبه‌بالا طی می‌کند، سرعتش به $2 \frac{m}{s}$ می‌رسد. انرژی مکانیکی جسم در این جابه‌جایی چند ژول کاهش می‌یابد؟ ($g = 10 \frac{m}{s^2}$, $\sin 37^\circ = 0.6$)

- ① 4 ② 6 ③ 8 ④ 16

۱۷- یک پمپ آب در هر ساعت 252 تن آب را تا ارتفاع 12 متر بالا می‌کشد. اگر بازده پمپ 80% درصد باشد، توان پمپ چند کیلووات است؟ ($g = 10 \text{ m/s}^2$)

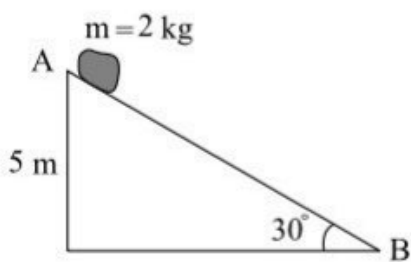
- ① 7.5 ② 8 ③ 8.4 ④ 10.5

۱۸- جسم m به جرم 100g درون نیم‌کره صیقلی به قطر 60 سانتی‌متر به پایین می‌لغزد. کار نیروی وزن جسم از A تا B چند ژول است؟ ($g = 10 \text{ m/s}^2$, $\sin 37^\circ = 0.6$)

- ① 0.12 ② 0.18 ③ 1.2 ④ 1.8

۱۹- مطابق شکل زیر، اگر در سطح شیب‌دار اندازه نیروی اصطکاک جنبشی برابر یک دهم وزن جسم باشد و جسم از نقطه A (به ارتفاع 5 متر) به نقطه B برسد، کار نیروی گرانش (جاذبه) زمین روی جسم در این جابه‌جایی چند ژول است؟ ($g = 10 \text{ N/kg}$)

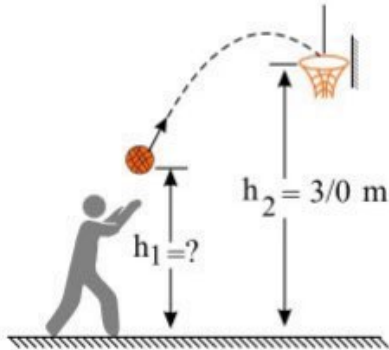
- ① 40 ② 50 ③ 60 ④ 100

۲۰- شخصی با طناب سبکی، جسمی به جرم m را با شتاب ثابت $\frac{g}{4}$ از حال سکون از سطح زمین بالا می‌برد. هنگامی که جسم به ارتفاع h می‌رسد، کاری که شخص انجام داده است، چند برابر انرژی پتانسیل گرانشی جسم در آن ارتفاع است؟ (سطح زمین را به عنوان مبدأ انرژی پتانسیل در نظر بگیرید.)

- ① $\frac{3}{4}$ ② $\frac{5}{4}$ ③ $\frac{4}{5}$ ④ $\frac{4}{3}$

۲۱- در شکل زیر، ورزشکار توپ را با تندی (سرعت) اولیه $6 \frac{m}{s}$ پرتاب می‌کند و اندازه سرعت توپ در لحظه ورود به سبد $5 \frac{m}{s}$ است. فاصله نقطه پرتاب توپ تا سطح زمین (h_1) چند متر است؟ (مقاومت هوا ناچیز است و $g = 10 \frac{m}{s^2}$ است.)

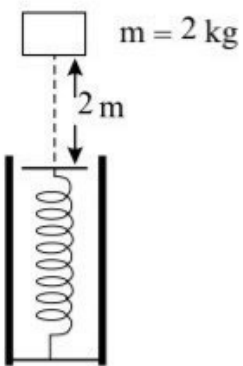

- ① 2.45 ② 2.46 ③ 2.55 ④ 2.64

۲۲- پمپ آبی در هر دقیقه ۳ مترمکعب آب رودخانه‌ای را به نقطه‌ای منتقل می‌کند که ارتفاع آن تا سطح آب رودخانه ۲۴ متر است. اگر توان ورودی پمپ ۲۰ کیلووات باشد، بازده پمپ چند درصد است؟ ($g = 10 \frac{m}{s^2}$ و $\rho_{\text{آب}} = 1 \frac{g}{cm^3}$)

- ① 70 ② 60 ③ 40 ④ 30

۲۳- مطابق شکل زیر، وزنه‌ای به جرم ۲ کیلوگرم را با سرعت اولیه $2 \frac{m}{s}$ از ۲ متری بالای یک فنر قائم، به سمت فنر پرتاب می‌کنیم. اگر از جرم فنر و مقاومت هوا صرف نظر کنیم و بیشینه انرژی ذخیره شده در فنر $46 J$ باشد، بیشینه تراکم طول فنر چند سانتی‌متر است؟ ($g = 10 \frac{m}{s^2}$)

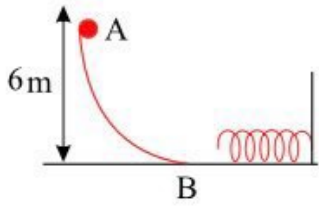

- ① 1.3 ② 5 ③ 8 ④ 10

سخت

۲۴- گلوله ای به جرم ۲۰۰ گرم از نقطه A رها می شود و پس از برخورد به فنری در سطح افقی آن را متراکم می کند. اگر کار نیروی اصطکاک در مسیر AB برابر $-۲J$ باشد، و سطح افقی بدون اصطکاک باشد. حداکثر انرژی پتانسیل کشسانی فنر چند ژول خواهد شد؟ ($g = ۱۰ m/s^2$)

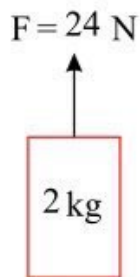
۱۲ (۴)

۱۰ (۳)

۸ (۲)

۱ (۱)

۲۵- در شکل مقابل نیروی ثابت F در راستای قائم به یک جسم ۲ کیلوگرمی وارد می شود. اندازه ی (قدر مطلق) کار این نیرو در ثانیه های متوالی یک بازه ی زمانی معین

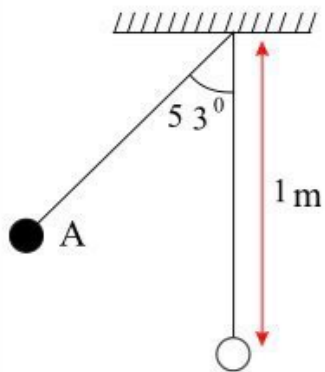
(۲) کاهش می یابد.

(۱) افزایش می یابد.

(۴) بسته به شرایط، هر کدام ممکن است درست باشد.

(۳) ابتدا کاهش، سپس افزایش می یابد.

۲۶- در شکل زیر، گلوله ی آونگ از نقطه A رها می شود و با سرعت v از پایین ترین نقطه ی مسیر می گذرد. هنگامی که سرعت گلوله به $\frac{\sqrt{2}}{2}v$ می رسد، زاویه ی نخ با راستای قائم چند درجه است؟ (از مقاومت هوا صرف نظر شود، $g = ۱۰ \frac{m}{s^2}$ و $\cos 53^\circ = 0.6$)

۳۰ (۴)

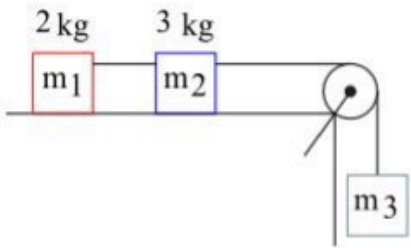
۳۷ (۳)

۴۵ (۲)

۶۰ (۱)

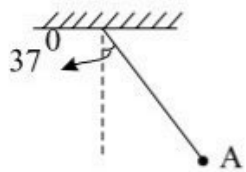

۲۷- در شکل زیر، وزنه m_3 از حال سکون رها میشود. اگر تا لحظه‌ای که وزنه m_3 ، ۹۰ سانتیمتر پایین می‌آید، مجموع انرژی جنبشی دو وزنه m_1 و m_2 روی سطح افقی به $۲۲٫۵$ ژول برسد، چند کیلوگرم است؟ ($g = ۱۰ \frac{m}{s^2}$ و کلیه اصطکاکها و جرم نخ و قرقره ناچیز است.)

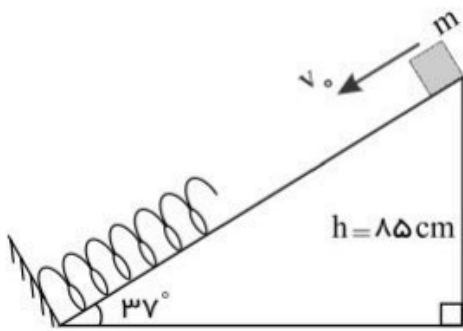
- ① ۴ ② ۵ ③ ۸ ④ ۱۰

۲۸- مطابق شکل زیر، آونگی به طول $۱٫۲۵$ متر، با سرعت v از وضعیت نشان داده شده (نقطه‌ی A) عبور می‌کند. کمترین مقدار v چند متر بر ثانیه باشد، تا ریسمان بتواند به وضعیت افقی برسد؟ (از مقاومت هوا صرف‌نظر شود، $g = ۱۰ \frac{m}{s^2}$ ، $\sin ۳۷^\circ = ۰٫۶$)

- ① ۲ ② $۲\sqrt{۵}$ ③ $\sqrt{۵}$ ④ ۴

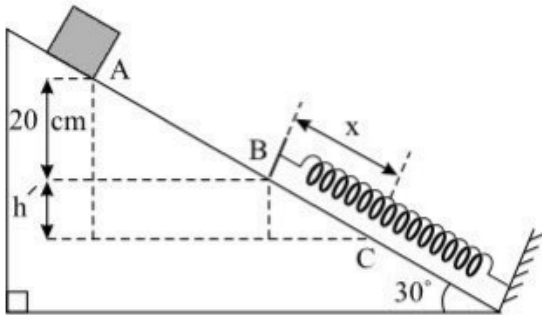
۲۹- در شکل زیر، وزنه‌ای به جرم m با سرعت اولیه $v_0 = ۴ \frac{m}{s}$ مماس با سطح بدون اصطکاک، رو به پایین پرتاب می‌شود. اگر بیشترین انرژی پتانسیل کشسانی فنر در این برخورد $۱٫۸$ انرژی جنبشی اولیه وزنه باشد، حداقل طول فنر به چند سانتی‌متر می‌رسد؟ ($g = ۱۰ \frac{m}{s^2}$ ، $\sin ۳۷^\circ = ۰٫۶$)

- ① ۲۰ ② ۲۵ ③ ۳۰ ④ ۳۵

۳۰- جسمی به جرم ۲ کیلوگرم روی سطح شیبدار با اصطکاک ناچیز به سمت پایین می‌لغزد و با سرعت 2 m/s از نقطه A عبور کرده و در نقطه B به فنر برخورد می‌کند. اگر حداکثر فشردگی فنر x و بیشینه انرژی ذخیره شده در فنر ۱۰ ژول باشد، x چند سانتی‌متر است؟ ($g = 10\text{ m/s}^2$)

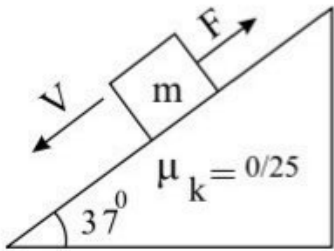
۴۰ (۴)

۳۰ (۳)

۲۰ (۲)

۱۰ (۱)

۳۱- در شکل زیر، به جسمی به جرم $m = 20\text{ kg}$ نیروی مناسب F به موازات سطح شیبدار وارد می‌شود تا جسم با سرعت ثابت رو به پایین سطح حرکت کند. کار نیروی F در مدتی که جسم ۲ متر روی سطح پایین می‌آید، چند ژول است؟ ($g = 10\frac{\text{m}}{\text{s}^2}$, $\sin 37^\circ = 0.6$)

+۲۶۰ (۴)

+۱۶۰ (۳)

-۱۶۰ (۲)

-۲۶۰ (۱)

پاسخنامه تشریحی

۱ - گزینه ۳

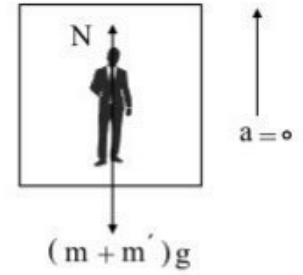
می دانیم کار برابرند نیروهای وارد بر هر جسم در یک جابه جایی برابر است با مجموع کار تک تک نیروهای وارد بر همان جسم در همان جابه جایی.

۲ - گزینه ۴

$$E_1 = E_2 \Rightarrow K_1 + \cancel{U_1} + \cancel{U_1} = E_2 \Rightarrow E_2 = K_1 = \frac{1}{2}mv^2 = \frac{1}{2} \times 2(10)^2 = 100 \text{ ژول}$$

۳ - گزینه ۴ ابتدا نیرویی را که از طرف آسانسور به شخص وارد می شود را به دست می آوریم:

$$\sum F = 0 \Rightarrow N - (m + m')g = 0 \Rightarrow N = (70 + 5) \times 10 = 750 \text{ N}$$

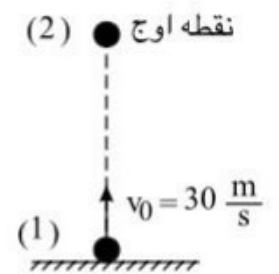
اکنون از تعریف کار می توان نوشت:

$$W = Fd \cos \alpha = Nd \cos 0 = 750 \times 6 \times 1 = 4500 \text{ J}$$

۴ - گزینه ۱ در صورتی که مقاومت هوا وجود نداشته باشد، انرژی مکانیکی دستگاه پایسته می ماند و می توان نوشت:

$$E_1 = E_2 \Rightarrow \cancel{U_1} + K_1 = U_2 + \cancel{K_2} \Rightarrow K_1 = U_2$$

$$\Rightarrow \frac{1}{2}mv_0^2 = mgh \Rightarrow \frac{1}{2} \times 30^2 = 10 \times h \Rightarrow h = 45 \text{ m}$$

وجود نیروی اصطکاک (نیروی مقاومت هوا) سبب تلف شدن انرژی مکانیکی دستگاه می شود و در این صورت داریم:

$$E_2 - E_1 = W_f \Rightarrow (U_2 + \cancel{K_2}) - (\cancel{U_1} + K_1) = W_f \Rightarrow mgh' - \frac{1}{2}mv_0^2 = -10$$

$$\Rightarrow 0.2 \times 10 \times h' - \frac{1}{2} \times 0.2 \times 30^2 = -10 \Rightarrow 2h' = 80 \Rightarrow h' = 40 \text{ m}$$

$$\Delta h = h - h' = 45 - 40 = 5 \text{ m}$$

۵ - گزینه ۴

$$\text{قضیه کار و انرژی جنبشی: } W_t = \frac{1}{2}m(v_2^2 - v_1^2) \xrightarrow{W_t = W_f} -f \cdot d = \frac{1}{2}m(v_2^2 - v_1^2)$$

$$\Rightarrow -f \times 4 = \frac{1}{2} \times 2000(0 - 10^2) \Rightarrow f = 25000 \text{ N}$$

(تغییرات انرژی پتانسیل گرانشی) (*): $W_{mg} = -\Delta U_g$ می دانیم:

$$\Delta U_g = U_{2g} - U_{1g}$$

رای هر سه گلوله:

اگر سطح زمین را مبنای پتانسیل گرانشی فرض کنیم:

$$U_{P_g} = 0 \rightarrow \Delta U_g = -U_{1g} - mgh \quad (**)$$

$$\xrightarrow{*, **} W_{mg} = -(-mgh) = mgh$$

چون m و h برای هر سه گلوله یکسان است:

$$(W_{mg})_1 = (W_{mg})_2 = (W_{mg})_3$$

طبق رابطه $W_{mg} = mgh$ ، با توجه به مشابه بودن توپ‌ها و ارتفاع یکسان آن‌ها تا زمین، کار نیروی وزن بر روی هر سه توپ یکسان است.

۷ - گزینه ۱

$$W = f_x \times \Delta x \Rightarrow W = 30 \times 6 = 180j$$

۸ - گزینه ۳ در اینجا کار برآیند نیروها را از ما خواسته که با محاسبه انرژی جنبشی در ابتدا و انتهای مسیر قابل محاسبه است.

برای حل به صورت زیر عمل می‌کنیم:

۱) ابتدا با داشتن سرعت جسم (v) و انرژی جنبشی آن (K) به محاسبه جرم آن می‌پردازیم که در محاسبه کار برآیند نیروها لازم است:

$$K_1 = \frac{1}{2}mv_1^2 \xrightarrow[v_1=10m/s]{K_1=100J} 100 = \frac{1}{2} \times m \times 100 \Rightarrow m = 2kg$$

۲) دقت کنید که انرژی جنبشی جسم به جهت حرکت بستگی ندارد و فقط اندازه سرعت (تندی) مهم است. لذا انرژی جنبشی در موقعیت بعدی برابر است با:

$$K_2 = \frac{1}{2}mv_2^2 \xrightarrow[v_2=20m/s]{m=2kg} K_2 = \frac{1}{2} \times 2 \times (20)^2 = 400J$$

۳) طبق قضیه کار - انرژی جنبشی، کار برآیند نیروهای وارد بر جسم با تغییر انرژی جنبشی آن برابر است. بنابراین داریم:

$$W_t = K_2 - K_1 = 400 - 100 = 300J$$

۹ - گزینه ۴ با توجه به این که اصطکاک وجود ندارد، انرژی مکانیکی پایسته می‌ماند:

$$E_A = E_B \Rightarrow mgh_A + 0 = mgh_B + \frac{1}{2}mV_B^2 \Rightarrow 300 = 120 + \frac{1}{2}V_B^2 \Rightarrow V_B^2 = 360$$

$$E_C = E_A \Rightarrow mgh_C + \frac{1}{2}mV_C^2 = mgh_A + 0 \Rightarrow 240 + \frac{1}{2}V_C^2 = 300 \Rightarrow V_C^2 = 120 \Rightarrow \frac{V_B}{V_C} = \sqrt{\frac{360}{120}} = \sqrt{3}$$

۱۰ - گزینه ۲

چون اصطکاک نداریم ($W_f = 0$) می‌توان از اصل پایستگی انرژی بین نقاط A و B استفاده کرد:

$$E_A = E_B \Rightarrow mgh_A + \frac{1}{2}mv_A^2 = mgh_B + \frac{1}{2}mv_B^2 \Rightarrow gh_A + \frac{1}{2}v_A^2 = gh_B + \frac{1}{2}v_B^2$$

$$10 \times 4 + \frac{1}{2}(2)^2 = 10 \times 1 + \frac{1}{2}v_B^2 \xrightarrow{\text{با ضرب طرفین در ۲}} 80 + 4 = 20 + v_B^2 \Rightarrow v_B^2 = 64 \Rightarrow v_B = \sqrt{64} = 8m/s$$

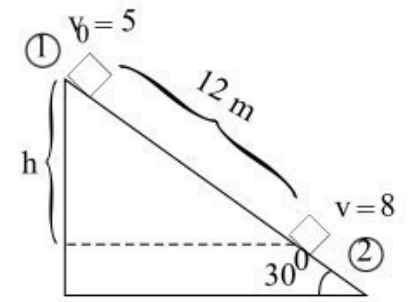
۱۱ - گزینه ۴

$$h = \frac{L}{2} = \frac{12}{2} = 6m$$

$$E_2 - E_1 = W_{f_k} \Rightarrow (K_2 + U_2) - (K_1 + U_1) = W_{f_k}$$

$$\frac{1}{2}mv_2^2 - \left[mgh + \frac{1}{2}mv_1^2 \right] = W_{f_k}$$

$$\frac{1}{2} \times 2(8)^2 - \left[2 \times 10 \times 6 + \frac{1}{2} \times 2 \times 25 \right] = W_{f_k} \Rightarrow W_{f_k} = -81$$

۱۲ - گزینه ۳

$$\frac{1}{2}mv^2 = 4 \Rightarrow \frac{1}{2}m(4)^2 = 4 \Rightarrow m = \frac{1}{2}kg$$

$$\Rightarrow \frac{1}{2}mv'^2 = 5 \Rightarrow \frac{1}{2} \times \frac{1}{2}v'^2 = 5 \Rightarrow v'^2 = 20 \Rightarrow v' = \sqrt{20} = 2\sqrt{5}m/s$$

۱۳ - گزینه ۲

$$v = at + v_0 \Rightarrow 20 = a \times 10 + 0 \Rightarrow a = 2m/s^2$$

$$F = ma = 900 \times 2 = 1800N$$

$$\bar{P} = F \times \bar{v} \Rightarrow \bar{P} = 1800 \left(\frac{0 + 20}{2} \right) = 18000W = 18kW$$

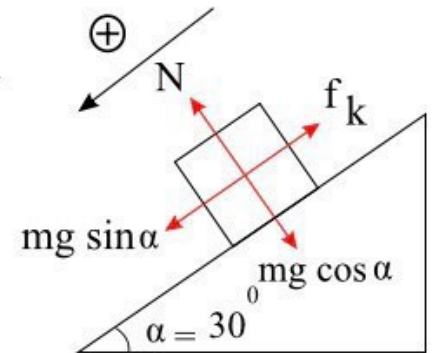
۱۴ - گزینه ۳ چون اصطکاک نداریم ($W_f = 0$) می توان از اصل پایستگی انرژی بین نقطه پرتاب و نقطه مورد نظر استفاده کرد:

$$E_1 = E_2 \Rightarrow U_1 + K_1 = U_2 + K_2 \Rightarrow 0 + \frac{1}{2}mv_1^2 = U_2 + \frac{1}{2}mv_2^2 \Rightarrow \frac{1}{2}mv_1^2 = \frac{3}{2}U_2$$

$$\Rightarrow \frac{1}{2} \times m(30)^2 = \frac{3}{2} \times mgh \Rightarrow h = 30m$$

گزینه ۴ - ۱۵

$$\begin{aligned} \sum F &= ma \Rightarrow mgsin\alpha - f_k = 0 \Rightarrow f_k = mgsin\alpha \\ W_{f_k} &= f_k \cdot d \cdot \cos 180 = mgsin\alpha \cdot d \cdot \cos 180 \\ \Rightarrow W_{f_k} &= (2 \times 10 \times \frac{1}{2}) \times 2 \times (-1) = -20J \end{aligned}$$

۱۶ - گزینه ۱ انرژی مکانیکی دو جسم A, B را می یابیم:

$$E_A = K_A + U_A = \frac{1}{2}mv_A^2 = \frac{1}{2} \times 1 \times 6^2 = 18J$$

$$\begin{aligned} E_B &= K_B + U_B = \frac{1}{2}mv_B^2 + mgh = \frac{1}{2} \times 1 \times 2^2 + 1 \times 10 \times (2 \sin 37^\circ) \\ &= 2 + 10 \times 1.2 = 14J \Rightarrow \Delta E = E_B - K_A = 14 - 18 = -4J \end{aligned}$$

نابراین انرژی مکانیکی در این جابه جایی ۴J کاهش یافته است.
قت: کاهش انرژی مکانیکی، برابر کار نیروی اصطکاک در طی حرکت است.

۱۱ - گزینه ۴

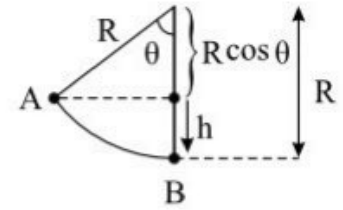
$$R_a = \frac{mgh}{Pt} \Rightarrow \frac{80}{100} = \frac{252000 \times 10 \times 12}{P \times 3600} \Rightarrow P = 10.5kW$$

۱۱ - گزینه ۱ اندازه جابه جایی جسم در راستای قائم به طرف پایین برابر است با:

مجموعه تست های کنکور سراسری فیزیک دهم فصل دوم

$$h = R - R \cos \theta \xrightarrow[\theta=53^\circ]{R=30cm=0.3m} h = 0.3 - 0.3 \times 0.6 = 0.12m$$

کار نیروی وزن در جابه‌جایی به اندازه h به طرف پایین برابر است با:

$$W = mgh \xrightarrow[h=0.12m]{mg=1N} W = 0.1 \times 10 \times 0.12 = 0.12J$$

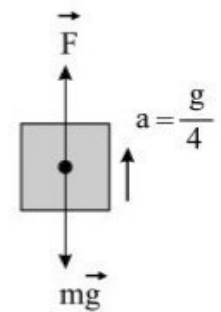
۱۹ - گزینه ۴ چون جسم به طرف پایین جابه‌جا شده کار نیروی وزن مثبت است و از رابطه $W_{mg} = +mgh$ به دست می‌آید:

$$W_{mg} = +mgh \xrightarrow[m=2kg, h=5m]{} W_{mg} = 2 \times 10 \times 5 = 100J$$

۲۰ - گزینه ۲ قبل از هر چیزی می‌دانیم که انرژی پتانسیل جسم در ارتفاع h نسبت به زمین به صورت $U = mgh$ محاسبه می‌شود. در اینجا به جسم دو نیرو، یکی نیروی شخص (\vec{F}) به طرف بالا در جهت حرکت جسم و دیگری وزن جسم $(m\vec{g})$ در خلاف جهت حرکت به آن وارد می‌شود. ابتدا به کمک قانون دوم نیوتون به محاسبه اندازه این نیرو (\vec{F}) بر حسب وزن جسم می‌پردازیم:

$$\sum \vec{F} = m\vec{a}$$

$$F - mg = ma \xrightarrow[a=\frac{g}{4}]{} F = mg + \frac{mg}{4} = \frac{5}{4}mg$$

کار این نیرو در جهت جابه‌جایی جسم به اندازه h برابر است با:

$$W_F = (F \cos \theta)d \xrightarrow[\theta=0^\circ]{d=h, F=\frac{5}{4}mg} W_F = \frac{5}{4}mgh \xrightarrow[U=mgh]{} W_F = \frac{5}{4}U$$

۲۱ - گزینه ۱

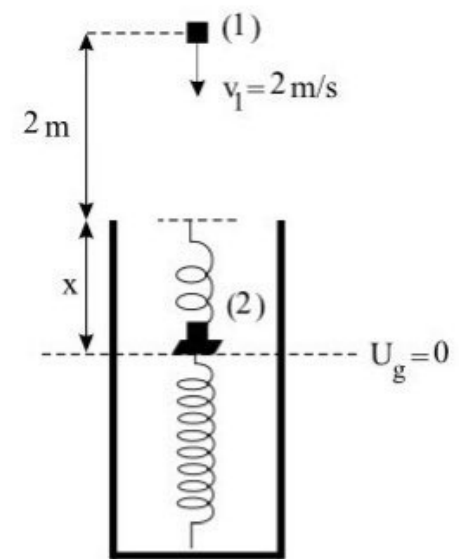
$$E_f = E_i \Rightarrow U_f + K_f = U_i + K_i \Rightarrow mgh_f + \frac{1}{2}mv_f^2 = mgh_i + \frac{1}{2}mv_i^2 \Rightarrow 10 \times 3 + \frac{1}{2} \times 25 = 10 \times h_1 + \frac{1}{2} \times 36 \xrightarrow{\times 2} 60 + 25 = 20h_1 + 36 \Rightarrow 20h_1 = 85 - 36 = 49 \Rightarrow h_1 = \frac{49}{20} = 2.45m$$

۲۲ - گزینه ۲

$$\left\{ \begin{array}{l} R_a = \frac{P_{\text{خروجی}}}{P_{\text{ورودی}}} \text{ و } \rho = 1000 \frac{kg}{m^3} = \frac{m}{v} = \frac{m}{3m^3} \Rightarrow m = 3000kg \\ P_{\text{ورودی}} = 20kW \text{ و } P_{\text{خروجی}} = \frac{mgh}{t} = \frac{(3000 \times 10 \times 24)J}{60s} = 50 \times 240W \end{array} \right. \Rightarrow P_{\text{خروجی}} = 12kW \Rightarrow R_a = \frac{12kW}{20kW} = \frac{6}{10} \text{ درصد } 60 \text{ یا } 10$$

۲۳ - گزینه ۴

$$\left\{ \begin{array}{l} U_1 = U_g = mgh = 20(2+x) \\ K_1 = \frac{1}{2}mv_1^2 = \frac{1}{2}(2)(2)^2 = 4J \\ U_f = U_{fg} + U_{fe} = 0 + 46 = 46J \\ K_f = 0 \end{array} \right.$$

$$E_f = E_i \Rightarrow U_f + K_f = U_i + K_i \Rightarrow 46 + 0 = 20(2+x) + 4 \Rightarrow 42 = 40 + 20x \Rightarrow x = \frac{2}{20} = \frac{1}{10}m = 10cm \Rightarrow x = 10cm$$

۲۲ - گزینه ۳ تذکر: حداکثر انرژی پتانسیل کشسانی $(U_{e_{max}})$ فنر وقتی به وجود می‌آید که گلوله پس از برخورد به فنر

متوقف شود.

$$(\cancel{K_2} + \cancel{U_{A_2}} + U_{e_2}) - (\cancel{K_1} + U_{g_1} + \cancel{U_1}) = W_f$$

$$\Rightarrow E_2 - E_1 = W_{fk} \Rightarrow U_{e_2} - (mgh_A) = -2 \Rightarrow U_{e_2} = mgh_A - 2$$

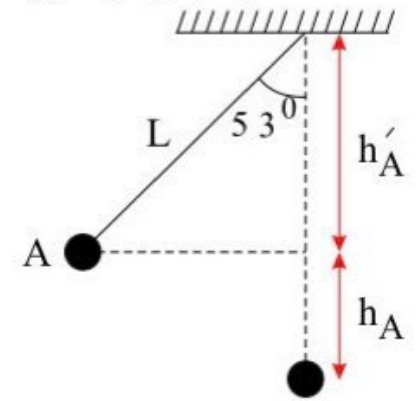
$$U_{e_2} = 0.2 \times 10 \times 6 - 2 \Rightarrow U_{e_2} = 10J \Rightarrow U_{e_2} = 10J$$

۲۵ - گزینه ۴ چون جهت حرکت مشخص نیست، می توان نتیجه گرفت نوع حرکت ممکن است هر سه مدل ذکر شده باشد و بنابراین h یا Δy نیز ممکن است افزایش یا کاهش یابد و یا حتی ابتدا کاهش و سپس افزایش بیابد و طبق رابطه $W_{mg} = mgh$ می توان گفت W_{mg} نیز بسته به شرایط ممکن است افزایش، کاهش و یا ابتدا کاهش و سپس افزایش بیابد.

۲۶ - گزینه ۳ ابتدا ارتفاع گلوله A را بدست می آوریم:

$$\cos 53^\circ = \frac{h'_A}{L} \Rightarrow 0.6 = \frac{h'_A}{1} \Rightarrow h'_A = 0.6m$$

$$h_A = L - h'_A \Rightarrow h_A = 1 - 0.6 \Rightarrow h_A = 0.4m$$

با توجه به اصل پایستگی انرژی بین نقطه A و پایین ترین نقطه مسیر (نقطه ی صفر پتانسیل) می توان گفت:

$$E_A = E_o \Rightarrow \cancel{K_A} + U_A = K_o + \cancel{U_o} \Rightarrow mgh_A = \frac{1}{2}mv^2 \Rightarrow 10 \times 0.4 = \frac{1}{2} \times v^2$$

$$v^2 = 8 \Rightarrow v = 2\sqrt{2} \frac{m}{s} \text{ سرعت در پایین ترین نقطه:}$$

اکنون می توان اصل پایستگی را بین نقطه ی مورد نظر سوال (B) و نقطه A نوشت:

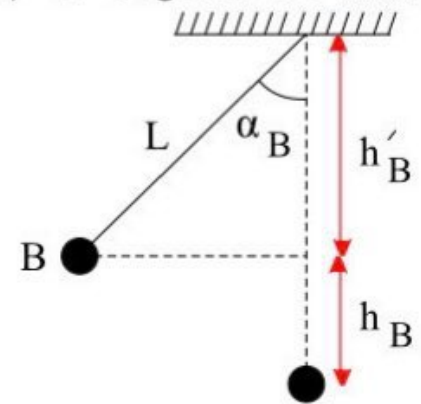
$$E_A = E_B \Rightarrow U_A + \cancel{K_A} = U_B + K_B \Rightarrow mgh_A = mgh_B + \frac{1}{2}mv_B^2$$

$$\Rightarrow 10 \times 0.4 = 10 \times h_B + \frac{1}{2} \times (2\sqrt{2})^2 \Rightarrow 4 = 10h_B + 2 \Rightarrow h_B = 0.2m$$

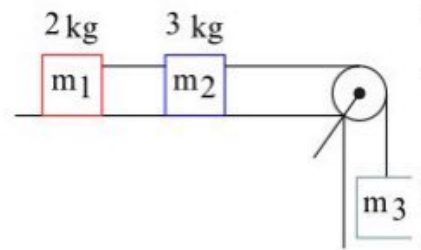
$$h'_B = L - h_B \Rightarrow h'_B = 0.8m$$

$$\cos \alpha_B = \frac{h'_B}{L} \Rightarrow \cos \alpha_B = \frac{0.8}{1} \Rightarrow \alpha_B = 37^\circ$$

بنابراین درمورد زاویه ی نخ با راستای قائم می توان گفت:

۲۱ - گزینه ۲

مجموعه تست های کنکور سراسری فیزیک دهم فصل دوم

در هر لحظه $v_1 = v_2 = v_3 = v$

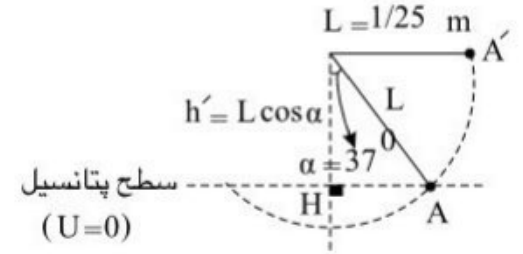
$$K_1 + K_2 = 22,5 \Rightarrow \frac{1}{2}m_1 v^2 + \frac{1}{2}m_2 v^2 = 22,5$$

$$\Rightarrow \frac{v^2}{2}(m_1 + m_2) = 22,5 \Rightarrow \frac{v^2}{2}(2 + 3) = 22,5 \Rightarrow v = 3 \frac{m}{s}$$

با انتخاب مبدأ انرژی پتانسیل گرانشی برای m_2 ، موقعی که m_3 به اندازه 90 cm پایین آمده و برای m_1, m_2 همان سطح افقی نشان داده شده، داریم:

$$m_2 gh = \frac{1}{2}(m_1 + m_2 + m_3)v^2 \Rightarrow m_2 \times 10 \times \frac{9}{10} = \frac{1}{2}(2 + 3 + m_3)(3^2) \Rightarrow m_2 = 5 \text{ kg}$$

۲۸ - گزینه ۲ با توجه به پایستگی انرژی مکانیکی $E_A = E_{A'}$ و از طرفی دیگر اگر کمترین سرعت گلوله در نقطه A را بخواهیم به گونه‌ای که گلوله به نقطه A' برسد باید سرعت در نقطه A' برابر صفر شود.

$$E_A = E_{A'} \Rightarrow K_A + U_A = K_{A'} + U_{A'}$$

$$2 \times (\frac{1}{2} m v_A^2 + 0 = 0 + m g h')$$

$$v_A^2 = 2gh' \xrightarrow{h' = L \cos 37^\circ} v_A = \sqrt{2gh'} = \sqrt{2gL \cos 37^\circ} = \sqrt{2 \times 10 \times \frac{1}{25} \times 0,8} = 2\sqrt{5} \frac{m}{s}$$

۲۹ - گزینه ۴ ابتدا بیشترین انرژی پتانسیل کشسانی فنر را که در حالت حداقل طول فنر به دست می‌آید، محاسبه می‌کنیم:

$$U_{e \max} = 1,8 K_1 = 1,8 \times \frac{1}{2} m v_0^2 = 1,8 \times \frac{1}{2} \times m \times 4^2 = 8 \times 1,8 m$$

اکنون براساس اصل پایستگی انرژی مکانیکی داریم:

$$E_1 = E_2 \Rightarrow U_{g1} + K_1 + U_{e1} = U_{g2} + K_2 + U_{e2}$$

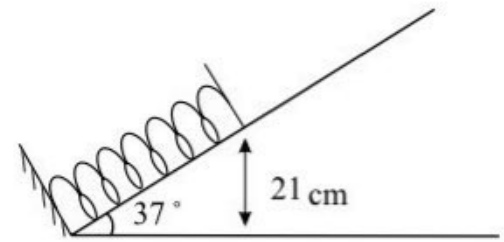
$$\Rightarrow mgh_1 + \frac{1}{2} m v_1^2 = mgh_2 + U_{e \max}$$

$$\Rightarrow m \times 10 \times 0,85 + \frac{1}{2} \times m \times 4^2 = m \times 10 \times h_2 + 8 \times 1,8 m$$

$$\Rightarrow 16,5 = 10h_2 + 14,4 \Rightarrow h_2 = 0,21 \text{ m} = 21 \text{ cm}$$

بنابراین باتوجه به شکل زیر، طول فنر برابر است با:

$$\sin 37^\circ = \frac{21 \text{ cm}}{\ell_{\text{فنر}}} \Rightarrow \frac{6}{10} = \frac{21 \text{ cm}}{\ell_{\text{فنر}}} \Rightarrow \ell_{\text{فنر}} = 35 \text{ cm}$$

۳۰ - گزینه ۲

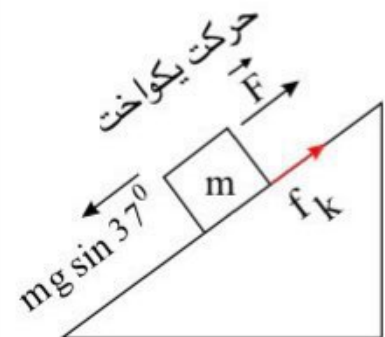
$$\text{پایستگی انرژی مکانیکی: } E_A = E_C \Rightarrow mgh_A + \frac{1}{2} m v_A^2 = U_e$$

$$\Rightarrow 2 \times 10 \times (0,2 + x \sin 30^\circ) + \frac{1}{2} \times 2 \times 2^2 = 10$$

$$20(0,2 + \frac{x}{2}) + 4 = 10 \Rightarrow x = 0,2 \text{ m} = 20 \text{ cm}$$

۳۱ - گزینه ۲

ذکر: جهت حرکت عکس جهت نیروی F می‌باشد، بنابراین از ابتدا مشخص است که کار این نیرو منفی است و گزینه‌های ۳ و ۴ غلط هستند.

بتدا دیاگرام آزاد جسم را رسم می‌کنیم:

حال قانون دوم نیوتون را برای این دستگاه می نویسیم:

$$\Sigma F = 0 \Rightarrow F + f_k = mg \sin 37^\circ \Rightarrow F = mg \sin 37^\circ - mg \mu_k \cos 37^\circ$$

$$\Rightarrow F = 20 \times 10 \times 0.6 - \frac{1}{4} \times 20 \times 10 \times \frac{3}{4} \Rightarrow F = 80 \text{ N}$$

برای یافتن کار نیروی F داریم:

$$W = Fd \cos \alpha \xrightarrow{\alpha=180^\circ} W = 80 \times 2 \times (-1) = -160 \text{ J}$$

آسان

۱- اگر در حجم ثابت، دمای مقدار معینی گاز کامل را از $45,5$ درجه‌ی سلسیوس به 91 درجه‌ی سلسیوس برسانیم، فشار گاز چند برابر می‌شود؟

- ① $\frac{4}{3}$ ② ۲ ③ ۳ ④ $\frac{8}{7}$

۲- جسمی به جرم 2kg بدون تغییر حالت 40kJ گرما از دست می‌دهد. اگر دمای اولیه‌ی جسم 50°C باشد، دمای ثانویه‌اش به چند درجه‌ی سلسیوس می‌رسد؟ $(C = 400 \frac{\text{J}}{\text{kg}^\circ\text{C}})$

- ① صفر ② ۲۵ ③ -50 ④ ۱۰۰

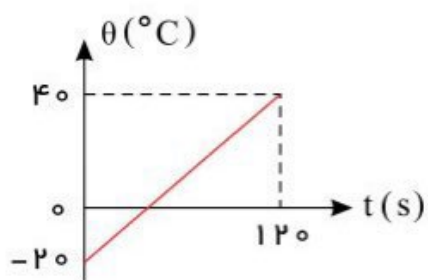
۳- ظرفی مسی حاوی آب جوش 100°C است و روی یک صفحه‌ی داغ قرار دارد. مساحت کف ظرف 500cm^2 و ضخامت آن 5mm است. اگر صفحه‌ی داغ در هر ثانیه 2000 ژول گرما به کف ظرف بدهد، دمای سطح بالایی صفحه‌ی داغ که در تماس با ظرف است، چند درجه‌ی سلسیوس است؟ $(k_{\text{مس}} = 400 \frac{\text{J}}{\text{s} \cdot \text{m} \cdot \text{K}})$

- ① $100,5$ ② ۱۰۵ ③ ۱۲۵ ④ $125,5$

۴- در فشار ثابت، دمای مقدار معینی گاز کامل را از صفر درجه‌ی سلسیوس به 273 درجه‌ی سلسیوس می‌رسانیم. حجم گاز در این فرآیند چند برابر می‌شود؟

- ① ۲ ② ۳ ③ $\frac{2}{3}$ ④ $\frac{3}{2}$

۵- نمودار تغییرات دمای جسم جامدی به جرم 100 گرم، بر حسب زمان مطابق شکل است. اگر گرمای ویژه‌ی جسم $400 \frac{\text{J}}{\text{kg} \cdot ^\circ\text{C}}$ باشد، جسم در هر ثانیه چند ژول گرما گرفته است؟

- ① ۱۰ ② ۱۲ ③ ۲۰ ④ ۲۴

۶- به یک میله آنقدر گرما می‌دهیم تا طول آن یک درصد افزایش یابد. حجم آن تقریباً چند درصد افزایش می‌یابد؟

- ① ۰٫۵ ② ۱ ③ ۲ ④ ۳

۷- در درون یک مکعب فلزی به ضلع 20 cm حفره‌ی خالی کروی به شعاع 5 cm وجود دارد. اگر در اثر افزایش دما ضلع مکعب به اندازه‌ی 0.04% میلی‌متر افزایش یابد، شعاع حفره می‌یابد.

- ① 0.001% میلی‌متر کاهش ② 0.001% میلی‌متر افزایش ③ 0.003% میلی‌متر کاهش ④ 0.003% میلی‌متر افزایش

۸- چند لیتر آب 80°C درجه‌ی سلسیوس را با 40 لیتر آب 10°C درجه‌ی سلسیوس مخلوط کنیم تا به دمای تعادل تقریبی 40°C درجه‌ی سلسیوس برسند؟

- ① ۲۵ ② ۳۰ ③ ۴۵ ④ ۵۰

۹- 2 لیتر گاز کامل با فشار یک اتمسفر و دمای 27°C درجه‌ی سلسیوس زیر پیستون قرار دارد. پیستون را به عقب می‌کشیم و حجم گاز را به 4 لیتر می‌رسانیم. اگر در این عمل دمای گاز 12°C درجه‌ی سلسیوس کاهش یافته باشد، فشار آن به چند اتمسفر رسیده است؟

- ① 0.23 ② 0.48 ③ 0.63 ④ 0.98

۱۰- ریل‌های 10 متری راه آهنی را در یک روز زمستانی به دمای 10°C به دنبال هم کار می‌گذارند. اگر دما در تابستان تا 40°C بالا رود، از ابتدا (در دمای 10°C) حداقل چند میلی‌متر باید فاصله‌ی بین ریل‌ها خالی بماند تا در اثر انبساط حرارتی به هم فشار نیاورند؟ ($\alpha_{\text{آهن}} = 12 \times 10^{-6} \text{ K}^{-1}$)

- ① 3.65 ② 4.8 ③ 5 ④ 6

۱۱- فشار مخزن گازی با حجم ثابت در دمای 27°C درجه‌ی سلسیوس برابر 3 جو است. فشار این گاز در دمای 127°C درجه‌ی سلسیوس چند جو است؟

- ① ۴ ② 3.5 ③ 4.5 ④ ۵

۱۲- یکای ضریب انبساط سطحی جامدات در SI کدام است؟

- ① برکلوین ② بر متر مربع ③ متر مربع بر کلوین ④ کلوین بر متر مربع

۱۳- ضریب انبساط طولی میله‌ای $2 \times 10^{-5} \text{ K}^{-1}$ است. اگر دمای این میله 50°C افزایش یابد، طول آن چند درصد افزایش می‌یابد؟

- ① 0.1 ② ۱ ③ ۲ ④ ۲۰

۱۴- مقداری گاز کامل در دمای 300K زیر پیستون قرار دارد. اگر با جابه‌جایی پیستون حجم گاز را دو برابر کرده و دمای گاز را نیز به 400K برسانیم، فشار گاز چند برابر می‌شود؟

- ① $\frac{3}{8}$ ② $\frac{2}{3}$ ③ $\frac{3}{2}$ ④ $\frac{8}{3}$

۱۵- چگالی گاز کاملی در دمای صفر درجه‌ی سلسیوس و فشار یک جو برابر $1,4$ کیلوگرم بر متر مکعب است. چگالی این گاز در فشار 2 جو و دمای 273 درجه‌ی سلسیوس چند کیلوگرم بر متر مکعب است؟

- ① $0,35$ ② $0,7$ ③ $1,4$ ④ $2,8$

۱۶- استوانه‌ای به حجم 100 لیتر محتوی گاز کاملی با دمای 27 درجه‌ی سلسیوس و فشار 15 جو است. اگر با استفاده از پیستون حجم همان گاز را به 80 لیتر و دمای آن را نیز به 47 درجه‌ی سلسیوس برسانیم، فشار گاز در این حالت چند جو است؟

- ① 15 ② 18 ③ 20 ④ 25

۱۷- طول میله‌ای در دمای صفر درجه‌ی سلسیوس برابر 80cm است. اگر طول آن در دمای 50 درجه‌ی سلسیوس به $80,1\text{cm}$ برسد، ضریب انبساط طولی آن در SI کدام است؟

- ① $2,5 \times 10^{-4}$ ② $2,5 \times 10^{-5}$ ③ 4×10^{-4} ④ 4×10^{-5}

۱۸- ضریب انبساط طولی یک جسم جامد تقریباً چند برابر ضریب انبساط حجمی آن است؟

- ① 3 ② $\frac{1}{3}$ ③ $\frac{2}{3}$ ④ $\frac{3}{2}$

۱۹- دمای مقدار معینی گاز کامل 27°C است. دمای آن را در فشار ثابت، چند درجه‌ی سلسیوس زیاد کنیم تا افزایش حجم آن $\frac{1}{3}$ حجم اولیه‌اش باشد؟

- ① 227 ② 900 ③ 127 ④ 100

۲۰- هم‌زمان با افزایش حجم مقدار معینی گاز کامل، فشار آن کم می‌شود، دمای گاز چگونه تغییر می‌کند؟

- ① الزاماً افزایش می‌یابد. ② الزاماً کاهش می‌یابد.
③ الزاماً ثابت می‌ماند. ④ بسته به شرایط، هر کدام از موارد دیگر می‌تواند درست باشد.

۲۱- ضخامت دیواری از بتون به ابعاد $3m \times 5m$ برابر $30cm$ است. در روزی که دمای سطح خارجی دیوار $15^\circ C$ - و دمای سطح داخلی آن $25^\circ C$ است، آهنگ شارش گرما از دیوار برابر $\frac{J}{s}$ 3400 است. پشم شیشه به ضخامت تقریبی چند میلی متر را می توان به عنوان عایق معادل، جایگزین این دیوار کرد؟ $(K \text{ پشم شیشه} = 0.04 \frac{W}{m \cdot ^\circ C})$

- ۱ (۱) ۰٫۷ (۲) ۷ (۳) ۱۰ (۴)

۲۲- درون ظرفی 200 گرم یخ $10^\circ C$ - درجه‌ی سلسیوس قرار دارد. حداقل چند گرم آب با دمای $20^\circ C$ درجه‌ی سلسیوس به آن اضافه کنیم، تا تمام یخ ذوب شود؟ (تبادل گرما فقط بین آب و یخ انجام می شود)

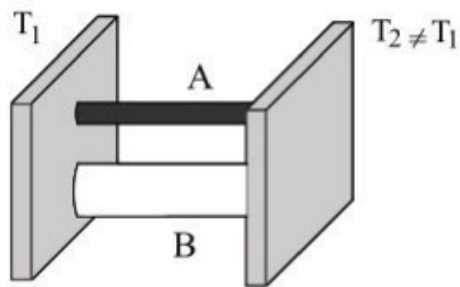
$(c_{\text{آب}} = \frac{1}{2} \frac{J}{g \cdot k} = 2.1 \frac{J}{g \cdot k}, c_{\text{یخ}} = \frac{J}{g} = 336 L_F \text{ است.})$

- ۵۰ (۱) ۲۰۰ (۲) ۸۵۰ (۳) ۱۲۰۰ (۴)

۲۳- دمای یک قرص فلزی را $250^\circ C$ درجه‌ی سلسیوس افزایش می دهیم، در نتیجه مساحت آن یک درصد افزایش می یابد. ضریب انبساط خطی فلز در SI کدام است؟

- 2×10^{-5} (۱) 4×10^{-5} (۲) 2×10^{-6} (۳) 4×10^{-6} (۴)

۲۴- در شکل روبه‌رو، دو میله رسانا بین دو منبع گرما قرار دارند. اگر سطح مقطع میله A ، $\frac{1}{3}$ سطح مقطع میله B و رسانندگی گرمایی میله A ، 6 برابر رسانندگی میله B باشد، آهنگ رسانش گرمایی در میله A چند برابر آهنگ رسانش گرمایی در میله B است؟

- ۲ (۱) ۴ (۲) $\frac{1}{2}$ (۳) $\frac{1}{4}$ (۴)

۲۵- دو جسم در تماس با هم به تعادل گرمایی رسیده‌اند، کدام کمیت مربوط به آنها با هم برابر است؟

- دما (۱) انرژی درونی (۲) گرمای ویژه (۳) انرژی درونی و دما (۴)

مجموعه تست‌های کنکور سراسری فیزیک دهم فصل چهارم

۲۶- کدام مطلب زیر درست است؟

- ① برای لباس‌های آتش‌نشانی پوشش براق مناسب‌تر است.
- ② هنگامی که در یخچال را باز می‌کنید، هوای سرد از بالای آن بیرون می‌آید.
- ③ در کشورهای با آب و هوای گرم، رنگ تیره برای نمای بیرون ساختمان‌ها مناسب‌تر است.
- ④ اگر در هوای سرد یک قطعه فلز و یک قطعه چوب خشک را لمس کنیم، فلز گرم‌تر به نظر می‌رسد.

۲۷- تبدیل بخار به مایع، جامد به بخار و مایع به بخار را به ترتیب چه می‌نامند؟

- ① تصعید، چگالش و تبخیر
- ② میعان، چگالش و تصعید
- ③ تصعید، تبخیر و میعان
- ④ میعان، تصعید و تبخیر

۲۸- یک تیر آهن در اثر افزایش دمای ۵۰ درجه سلسیوس، ۰٫۰۶ درصد به طولش اضافه می‌شود. ضریب انبساط طولی این تیر آهن در SI، کدام است؟

- ① $1,2 \times 10^{-5}$
- ② $1,6 \times 10^{-5}$
- ③ 6×10^{-5}
- ④ 8×10^{-5}

۲۹- حجم مقدار معینی گاز کامل در دمای $7^\circ C$ برابر ۲ lit است. در فشار ثابت دمای گاز را چند کلوین افزایش دهیم تا حجم گاز 400 cm^3 افزایش یابد؟

- ① ۴۶
- ② ۵۶
- ③ ۳۱۹
- ④ ۳۲۹

۳۰- دمای ۱۲۲ درجه فارنهایت معادل با چند درجه سلسیوس و چند کلوین است؟

- ① ۳۳۲ و ۵۰
- ② ۳۲۳ و ۵۰
- ③ ۳۳۲ و ۵۹
- ④ ۳۲۳ و ۵۹

۳۱- ضریب انبساط طولی آلومینیم $2,3 \times 10^{-5} K^{-1}$ است و روی یک ورقه تخت آلومینیمی، حفره‌ای دایره‌ای شکل ایجاد کرده‌ایم که مساحت آن در دمای صفر درجه سلسیوس 50 cm^2 است. اگر دمای ورقه را به آرامی به ۸۰ درجه سلسیوس برسانیم، مساحت حفره چند سانتی‌متر مربع می‌شود؟

- ① ۴۹,۸۱۶
- ② ۴۹,۹۰۸
- ③ ۵۰,۰۹۲
- ④ ۵۰,۱۸۴

متوسط

۳۲- یک گلوله سربی به جرم ۲۰ گرم با سرعت $400 \frac{m}{s}$ به یک قطعه چوب برخورد می‌کند و درون آن متوقف می‌شود. اگر ۵۰ درصد انرژی جنبشی گلوله صرف گرم کردن خودش شود و گرمای ویژه سرب $125 \frac{J}{kg \cdot K}$ باشد، دمای گلوله چند کلوین افزایش می‌یابد؟

- ① ۳۲۰
- ② ۵۹۳
- ③ ۶۴۰
- ④ ۹۱۳

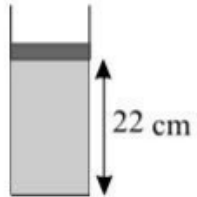

۳۳- یک سر میله‌ی آلومینیومی به قطر مقطع 4 cm و طول 18 cm روی یک قالب یخ صفر درجه به جرم 100 گرم قرار دارد. سر دیگر میله درون آب با دمای ثابت 100°C است. چند ثانیه طول می‌کشد تا یخ کاملاً ذوب شود؟ (از مبادله‌ی گرمای یخ و میله با محیط صرف نظر شود.)

$$(k_{Al} = 240 \frac{W}{m \cdot K}, \pi = 3, L_F = 336 \frac{kJ}{kg})$$

- ۱) ۲۱ ۲) ۵۲ ۳) ۲۱۰ ۴) ۵۲۰

۳۴- مطابق شکل زیر، پیستون بدون اصطکاک، گاز کاملی با دمای 57°C محبوس است. دمای گاز را به تدریج به 27°C می‌رسانیم. در این صورت پیستون چند سانتی‌متر جابه‌جا می‌شود؟

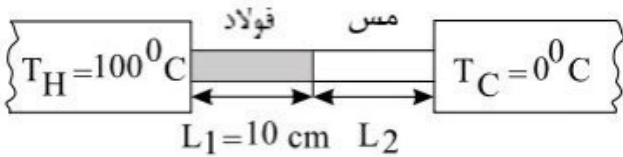

- ۱) ۰٫۵ ۲) ۲ ۳) ۲٫۵ ۴) ۵

۳۵- از 500 گرم آب صفر درجه‌ی سلسیوس در فشار یک اتمسفر، $100,8\text{ kJ}$ گرما می‌گیریم. اگر گرمای نهان ذوب یخ $336 \frac{kJ}{kg}$ باشد، چند درصد آب، منجمد می‌شود؟

- ۱) ۲۰ ۲) ۴۰ ۳) ۸۰ ۴) ۶۰

۳۶- دو میله‌ی فولادی و مسی به طول‌های L_1 و L_2 بین دو منبع حرارتی قرار دارند. اگر رسانندگی گرمایی فولاد و مس به ترتیب $50 \frac{J}{m \cdot s \cdot K}$ و $400 \frac{J}{m \cdot s \cdot K}$ و دمای سطح مشترک دو میله 20 درجه‌ی سلسیوس باشد، طول L_2 چند سانتی‌متر است؟

- ۱) ۱۰ ۲) ۲۰ ۳) ۴۰ ۴) ۳۰

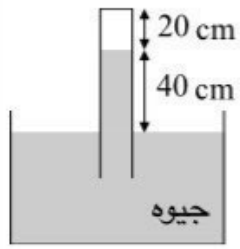
۳۷- قطعه یخی به جرم m و دمای صفر درجه‌ی سلسیوس را درون همان جرم آب 90 درجه‌ی سلسیوس می‌اندازیم. اگر از اتلاف گرما صرف نظر کنیم، دمای تعادل چند درجه‌ی سلسیوس خواهد شد؟

$$(L_F = 80 \times 4200 \frac{J}{kg} \text{ و } c_{\text{آب}} = 4200 \frac{J}{kg \cdot K})$$

- ۱) ۰ ۲) ۲٫۵ ۳) ۵ ۴) ۱۰

۳۸- در ظرفی مطابق شکل روبه رو، مقداری هوا بالای ستون جیوه در لوله وجود دارد. لوله را به آرامی چند سانتی متر پایین ببریم، تا ارتفاع ستون هوا نصف شود؟ (فشار هوا را 76cmHg بگیرید و دما ثابت است).

- ① ۱۰ ② ۳۰ ③ ۳۶ ④ ۴۶

۳۹- یک خانه را از دیوارهای آجری به ضخامت 30cm ساخته‌اند و از داخل با روکش چوبی به ضخامت 1cm پوشانده شده است. اگر دمای سطح داخلی روکش (سمت داخل خانه) 20°C و دمای سطح خارجی دیوار 10°C باشد، دمای سطح مشترک چوب با آجر تقریباً چند درجه‌ی سلسیوس است؟ (رسانندگی گرمایی آجر و چوب به ترتیب $0.6 \frac{W}{m \cdot K}$ ، $0.8 \frac{W}{m \cdot K}$ است).

- ① ۲ ② ۱۰ ③ ۱۴ ④ ۱۸

۴۰- کدام عبارت درباره‌ی تبخیر سطحی یک مایع، نادرست است؟

- ① تبخیر سطحی مایع در هر دمایی اتفاق می‌افتد.
 ② با افزایش دما، آهنگ تبخیر سطحی افزایش می‌یابد.
 ③ با افزایش فشار هوا، آهنگ تبخیر سطحی افزایش می‌یابد.
 ④ با افزایش سطح آزاد مایع، تبخیر سطحی آن نیز افزایش می‌یابد.

۴۱- یک قطعه آلومینیوم یک کیلوگرمی با دمای 90°C درجه سلسیوس و یک قطعه مس 2 کیلوگرمی با دمای 95°C درجه سلسیوس را در یک محیط قرار می‌دهیم تا با محیط به تعادل حرارتی برسند. مقدار گرمایی که در این فرایند آلومینیوم از دست داده چند برابر گرمایی است که مس از دست داده است؟

$$\left(c_{Cu} = 400 \frac{J}{kg \cdot K}, c_{Al} = 900 \frac{J}{kg \cdot K} \right)$$

- ① $\frac{1}{9}$ ② $\frac{9}{4}$ ③ $\frac{9}{8}$ ④ بستگی به دمای محیط دارد.

۴۲- در ظرفی 100 گرم آب 100°C و 100 گرم یخ صفر درجه می‌ریزیم. در صورتی که ظرفیت گرمایی ظرف ناچیز باشد و از مبادله‌ی گرما با محیط صرف نظر شود، دمای نهایی سیستم چند درجه سلسیوس می‌شود؟ $(c_{\text{آب}} = 4200 \frac{J}{kg \cdot C}, L_F = 336000 \frac{J}{kg})$

- ① ۰ ② ۳۰ ③ ۲۰ ④ ۱۰

۴۳- در دمای صفر درجه‌ی سلسیوس حجم ظرف شیشه‌ای توسط یک لیتر جیوه کاملاً پر شده است. وقتی دمای مجموعه را به ۸۰ درجه‌ی سلسیوس می‌رسانیم، 12cm^3 جیوه از ظرف خارج می‌شود. اگر ضریب انبساط حجمی جیوه $1.8 \times 10^{-4} \text{K}^{-1}$ باشد، ضریب انبساط خطی شیشه در SI چقدر است؟

- ① 1.2×10^{-4} ② 10^{-4} ③ 10^{-5} ④ 3×10^{-5}

۴۴- دمای یک ورقه‌ی فلزی را ۲۵۰ درجه‌ی سلسیوس افزایش می‌دهیم، مساحت آن یک درصد افزایش می‌یابد. ضریب انبساط حجمی آن فلز در SI کدام است؟

- ① 2×10^{-4} ② 2×10^{-5} ③ 6×10^{-4} ④ 6×10^{-5}

۴۵- چند گرم بخار آب ۱۰۰ درجه را در ۵۹۰ گرم آب ۱۰ درجه‌ی سلسیوس وارد کنیم تا دمای تعادل به ۵۰ درجه‌ی سلسیوس برسد؟ (گرمای نهان ویژه تبخیر آب 2268J/g و ظرفیت گرمایی ویژه آب $4.2\text{J/g} \cdot ^\circ\text{C}$ است.)

- ① ۳۵ ② ۴۰ ③ ۴۵ ④ ۵۰

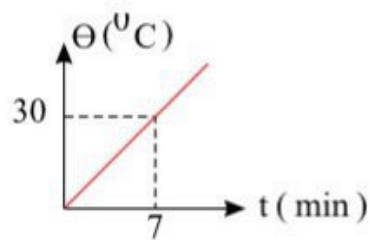
۴۶- دمای گاز کاملی ۲۷ درجه‌ی سلسیوس است. اگر دمای آن را در فشار ثابت به ۸۷ درجه‌ی سلسیوس برسانیم، حجم آن چند درصد افزایش می‌یابد؟

- ① ۳۵ ② ۳۰ ③ ۲۵ ④ ۲۰

۴۷- قطعه فلزی به جرم ۲٫۵ کیلوگرم با دمای ۶۸ درجه‌ی سلسیوس را روی یک قطعه یخ بزرگ صفر درجه قرار می‌دهیم. اگر گرمای نهان ویژه‌ی ذوب یخ $3.4 \times 10^5 \text{J/kg}$ و گرمای ویژه‌ی فلز $380\text{J/kg} \cdot \text{K}$ باشد، چند گرم از یخ ذوب می‌شود؟

- ① ۹۵ ② ۱۹۰ ③ ۳۸۰ ④ ۵۷۰

۴۸- یک گرمکن درون ظرفی که محتوی ۲kg آب است، قرار دارد. نمودار θ دمای آب برحسب t زمان مطابق شکل است. توان گرمکن چند وات است؟ (فرض کنید انرژی مصرفی فقط صرف گرم کردن آب)

(شود) $(c = 4200 \frac{\text{J}}{\text{kg} \cdot ^\circ\text{C}} \text{ آب})$

- ① ۳۰۰ ② ۶۰۰ ③ ۱۲۰۰ ④ ۳۶۰۰۰

۴۹- دو کره‌ی فلزی هم جنس در نظر بگیرید که شعاع‌های مساوی دارند ولی درون یکی از آنها حفره‌ای خالی وجود دارد. اگر به دو کره انرژی گرمایی مساوی بدهیم، شعاع آنها در مقایسه با هم چگونه تغییر می‌کند؟

- ① برای هر دو کره افزایش شعاع برابر است.
 ② برای کره‌ای که حفره دارد افزایش شعاع کمتر است.
 ③ برای کره‌ای که حفره دارد افزایش شعاع بیشتر است.
 ④ بستگی به محل و شعاع حفره ممکن است افزایش شعاع کره‌ی حفره‌دار بیشتر یا کمتر از کره‌ی توپر باشد.

۵۰- کدام یک از فرآیندهای زیر گرماگیر است؟

- ① چگالش، تبخیر ② انجماد، میعان ③ ذوب، میعان ④ تصعید، ذوب

۵۱- چند گرم یخ صفر درجه را درون ۶ کیلوگرم آب ۴۰ درجه‌ی سلسیوس بریزیم تا در نهایت آب با دمای ۱۰ درجه سلسیوس حاصل شود؟ (اتلاف

$$\text{حرارت ناچیز بوده و گرمای ویژه آب } \frac{J}{kg \cdot K} \text{ و گرمای نهان ذوب یخ } \frac{kJ}{kg} \text{ است. (۳۳۶ است.)}$$

- ① ۵۰۰ ② ۱۰۰۰ ③ ۱۵۰۰ ④ ۲۰۰۰

۵۲- یک قطعه‌ی ۱۰۰ گرمی از مس با دمای ۸۱ درجه‌ی سلسیوس را در ظرف عایقی که حاوی ۲۰۰ گرم آب با دمای ۱۵ درجه‌ی سلسیوس است، می‌اندازیم. اگر گرمای ویژه‌ی مس و آب به ترتیب $400 J/kg \cdot K$ و $4200 J/kg \cdot K$ باشد، دمای تعادل چند درجه‌ی سلسیوس می‌شود؟

- ① ۱۸ ② ۲۰ ③ ۲۳ ④ ۲۸

۵۳- دو کره‌ی مسی A و B با شعاع و دمای اولیه‌ی مساوی در نظر بگیرید که درون کره‌ی A حفره‌ای توخالی وجود دارد. اگر دمای آنها را به یک اندازه بالا ببریم، کدام رابطه بین افزایش شعاع کره‌ها و همچنین گرمای گرفته شده توسط کره‌ها برقرار است؟

① $Q_B > Q_A$ و $\Delta R_B = \Delta R_A$ ② $Q_B > Q_A$ و $\Delta R_B < \Delta R_A$ ③ $Q_B < Q_A$ و $\Delta R_B > \Delta R_A$ ④ $Q_B < Q_A$ و $\Delta R_B = \Delta R_A$

۵۴- یک قطعه‌ی ۵۰۰ گرمی از مس را که دمای آن $67^\circ C$ در ظرفی عایق حرارت که حاوی ۳۸۰ گرم آب در دمای $20^\circ C$ است می‌اندازیم. دمای تعادل چند درجه‌ی سلسیوس می‌شود؟ (ظرفیت گرمایی ویژه‌ی آب و مس به ترتیب $4200 J/kg \cdot K$ و $380 J/kg \cdot K$ و اتلاف گرما ناچیز است.)

- ① ۲۳ ② ۲۴ ③ ۲۵ ④ ۲۸

۵۵- اگر فشار گاز کاملی را ۲۵ درصد افزایش داده و هم زمان دمای مطلق آن را ۲۰ درصد کاهش دهیم، حجم گاز چگونه تغییر می کند؟

- ① ۳۶ درصد کاهش ② ۴۰ درصد افزایش ③ ۶۰ درصد افزایش ④ ۶۴ درصد کاهش

۵۶- مقداری یخ صفر درجه‌ی سلسیوس را با همان مقدار آب با دمای $90^{\circ}C$ مخلوط می کنیم. دمای تعادل چند درجه‌ی سلسیوس است؟ گرمای نهان ذوب یخ $336 kJ/kg$ و ظرفیت گرمایی ویژه آب $4.2 kJ/kg \cdot K$ است.

- ① ۱۰ ② ۵ ③ ۲٫۵ ④ ۰

۵۷- یک گرمکن با توان گرمایی ثابت، در مدت ۱۰ دقیقه، ۱۰۰ گرم یخ صفر درجه را به آب صفر درجه تبدیل می کند. این گرمکن همین آب را تقریباً در مدت چند دقیقه به بخار آب $100^{\circ}C$ درجه تبدیل می کند؟

$$\left(c = 4.2 \frac{kJ}{kg \cdot ^{\circ}C}, L_V = 2256 \frac{kJ}{kg}, L_F = 334 \frac{kJ}{kg} \right)$$

- ① ۴۰ ② ۲۶ ③ ۵۶ ④ ۸۰

۵۸- در شکل روبه‌رود دو میله به طول ۵۰ سانتی‌متر با سطح مقطع یکسان به هم متصل‌اند. در صورتی که رسانندگی آلومینیوم سه برابر رسانندگی آهن باشد، دمای محل اتصال دو میله چند درجه‌ی سلسیوس است؟

- ① ۸۰ ② ۴۰ ③ ۵۰ ④ ۳۰

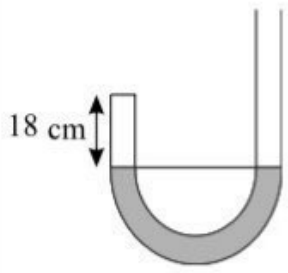
۵۹- یک قطعه یخ با دمای $20^{\circ}C$ - درجه‌ی سلسیوس را درون ۲۵۰ گرم آب با دمای $20^{\circ}C$ درجه‌ی سلسیوس می‌اندازیم. اگر بعد از برقراری تعادل گرمایی، ۵۰ گرم یخ ذوب نشده باقی مانده باشد، جرم قطعه یخ اولیه چند گرم بوده است؟

$$\left(c_{\text{آب}} = 4.2 \frac{J}{g \cdot K}, c_{\text{یخ}} = 2.1 \frac{J}{g \cdot K}, L_F = 336 \frac{J}{g} \text{ و تبادل گرما فقط بین آب و یخ بوده است.} \right)$$

- ① ۵۰ ② ۱۰۰ ③ ۲۵۰ ④ ۳۰۰

۶۰- در شکل زیر، جیوه در دو طرف لوله‌ی U شکل در یک سطح قرار دارد و سطح مقطع لوله 1 cm^2 است. از طرف باز 21 cm^3 لوله جیوه می‌ریزیم و ارتفاع هوا در طرف بسته به 15 cm می‌رسد. فشار هوای محیط چند سانتی‌متر جیوه است؟ (دمای هوای داخل لوله ثابت فرض شود).

- ۱) ۷۳ ۲) ۷۴ ۳) ۷۵ ۴) ۷۶

۶۱- ضریب انبساط طولی فلزی 10^{-5} K^{-1} است. اگر دمای قطعه‌ای از این فلز را 100 درجه‌ی سلسیوس افزایش دهیم، حجم آن چند درصد افزایش می‌یابد؟

- ۱) ۰٫۱ ۲) ۰٫۳ ۳) ۱ ۴) ۳

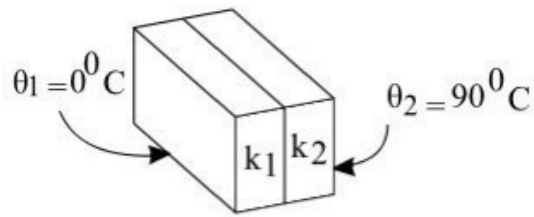
۶۲- گرمای Q ، دمای 3 گرم از ماده‌ی A را 5 درجه‌ی سلسیوس و دمای 2 گرم از ماده‌ی B را 3 درجه‌ی سلسیوس بالا می‌برد. گرمای ویژه‌ی ماده‌ی A چند برابر گرمای ویژه‌ی ماده‌ی B است؟

- ۱) ۰٫۴ ۲) ۰٫۵ ۳) ۱٫۵ ۴) ۲٫۵

۶۳- در یک روز زمستان دمای بیرون خانه -5 درجه‌ی سلسیوس و دمای داخل خانه 20 درجه‌ی سلسیوس است. اگر دمای داخل خانه را افزایش داده و در 25 درجه‌ی سلسیوس ثابت نگه داریم، آهنگ اتلاف انرژی گرمایی از طریق رسانش، چند برابر می‌شود؟

- ۱) $\frac{6}{5}$ ۲) $\frac{5}{4}$ ۳) $\frac{4}{3}$ ۴) $\frac{7}{5}$

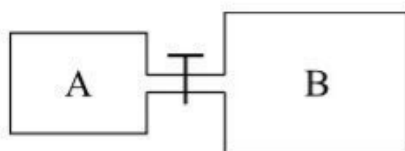
۶۴- مطابق شکل زیر، دو وزنه فلزی به رسانندگی $k_1 = 400 \frac{W}{m \cdot K}$ و $k_2 = 80 \frac{W}{m \cdot K}$ و هم ضخامت به هم چسبیده‌اند. دمای سطح خارجی ورقه‌ها $\theta_1 = 0^\circ\text{C}$ و $\theta_2 = 90^\circ\text{C}$ است. در یک شرایط پایدار، دمای محل اتصال دو ورقه چند درجه‌ی سلسیوس است؟

- ۱) ۱۰ ۲) ۱۵ ۳) ۲۵ ۴) ۳۰

۶۵- در شکل روبه‌رو، ظرف A به حجم ۲ لیتر حاوی گاز اکسیژن با دمای $47^{\circ}C$ و فشار ۴ اتمسفر است و ظرف B به حجم ۵ لیتر، کاملاً خالی است. اگر شیررابط را باز کنیم و دمای گاز در ظرف‌ها به ۷ درجه سلسیوس برسد،

فشار گاز چند اتمسفر می‌شود؟

- ① ۰٫۷۵ ② ۱٫۲۵ ③ ۱ ④ ۲

۶۶- در ظرفی که عایق گرما است، یک قطعه یخ صفر درجه‌ی سلسیوس وجود دارد. اگر ۸۰۰ گرم آب ۵۰ درجه‌ی سلسیوس در ظرف بریزیم، پس از برقراری تعادل گرمایی، ۱۰۰ گرم یخ در ظرف باقی می‌ماند. جرم اولیه‌ی یخ چند گرم بوده است؟ (فقط بین آب و یخ تبادل گرما صورت می‌گیرد.

$$C_{\text{آب}} = 4200 \frac{J}{kgK} \text{ و } L_F = 336000 \frac{J}{kg}$$

- ① ۳۰۰ ② ۴۰۰ ③ ۵۰۰ ④ ۶۰۰

۶۷- در دمای ثابت، حجم گاز کاملی ۶۰ درصد تغییر می‌کند، در نتیجه فشار آن $15 \times 10^4 Pa$ افزایش می‌یابد. فشار اولیه‌ی گاز چند پاسکال بوده است؟

- ① 10^5 ② 2×10^5 ③ $3,75 \times 10^4$ ④ 9×10^4

۶۸- اگر گرمای ویژه‌ی آب و یخ به ترتیب $4200 \frac{J}{kg \cdot K}$ و $2100 \frac{J}{kg \cdot K}$ و همچنین $L_F = 335000 \frac{J}{kg}$ باشد، چند کیلوژول گرما لازم است تا ۲۰۰ گرم یخ (-۵) درجه‌ی سلسیوس به آب ۵۰ درجه‌ی سلسیوس تبدیل شود؟

- ① ۱۱,۳۲ ② ۱۱۱,۱ ③ ۱۱۳,۲ ④ ۱۱۱۱,۰۰

۶۹- ضریب انبساط طولی یک حلقه فلزی برابر $2 \times 10^{-5} K^{-1}$ است. اگر دمای این حلقه را به آرامی ۵۰ درجه‌ی سلسیوس افزایش دهیم، قطر حلقه چند درصد افزایش می‌یابد؟

- ① ۱ ② ۲ ③ ۰٫۱ ④ ۰٫۲

۷۰- مساحت دریاچه‌ای $500 km^2$ است. در زمستان لایه‌ای از یخ صفر درجه‌ی سلسیوس به ضخامت متوسط $10 cm$ سطح دریاچه را می‌پوشاند. دریاچه

$$\text{در بهار چند مگاژول انرژی برای ذوب یخ جذب می‌کند؟} \left(\rho_{\text{یخ}} = 0,9 \frac{g}{cm^3}, L_F = 336 \frac{kJ}{kg} \right)$$

- ① $1,512 \times 10^7$ ② $1,512 \times 10^{10}$ ③ $1,512 \times 10^{13}$ ④ $1,512 \times 10^{16}$

۷۱- در شکل روبه رو دو ظرف A و B پراز آب $20^{\circ}C$ هستند. کدام کمیت در مورد آب درون هر دو ظرف یکسان است؟

- ① انرژی درونی ② ظرفیت گرمایی ③ نیروی وارده به کف ظرف‌ها ④ انرژی جنبشی متوسط مولکول‌ها

۷۲- اگر در حجم ثابت، دمای مقدار معینی گاز کامل را از $27^{\circ}C$ به $87^{\circ}C$ برسانیم فشار گاز چند درصد افزایش می‌یابد؟

- ① ۱۰ ② ۲۰ ③ ۱۲ ④ ۱۵

۷۳- 200 گرم آب 22.5 درجه‌ی سلسیوس را با 150 گرم آب 40 درجه‌ی سلسیوس مخلوط می‌کنیم. پس از برقراری تعادل گرمایی، دمای آب به چند درجه‌ی سلسیوس می‌رسد؟

- ① 27.5 ② 30 ③ 32 ④ 32.5

۷۴- ظرفی محتوی 1000 گرم آب و 200 گرم یخ صفر درجه‌ی سلسیوس، در تعادل گرمایی است. یک قطعه فلز به گرمای ویژه‌ی $400 \frac{J}{kg \cdot K}$ و دمای 250 درجه‌ی سلسیوس را درون ظرف می‌اندازیم، جرم فلز، حداقل چند گرم باشد، تا یخی در ظرف باقی نماند؟

($L_f = 336000 \frac{J}{kg}$, $C_p = 4200 \frac{J}{kg \cdot K}$ و اتلاف گرما ناچیز است.)

- ① 375 ② 672 ③ 860 ④ 950

۷۵- حجم جسم A، دو برابر حجم جسم B و چگالی آن 8 چگالی جسم B است. اگر گرمای ویژه‌ی A، نصف گرمای ویژه‌ی B باشد و به هر دو یک اندازه گرما بدهیم، افزایش دمای جسم A، چند برابر افزایش دمای جسم B می‌شود؟

- ① $\frac{5}{4}$ ② $\frac{4}{5}$ ③ $\frac{3}{2}$ ④ $\frac{2}{3}$

۷۶- برای اندازه‌گیری رسانندگی گرمایی یک میله‌ی فلزی به طول 25 سانتی‌متر و سطح مقطع $7cm^2$ ، یک طرف آن را در ظرف محتوی یخ و آب صفر درجه‌ی سلسیوس و طرف دیگر آن را در بخار آب 100 درجه‌ی سلسیوس قرار می‌دهیم. اگر در مدت 10 دقیقه 200 گرم یخ ذوب شود، رسانندگی

گرمایی میله چند $\frac{J}{s \cdot m \cdot K}$ است؟ ($L_f = 336000 \frac{J}{kg}$)

- ① 238 ② 400 ③ 418 ④ 600

۷۷- در شکل زیر، جرم پیستون یک کیلوگرم، جرم وزنه‌ی روی آن ۴ کیلوگرم و دمای گاز درون ظرف ۲۷ درجه‌ی سلسیوس است. اگر دمای گاز را به آرامی به ۸۷ درجه‌ی سلسیوس برسانیم، ضمن گرم شدن گاز، چند کیلوگرم وزنه به تدریج باید روی پیستون اضافه کنیم تا پیستون جابه‌جا نشود؟ (سطح قاعده‌ی پیستون 5cm^2 ، فشار هوا 10^5 پاسکال و $g = 10 \frac{m}{s^2}$ است.)

- ① ۲ ② ۳ ③ ۶ ④ ۷

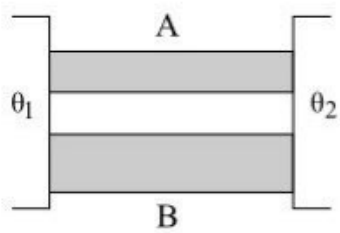
۷۸- ۲۰ گرم گاز کامل در فشار ۴ اتمسفر در محفظه‌ای به حجم ۳۰ لیتر قرار دارد. در دمای ثابت ۱۰ گرم از گاز را خارج کرده و حجم محفظه را نیز نصف می‌کنیم، فشار آن چند اتمسفر می‌شود؟

- ① ۲ ② ۴ ③ ۶ ④ ۸

۷۹- اگر حجم یک مول گاز در فشار یک جو و دمای صفر درجه‌ی سلسیوس $22,4$ لیتر باشد، حجم ۶ گرم هیدروژن در فشار ۲ جو و دمای ۱۸۲ درجه‌ی سلسیوس چند لیتر است؟

- ① ۲۸ ② ۳۶ ③ ۵۶ ④ ۸۴

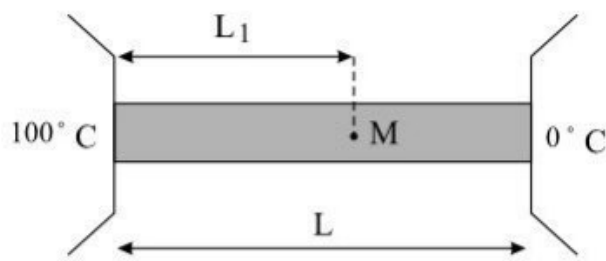
۸۰- مطابق شکل زیر، اختلاف دمای دو سر میله‌های A و B باهم برابر است و سطح مقطع میله B، ۲ برابر سطح مقطع میله A است. اگر آهنگ انتقال گرمای میله A، ۲٫۵ برابر آهنگ انتقال گرمای میله B باشد، ضریب رسانندگی میله A چند برابر ضریب رسانندگی میله B است؟

- ① ۱٫۲۵ ② ۱٫۵۰ ③ ۴ ④ ۵

۸۱- یک میله همگن به طول L بین دو منبع با دماهای 100°C و 0°C قرار دارد، طول L_1 چه کسری از L باشد تا دما در نقطه M از میله برابر 30°C سلسیوس باشد؟ (از مبادله گرما بین سطح میله و محیط صرف نظر شده است.)

۰٫۷۵ (۴)

۰٫۷ (۳)

۰٫۵ (۲)

۰٫۳ (۱)

۸۲- یک حباب هوا به حجم $1,40$ سانتی متر مکعب از عمق دریاچه‌ای که فشار در آن محل $1,8 \times 10^5$ پاسکال و دما 7°C سلسیوس است، به سطح دریاچه می‌رسد که دما 27°C سلسیوس و فشار $1,0 \times 10^5$ پاسکال است. در این انتقال، حجم حباب چند سانتی متر مکعب تغییر می‌کند؟

۰٫۷۰ (۴)

۱٫۰۷ (۳)

۱٫۲۸ (۲)

۱٫۳۰ (۱)

۸۳- در ظرفی یک قطعه یخ صفر درجه سلسیوس وجود دارد. اگر 800 گرم آب 20°C سلسیوس در ظرف وارد کنیم و فقط بین آب و یخ تبادل گرما صورت گیرد، پس از برقراری تعادل گرمایی، $\frac{1}{3}$ جرم قطعه یخ در ظرف باقی می‌ماند. جرم اولیه قطعه یخ چند گرم بوده است؟ ($L_f = 336000 \text{ J/kg}$ و $C_{\text{آب}} = 4200 \text{ J/kg} \cdot \text{K}$)

۶۰۰ (۴)

۳۰۰ (۳)

$\frac{800}{3}$ (۲)

۲۰۰ (۱)

۸۴- به دو جسم هم حجم A و B گرمای مساوی داده‌ایم. اگر گرمای ویژه A دو برابر گرمای ویژه B و همچنین چگالی A دو برابر چگالی B باشد، تغییر دمای جسم A چند برابر تغییر دمای جسم B است؟

۴ (۴)

۱ (۳)

$\frac{1}{2}$ (۲)

$\frac{1}{4}$ (۱)

۸۵- به دو کره فلزی توپر A و B که جرم مساوی دارند و حجم کره B، ۴ برابر حجم کره A است، گرمای مساوی می‌دهیم. اگر گرمای ویژه A نصف گرمای ویژه B و ضریب انبساط خطی A نصف ضریب انبساط خطی B باشد، تغییر حجم کره A چند برابر تغییر حجم کره B است؟

- ① ۴ ② ۲ ③ $\frac{1}{2}$ ④ $\frac{1}{4}$

۸۶- چند گرم آب ۵۰ درجه سلسیوس را روی ۴۵۰ گرم یخ صفر درجه سلسیوس بریزیم تا پس از برقراری تعادل گرمایی، ۵۲۰ گرم آب صفر درجه سلسیوس در ظرف ایجاد شود؟ (اتلاف گرما ناچیز است و $L_f = ۳۳۶۰۰۰ \frac{J}{kg}$ و $C = ۴۲۰۰ \frac{J}{kg \cdot K}$)

- ① ۷۰ ② ۲۶۰ ③ ۳۰۰ ④ ۳۲۰

۸۷- حجم گاز آرمانی (کامل) در دمای ۴۷°C برابر ۲ لیتر و فشار آن $۲ \times ۱۰^۵ Pa$ است. ابتدا در فشار ثابت دمای گاز ۴۰°C افزایش می‌یابد و سپس در دمای ثابت حجم گاز ۲۰ درصد کاهش می‌یابد. فشار نهایی گاز چند پاسکال است؟

- ① $۲,۴ \times ۱۰^۵$ ② $۲,۵ \times ۱۰^۵$ ③ ۴×۱۰^۵ ④ ۸×۱۰^۵

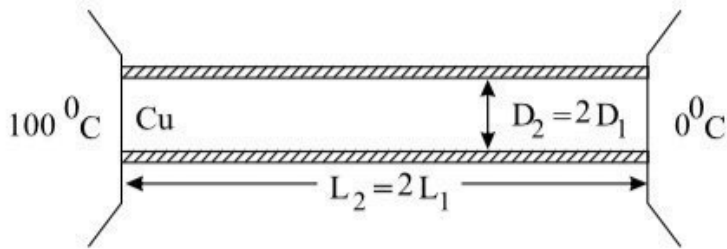
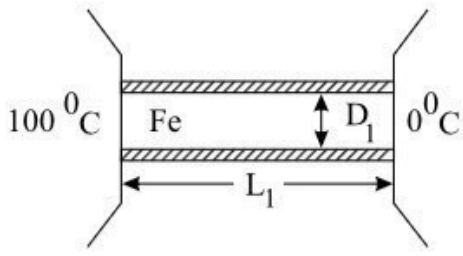
۸۸- یک کپسول فلزی به حجم ۳۰ لیتر محتوی گاز اکسیژن در فشار ۵×۱۰^۵ پاسکال و دمای ۲۷ درجه سلسیوس است. مقداری از اکسیژن را از کپسول خارج می‌کنیم به طوری که فشار گاز باقیمانده به $۲,۹ \times ۱۰^۵$ پاسکال و دمای ۱۷ درجه سلسیوس می‌رسد. جرم گاز خارج شده از کپسول چند گرم است؟

$$(M_{O_2} = ۳۲ \frac{g}{mol} \text{ و } R = ۸ \frac{J}{mol \cdot K})$$

- ① ۴۰ ② ۶۰ ③ ۸۰ ④ ۱۰۰

۸۹- در شکل زیر، رسانندگی گرمایی میله‌های استوانه‌ای آهنی و مسی به ترتیب $80 \frac{W}{m \cdot K}$ و $400 \frac{W}{m \cdot K}$ است. در یک بازه زمانی معین، گرمایی که از میله مسی می‌گذرد، چند برابر گرمایی است که از میله آهنی می‌گذرد؟ (میله‌ها عیق بندی شده است.)

۱۰ (۴)

۸ (۳)

۰٫۴ (۲)

۰٫۲ (۱)

۹۰- به $500g$ یخ $-20^\circ C$ مقداری گرما با آهنک $10,5 \frac{kJ}{min}$ در مدت 20 دقیقه می‌دهیم. دمای نهایی آب حاصل، چند درجه سلسیوس است؟
 $L_f = 336000 \frac{J}{kg}$ و $c_{\text{یخ}} = 2c_{\text{آب}} = 4200 \frac{J}{kg \cdot ^\circ C}$

۱۵ (۴)

۱۰ (۳)

۵ (۲)

صفر (۱)

سخت

۹۱- لوله‌ی استوانه‌ای شکلی به طول $40cm$ را که هر دو طرف آن باز است تا ارتفاع 30 سانتی‌متر بطور قائم در جیوه فرو می‌بریم و سپس انگشت خود را در بالای لوله قرار داده و لوله را از جیوه بیرون می‌آوریم. اگر فشار هوا در محل $75cmHg$ باشد، و دما ثابت بماند، چند سانتی‌متر از جیوه در لوله باقی می‌ماند؟

۲۰ (۴)

۲۵ (۳)

۱۵ (۲)

۱۰ (۱)

۹۲- حداقل چند گرم یخ $-20^\circ C$ را داخل 200 گرم آب صفر درجه بیندازیم تا تمام آب یخ ببندد؟

$$(c_{\text{یخ}} = 2100 \frac{J}{kg \cdot K}, L_f = 3,36 \times 10^5 \frac{J}{kg})$$

۱۶۰۰ (۴)

۱۲۰۰ (۳)

۳۶۰ (۲)

۱۶۰ (۱)

۹۳- 1 kg یخ 10°C را در فشار یک جو در 5 kg آب 20°C می اندازیم. پس از برقراری تعادل حرارتی، چه خواهیم داشت؟ $(c = 2100 \frac{\text{J}}{\text{kg}^\circ\text{C}})$ یخ

$$(L_F = 336 \frac{\text{J}}{\text{g}}, c_{\text{آب}} = 4200 \frac{\text{J}}{\text{kg}^\circ\text{C}}, c)$$

- ① 6 kg یخ 0°C ② 6 kg آب 0°C ③ 6 kg آب 3.75°C ④ 6 kg آب 2.5°C

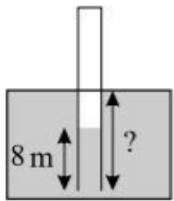
۹۴- آب در قابلمه‌ی آلومینیومی که در تماس با منبع گرما است می جوشد و با آهنگ 0.18 لیتر بر دقیقه تبخیر می شود. ضخامت کف قابلمه 4.8 mm و قطر آن 30 cm است. دمای ته ظرف در تماس با منبع گرما چند درجه‌ی سلسیوس است؟

$$(\rho_{\text{آب}} = 1 \frac{\text{g}}{\text{cm}^3}, L_V = 2250 \frac{\text{kJ}}{\text{kg}}, \pi \approx 3, k_{Al} = 240 \frac{\text{W}}{\text{m} \cdot \text{K}}, \text{دمای جوش آب } 100^\circ\text{C} \text{ است.})$$

- ① 101 ② 102 ③ 106 ④ 104

۹۵- لوله‌ای به طول $L = 24\text{ m}$ که یک طرف آن بسته است حاوی هوا در فشار 10^5 Pa است. این لوله را به طور قائم در یک دریاچه‌ی آب شیرین فرو می بریم تا وقتی که آب همانند شکل تا $\frac{1}{3}$ طول لوله بالا بیاید، لوله چند متر در آب فرو رفته است؟ (دما در تمام نقاط برابر و ثابت فرض شود.)

$$(\rho_{\text{آب}} = 1000 \frac{\text{kg}}{\text{m}^3}, g = 10 \frac{\text{m}}{\text{s}^2})$$

- ① 8 ② 5 ③ 13 ④ 20

۹۶- درون ظرفی 400 g مخلوط آب و یخ در دمای صفر درجه‌ی سلسیوس در حالت تعادل قرار دارد. اگر فلزی به جرم 200 g و دمای 105°C را داخل آب بیندازیم، بعد از برقراری تعادل، دمای آب به 5°C می رسد. جرم یخ چند گرم بوده است؟

$$(c_{\text{آب}} = 4200 \frac{\text{J}}{\text{kg}^\circ\text{C}}, c_{\text{فلز}} = 840 \frac{\text{J}}{\text{kg}^\circ\text{C}}, L_F = 336 \frac{\text{kJ}}{\text{kg}})$$

- ① 2.5 ② 5 ③ 25 ④ 50

۹۷- طول یک میله آهنی در دمای صفر درجه سلسیوس، یک میلیمتر بیشتر از طول یک میله مسی در همین دما است. اگر دمای میله‌ها را به 100 درجه سلسیوس برسانیم، طول میله مسی 0.5 میلیمتر بیشتر از طول میله آهنی خواهد شد. طول اولیه میله آهنی چند متر است؟ (ضریب انبساط طول آهن و مس در SI به ترتیب 1.2×10^{-5} و 1.8×10^{-5} است.)

- ① 1.102 ② 2.498 ③ 2.503 ④ 4.448

۹۸- از یک ورق مسی، دو صفحه‌ی دایره‌ای شکل به مساحت‌های S_1 و $S_2 = 2S_1$ بریده و جدا کرده‌ایم. حال اگر به اولی گرمای Q_1 و به دومی گرمای $Q_2 = 2Q_1$ را بدهیم و بر اثر افزایش گرما شعاع آنها به ترتیب ΔR_1 و ΔR_2 باشد، $\frac{\Delta R_2}{\Delta R_1}$ چقدر است؟

④ $\frac{1}{2}$

③ ۲

② $\frac{\sqrt{2}}{2}$

① $\sqrt{2}$

۹۹- دو کره‌ی فلزی هم‌جنس A و B ، اولی توپر به شعاع 20 cm و دیگری توخالی که شعاع خارجی آن 20 cm و شعاع حفره‌ی داخلی 10 cm است. اگر به دو کره، به یک اندازه گرما بدهیم و تغییر حجم کره‌ی A برابر ΔV_A و تغییر حجم فلز به کار رفته در کره‌ی B برابر ΔV_B باشد، نسبت $\frac{\Delta V_A}{\Delta V_B}$ کدام است؟

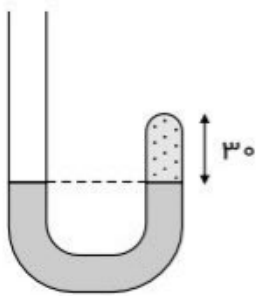
④ $\frac{8}{7}$

③ ۲

② ۱

① $\frac{7}{8}$

۱۰۰- در شکل زیر، در ابتدا ارتفاع جیوه در دو طرف لوله یکسان است و مقداری گاز کامل در طرف راست لوله محبوس است. اگر جیوه به شاخه‌ی سمت چپ افزوده شود به طوری که اختلاف ارتفاع جیوه در دو طرف لوله به 38 سانتی‌متر برسد، ارتفاع ستون گاز چند سانتی‌متر می‌شود؟ (فشار هوا 76 سانتی‌متر جیوه است و دما ثابت فرض شود.)

④ ۲۰

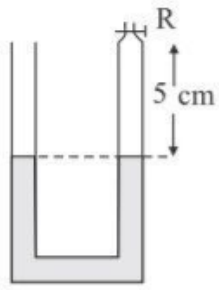
③ ۱۵

② ۱۰

① ۵

۱۰۱- در شکل زیر، شیر R را بسته و دمای هوای محبوس در لوله را از $39^\circ C$ درجه‌ی سلسیوس، چند درجه افزایش بدهیم تا اختلاف ارتفاع ستون جیوه در دو لوله به 2 سانتی‌متر برسد؟ (فشار هوای محل 78 سانتی‌متر جیوه و قطر دو لوله با یکدیگر مساوی است. از انبساط جیوه و ظرف صرف‌نظر کنید.)

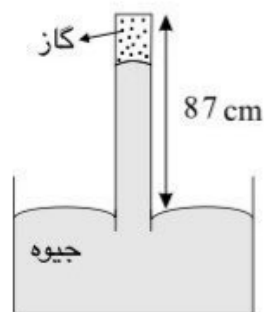
۳۸۴ (۴)

۲۱۱ (۳)

۱۰۰ (۲)

۷۲ (۱)

۱۰۲- در شکل زیر، پیوسته 87cm از لوله خارج از جیوه نگه داشته شده است. در شرایطی که فشار هوا 75cmHg و دمای گاز $27^\circ C$ است، ارتفاع ستون جیوه در لوله 72cm است. بر اثر افزایش فشار هوا ستون جیوه بالا می‌رود، دمای گاز را به $47^\circ C$ می‌رسانیم تا دوباره ستون جیوه به همان 72cm برسد. فشار هوا چگونه تغییر کرده است؟

۲ میلی‌متر جیوه افزایش یافته است. (۲)

۲ میلی‌متر جیوه کاهش یافته است. (۱)

۰٫۲ میلی‌متر جیوه افزایش یافته است. (۴)

۰٫۲ میلی‌متر جیوه کاهش یافته است. (۳)

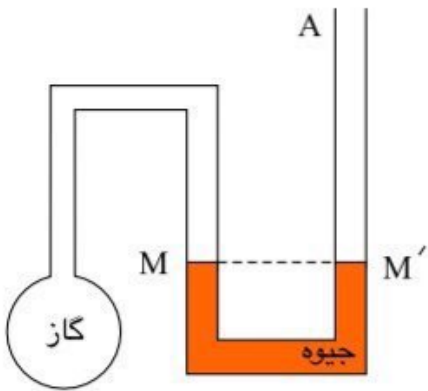
۱۰۳- 800 گرم یخ صفر درجه سلسیوس را با 800 گرم آب 20 درجه سلسیوس مخلوط می‌کنیم. اگر گرما فقط بین آب و یخ مبادله شود، بعد از

برقراری تعادل گرمایی چند گرم آب و با چه دمایی بر حسب سلسیوس خواهیم داشت؟ $(L_f = 336 \frac{J}{g}, c_{\text{آب}} = 4.2 \frac{J}{g \cdot K})$

۴ و 1600 (۴)۳ و 1600 (۳)۲ و 1200 و صفر (۲)۱ و 1000 و صفر (۱)

۱۰۴- در شکل زیر دمای گاز ۲۷ درجه سلسیوس و فشار آن ۷۵ سانتی‌متر جیوه است. اگر دمای گاز را ۳۰ درجه سلسیوس افزایش دهیم، چند سانتی متر به ارتفاع جیوه در شاخه A اضافه کنیم تا سطح جیوه در شاخه سمت چپ، در سطح M باقی بماند؟

۵٫۵ (۴)

۷٫۵ (۳)

۱۵ (۲)

۲۰ (۱)

پاسخنامه تشریحی

۱ - گزینه ۴

$$\frac{P_1 V_1}{T_1} = \frac{P_2 V_2}{T_2} \xrightarrow{V_1=V_2} \frac{P_1}{T_1} = \frac{P_2}{T_2} \Rightarrow \frac{P_1}{45,5 + 273} = \frac{P_2}{91 + 273}$$

$$\Rightarrow \frac{P_1}{45,5 + (6 \times 45,5)} = \frac{P_2}{(2 \times 45,5) + (6 \times 45,5)} \Rightarrow \frac{P_1}{7 \times 45,5} = \frac{P_2}{8 \times 45,5} \Rightarrow \frac{P_2}{P_1} = \frac{8}{7}$$

۲ - گزینه ۱

$$Q = mc(\theta_2 - \theta_1) \Rightarrow -40000 = 2 \times 400(\theta_2 - 50) \Rightarrow -50 = \theta_2 - 50 \Rightarrow \theta_2 = 0^\circ C$$

۳ - گزینه ۱

$$Q = k \frac{At\Delta\theta}{L} \Rightarrow 2000 = 400 \times \frac{(500 \times 10^{-2}) \times 1 \times \Delta\theta}{5 \times 10^{-2}} \Rightarrow 5 = 10\Delta\theta$$

$$\Delta\theta = 0,5 \Rightarrow \theta_2 - \theta_1 = 0,5 \Rightarrow \theta_2 - 100 = 0,5 \Rightarrow \theta_2 = 100,5^\circ C$$

۴ - گزینه ۱

$$\frac{P_1 V_1}{T_1} = \frac{P_2 V_2}{T_2} \xrightarrow{P_1=P_2} \frac{V_1}{T_1} = \frac{V_2}{T_2} \Rightarrow \frac{V_1}{0 + 273} = \frac{V_2}{273 + 273} \Rightarrow \frac{V_1}{273} = \frac{V_2}{2 \times 273} \Rightarrow V_2 = 2V_1$$

۵ - گزینه ۳

$$Q = mc\Delta\theta = 0,1 \times 400 \times (40 - (-20)) = 2400 J$$

$$\text{گرمایی که جسم در هر ثانیه گرفته} = \frac{Q}{\Delta t} = \frac{2400}{120} = 20 \frac{J}{s}$$

۶ - گزینه ۴

$$\Delta L = L_1 \alpha \Delta\theta \Rightarrow \alpha \Delta\theta = \frac{\Delta L}{L_1} = \frac{0,01 L_1}{L_1} = 0,01$$

$$\Delta V = V_1 (3\alpha) \Delta\theta \Rightarrow \frac{\Delta V}{V_1} = (3\alpha) \Delta\theta = 3(\alpha \Delta\theta) = 3 \times 0,01 = 0,03$$

راه تستی: چون ضریب انبساط حجمی جامدات، تقریباً سه برابر ضریب انبساط طولی آنهاست پس حجم آن تقریباً سه برابر (سه برابر دفعه‌ی قبل) ۳ درصد افزایش می‌یابد.

۷ - گزینه ۲

$$\Delta L = L_1 \alpha \Delta\theta \Rightarrow \begin{cases} 0,004 = 2000 \alpha \Delta\theta \\ \Delta L' = 50 \alpha \Delta\theta \end{cases} \Rightarrow \frac{0,004}{\Delta L'} = \frac{2000 \alpha \Delta\theta}{50 \alpha \Delta\theta} \Rightarrow \frac{0,004}{\Delta L'} = 4 \Rightarrow \Delta L' = +0,001 \text{ میلی لیتر}$$

راه دوم: ضلع ۲۰ سانتی متری مکعب بر اثر افزایش دما ۰,۰۰۴ میلی متر افزایش می‌یابد. بنابراین شعاع ۵ سانتی متری حفره (از همان مکعب) نیز به اندازه‌ی ۰,۰۰۱ میلی متر افزایش می‌یابد.

۸ - گزینه ۲

$$m_1 c \Delta\theta = m_2 c \Delta\theta' \xrightarrow{\rho = \frac{m}{V}} \rho V_1 \Delta\theta = \rho V_2 \Delta\theta' \Rightarrow V_1 \times 40 = 40 \times 30 \Rightarrow V_1 = 30 \text{ Lit}$$

۹ - گزینه ۲

$$\theta_2 = 27 - 12 = 15^\circ C$$

$$\frac{P_1 V_1}{T_1} = \frac{P_2 V_2}{T_2} \Rightarrow \frac{1 \times 2}{27 + 273} = \frac{P_2 \times 4}{15 + 273} \Rightarrow \frac{2}{300} = \frac{4 P_2}{288} \Rightarrow P_2 = 0,48 \text{ atm}$$

۱۰ - گزینه ۴

$$\Delta L = L_1 \alpha \Delta\theta = (10 \times 1000) \times (12 \times 10^{-6})(40 - (-10)) = 12 \times 10^{-2} \times 50 = 6 \text{ mm}$$

۱۱ - گزینه ۱

$$\frac{P_1 V_1}{T_1} = \frac{P_2 V_2}{T_2} \xrightarrow{V_1=V_2} \frac{P_1}{T_1} = \frac{P_2}{T_2} \Rightarrow \frac{3}{27 + 273} = \frac{P_2}{127 + 273} \Rightarrow P_2 = 4 \text{ جو}$$

مجموعه تست‌های کنکور سراسری فیزیک دهم فصل چهارم

۱۲ - گزینه ۱

$$\Delta A = A_1 \beta \Delta \theta \Rightarrow \beta = \frac{\Delta A}{A_1 \Delta \theta} = \frac{\text{متر مربع}}{\text{کلوین} \times \text{متر مربع}} = \frac{1}{\text{کلوین}}$$

۱۳ - گزینه ۱

$$\Delta L = L_1 \alpha \Delta \theta \Rightarrow \Delta L = L_1 \times 2 \times 10^{-5} \times 50$$

$$\Delta L = 0.001 L_1 \Rightarrow \frac{\Delta L}{L_1} = 0.001 \xrightarrow{\times 100} \text{درصد تغییرات طول} = 0.1\%$$

۱۴ - گزینه ۲

$$\frac{P_1 V_1}{T_1} = \frac{P_2 V_2}{T_2} \Rightarrow \frac{P_1 V_1}{300} = \frac{P_2 \times 2V_1}{400} \Rightarrow P_2 = \frac{2}{3} P_1$$

۱۵ - گزینه ۳ راه حل اول:

$$\frac{\rho_1}{\rho_2} = \frac{P_1}{P_2} \times \frac{T_2}{T_1} \Rightarrow \frac{1.4}{\rho_2} = \frac{1}{2} \times \frac{273 + 273}{0 + 273} \Rightarrow \rho_2 = 1.4 \text{ kg/m}^3$$

راه حل دوم:

$$\rho = \frac{m}{V} \Rightarrow V = \frac{m}{\rho}$$

$$\frac{P_1 V_1}{T_1} = \frac{P_2 V_2}{T_2} \Rightarrow \frac{P_1 \times \frac{m}{\rho_1}}{T_1} = \frac{P_2 \times \frac{m}{\rho_2}}{T_2}$$

$$\Rightarrow \frac{P_1 \times m}{\rho_1 T_1} = \frac{P_2 \times m}{\rho_2 T_2} \Rightarrow \frac{1}{1.4 \times 273} = \frac{2}{\rho_2 (2 \times 273)} \Rightarrow \rho_2 = 1.4 \text{ kg/m}^3$$

۱۶ - گزینه ۳

$$\frac{P_1 V_1}{T_1} = \frac{P_2 V_2}{T_2} \Rightarrow \frac{15 \times 100}{27 + 273} = \frac{P_2 \times 80}{47 + 273} \Rightarrow \frac{1500}{300} = \frac{80 P_2}{320} \Rightarrow P_2 = 2 \text{ atm}$$

۱۷ - گزینه ۲

$$\Delta L = L_1 \times \alpha \times \Delta \theta \Rightarrow 801 - 800 = 800 \alpha \times 50$$

$$1 = 40000 \alpha \Rightarrow \alpha = \frac{1}{40000} = 0.25 \times 10^{-4} = 2.5 \times 10^{-5} \text{ K}^{-1}$$

۱۸ - گزینه ۲

$$\beta = 3\alpha \rightarrow \alpha = \frac{1}{3}\beta$$

۱۹ - گزینه ۴

$$\frac{P_1 V_1}{T_1} = \frac{P_2 V_2}{T_2} \xrightarrow{P_1=P_2} \frac{V_1}{T_1} = \frac{V_2}{T_2} \Rightarrow \frac{T_2}{T_1} = \frac{V_2}{V_1} \Rightarrow \frac{T_2 - T_1}{T_1} = \frac{V_2 - V_1}{V_1} \Rightarrow \frac{\Delta T}{300} = \frac{\frac{1}{3} V_1}{V_1} \Rightarrow \Delta T = 100 \text{ K}$$

۲۰ - گزینه ۴

زیادکم

$$\frac{PV}{nT} = \text{ثابت}$$

ثابت

۲۱ - گزینه ۳

$$Q = k \frac{A \Delta \theta}{L} \Rightarrow \frac{Q}{t} = \frac{k A \Delta \theta}{L} \Rightarrow 3400 = \frac{0.04 \times 15 \times (25 + 15)}{L} \Rightarrow L = 0.007 \text{ m} = 7 \text{ mm}$$

۲۲ - گزینه ۳ فرض می‌کنیم حداقل m گرم آب 20°C لازم است تا تمام یخ ذوب شود. در این صورت درانتها ما $(200 + m)$ گرم آب صفر درجه‌ی سلسیوس خواهیم داشت. بنابراین می‌توان نوشت:

آب 20°C ← آب صفر درجه ← یخ صفر درجه → یخ -10°C

$$Q_1 + Q_2 + Q_3 = 0 \Rightarrow m \text{ یخ } c \text{ یخ } (0 - (-10)) + m \text{ یخ } L_F + m \text{ آب } c \text{ آب } (0 - 20) = 0$$

$$\Rightarrow 200 \times 2.1 \times 10 + 200 \times 336 + m \times 2 \times 2.1 \times (-20) = 0 \Rightarrow m = 850 \text{ g}$$

۲۲ - گزینه ۱

$$\Delta A = A_1 (\alpha \Delta \theta) \Rightarrow \frac{1}{100} A_1 = A_1 (\alpha) (250) \Rightarrow \alpha = \frac{1}{5 \times 10^4} \Rightarrow \alpha = 2 \times 10^{-5} \left(\frac{1}{\text{K}}\right)$$

مجموعه تست‌های کنکور سراسری فیزیک دهم فصل چهارم

۲۴ - گزینه ۱ آهنگ رسانش گرمایی در میله از رابطه $\frac{Q}{t} = \frac{kA\Delta T}{L}$ به دست می آید. با نوشتن فرم مقایسه‌ای این رابطه برای دو میله A و B داریم:

$$\frac{Q}{t} = \frac{kA\Delta T}{L} \xrightarrow{\substack{\Delta T_A = \Delta T_B \\ L_A = L_B}} \frac{(Q/t)_A}{(Q/t)_B} = \frac{k_A}{k_B} \times \frac{A_A}{A_B} = \frac{6k_B}{k_B} \times \frac{\frac{1}{3}A_B}{A_B} = 6 \times \frac{1}{3} = 2$$

→ $(Q/t)_A = 2(Q/t)_B$

۲۵ - گزینه ۱

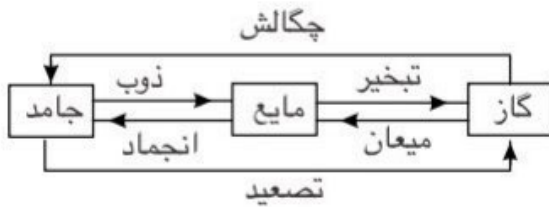
۲۶ - گزینه ۱ گزینه صحیح است زیرا لباس براق جذب گرمای کمتری دارد.

گزینه ۲ هوای سرد چگالی بیشتری دارد و در قسمت پایین یخچال قرار می‌گیرد پس نادرست است.

گزینه ۳ رنگ تیره جذب کننده بهتری است و در هوای گرم مناسب نیست پس نادرست است.

گزینه ۴ رسانش گرمایی فلز بیشتر از چوب است و گرما را سریعتر از دست ما می‌گیرد و منتقل می‌کند و سردتر به نظر می‌رسد، پس نادرست است.

۲۷ - گزینه ۴ گذارهای فازی بین جامد، مایع و گاز به صورت زیر است:

۲۸ - گزینه ۱ با استفاده از رابطه انبساط طولی می‌توان نوشت:

$$\Delta L = L_1 \alpha \Delta \theta \Rightarrow \text{درصد تغییرات طول} = \frac{\Delta L}{L_1} \times 100 = \alpha \Delta \theta \times 100$$

$$\text{درصد تغییرات طول} = (\alpha \Delta \theta) \times 100 \Rightarrow 0,06 = \alpha \times 50 \times 100 \Rightarrow \alpha = 1,2 \times 10^{-5} \text{K}^{-1}$$

۲۹ - گزینه ۲ با استفاده از معادله حالت گازهای کامل در حالتی که فشار ثابت است، می‌توان نوشت:

$$\frac{P_1 V_1}{T_1} = \frac{P_2 V_2}{T_2} \Rightarrow \frac{V_1}{T_1} = \frac{V_2}{T_2} \xrightarrow{V_1 = 10^3 \text{ cm}^3} \frac{2 \times 10^3}{(273 + 7)} = \frac{2400}{T_2}$$

$$\Rightarrow T_2 = \frac{2400 \times 280}{2000} = 336 \text{ K} \Rightarrow \Delta T = 336 - 280 = 56 \text{ K}$$

۳۰ - گزینه ۲

$$F = \frac{9}{5}\theta + 32 \Rightarrow 122 = \frac{9}{5}\theta + 32 \Rightarrow \theta = 50^\circ \text{C}$$

$$T = \theta + 273 = 50 + 273 = 323 \text{ K}$$

۳۱ - گزینه ۴

$$A_r = A_1 (1 + 2\alpha \Delta \theta)$$

$$A_r = 50(1 + 2 \times 2,3 \times 10^{-5} \times 80)$$

$$A_r = 50,184 \text{ cm}^2$$

۳۲ - گزینه ۱ نصف انرژی جنبشی گلوله موقع برخورد، صرف گرم کردن خود گلوله می‌شود. پس:

$$\frac{1}{2}K = Q \Rightarrow \frac{1}{2} \times \frac{1}{2} m v^2 = m c \Delta \theta \Rightarrow \frac{1}{4} \times 400^2 = 125 \times \Delta \theta$$

$$\Rightarrow \Delta \theta = 320^\circ \text{C} = 320 \text{ K}$$

۳۳ - گزینه ۳

$$A = \pi r^2 = 3(2 \times 10^{-2})^2 = 12 \times 10^{-4} \text{ m}^2$$

گرمایی که یخ می‌گیرد تا ذوب شود، از طریق رسانش در میله‌ی آلومینیومی به آن منتقل می‌شود.

$$Q = mL_F = \frac{100}{1000} \times 336 = 33.6 kJ = 33600 J$$

$$Q = k \frac{A \Delta \theta}{L} \Rightarrow 33600 = 240 \times \frac{12 \times 10^{-3} t \times 100}{\frac{18}{100}}$$

$$\Rightarrow 33600 = 240 \times 12 \times \frac{10^{-3} \times 100 \times 100 t}{18} \Rightarrow t = 210 s$$

۳۴ - گزینه ۲ پیستون در هر دو حالت در تعادل است. یعنی فشار گاز زیر پیستون با مجموع فشارهایی که از بالا به سطح پایینی پیستون وارد می‌شود، برابر است. از آنجا که مجموع این فشارها در هر دو حالت یکی است پس فشار گاز در حالت اول با فشار گاز در حالت دوم برابر است.

$$\frac{P_1 V_1}{T_1} = \frac{P_2 V_2}{T_2} \Rightarrow \frac{V_1}{T_1} = \frac{V_2}{T_2}$$

$$\frac{22A}{57 + 273} = \frac{h'A}{27 + 273} \Rightarrow \frac{22}{330} = \frac{h'}{300} \Rightarrow h' = 20 cm \Rightarrow \Delta h = 22 - 20 = 2 cm$$

۳۵ - گزینه ۴

$$Q_F = mL_F \Rightarrow 100.8 = m \times 336 \Rightarrow m = \frac{100.8}{336} = 0.3 kg = 300 g$$

$$\frac{\text{جرم آب منجمد شده}}{\text{جرم کل}} = \frac{300}{500} = 0.6 = 60\%$$

۳۶ - گزینه ۲

آهنگ عبور گرما از فلزاتی که پشت سر هم وصل شده اند برابر است $(\frac{Q_1}{t_1} = \frac{Q_2}{t_2})$

$$\frac{Q_1}{t_1} = \frac{Q_2}{t_2} \Rightarrow \frac{K_1 A_1 (\Delta \theta)_1}{L_1} = \frac{K_2 A_2 (\Delta \theta)_2}{L_2}$$

$$\frac{50 \times A(100 - 20)}{10} = \frac{400 \times A(20 - 0)}{L_2} \Rightarrow \frac{50 \times 80}{10} = \frac{400 \times 20}{L_2} \Rightarrow L_2 = 20 cm$$

۳۷ - گزینه ۳ چون گرمایی که آب $90^\circ C$ از دست می‌دهد تا دمایش به صفر درجه سلسیوس برسد برابر است با $(mc \times 90)$ و گرمایی که همان مقدار یخ $0^\circ C$ لازم دارد تا بطور کامل ذوب شود، برابر است با $mL_f = mc \times 80$ پس داریم:

$$mL_f + mc(\Delta \theta) = mc(\Delta \theta)' \Rightarrow L_f + c\Delta \theta = c(\Delta \theta)'$$

$$\Rightarrow (80 \times 4200) + 4200(\theta - 0) = 4200 \times (90 - \theta)$$

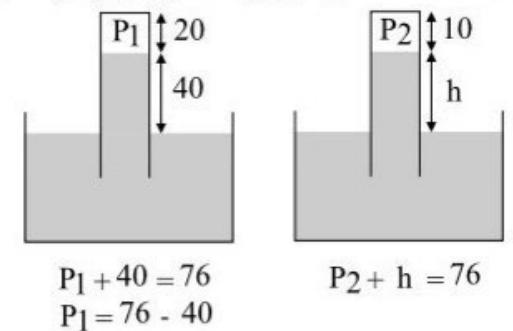
$$80 + \theta = 90 - \theta \Rightarrow 2\theta = 10 \Rightarrow \theta = 5^\circ C$$

۳۸ - گزینه ۴ گاز محبوس شده در بالای لوله یک گاز کامل است و با جابجا کردن لوله، فشار این گاز محبوس طی یک فرآیند هم‌دما تغییر می‌کند و داریم:

فرآیند هم‌دما $T_1 = T_2$

$$\frac{P_1 V_1}{T_1} = \frac{P_2 V_2}{T_2} \Rightarrow P_1 V_1 = P_2 V_2$$

$$\Rightarrow (76 - 40)20A = P_2(10A) \Rightarrow P_2 = 72 cmHg$$

مقداری که جیوه بالاتر از سطح آزاد قرار خواهد گرفت $h = 76 - 72 = 4 cm$

$$\Delta L = 60 - (4 + 10) = 46 \text{ cm}$$

۳۹ - گزینه ۳

گرمای عبوری از دیوار آجری و روکش چوبی برابر است، پس:

$$|Q_{\text{آجری}}| = |Q_{\text{چوب}}| \Rightarrow \frac{kAt \cdot \Delta\theta}{L} = \frac{k'A't'\Delta\theta'}{L'}, (A = A', t = t')$$

$$\frac{0.6 \times (\theta + 10)}{30} = \frac{0.08 \times (20 - \theta)}{1} \Rightarrow \theta = 14^\circ \text{C}$$

۴۰ - گزینه ۳ با افزایش فشار هوا آهنگ تبخیر سطحی کاهش می‌یابد، بنابراین گزینه ۳، نادرست است.

۴۱ - گزینه ۴ اگر دمای تعادل را θ فرض کنیم:

$$\begin{aligned} \frac{Q_{AL}}{Q_{Cu}} &= \frac{m_{AL} \cdot c_{AL}(\theta - 90)}{m_{Cu} \cdot c_{Cu}(\theta - 95)} = \frac{1 \times 900 \times (\theta - 90)}{2 \times 400 \times (\theta - 95)} \\ &= \frac{9}{8} \times \frac{\theta - 90}{\theta - 95} = \frac{9}{8} \times \left(\frac{\theta - 90 + 5 - 5}{\theta - 95} \right) = \frac{9}{8} \times \left(1 + \frac{5}{\theta - 95} \right) \end{aligned}$$

نسبت فوق کاملاً وابسته به θ (دمای تعادل) است که θ نیز بستگی به دمای محیط دارد.

۴۲ - گزینه ۴

اندازه‌ی گرمایی که یخ صفر درجه می‌گیرد = اندازه‌ی گرمایی که آب 100°C می‌دهد.

$$(\text{آب } \theta \rightarrow \text{آب صفر درجه} \rightarrow \text{یخ صفر درجه}) = (\text{آب } \theta \rightarrow 100^\circ \text{C})$$

$$mc(100 - \theta) = ML_F + Mc(\theta - 0)$$

$$0.1 \times 4200(100 - \theta) = 0.1 \times 336000 + 0.1 \times 4200(\theta)$$

$$\Rightarrow 42000 - 420\theta = 33600 + 420\theta \Rightarrow 8400 = 840\theta \Rightarrow \theta = 10^\circ \text{C}$$

۴۳ - گزینه ۳

$$\Delta V_{\text{ظاهری}} = \Delta V_{\text{مایع}} - \Delta V_{\text{ظرف}} \Rightarrow 12 = V_1(\beta - 3\alpha) \cdot \Delta\theta$$

$$\Rightarrow 12 = 1000 \times (\beta - 3\alpha) \times (80 - 0) \Rightarrow \beta - 3\alpha = \frac{12}{1000 \times 80} = \frac{3}{2} \times 10^{-4} \text{ K}^{-1} = 1.5 \times 10^{-4} \text{ K}^{-1}$$

$$\Rightarrow 1.8 \times 10^{-4} - 3\alpha = 1.5 \times 10^{-4} \Rightarrow 3\alpha = 0.3 \times 10^{-4} \Rightarrow \alpha = 10^{-5} \text{ K}^{-1}$$

۴۴ - گزینه ۴

$$\Delta A = A_1 2\alpha \Delta\theta \Rightarrow 0.01 A_1 = A_1 2\alpha \times 250 \Rightarrow \frac{1}{100} = 500\alpha$$

$$\alpha = \frac{1}{50000} = 0.2 \times 10^{-4} = 2 \times 10^{-5} \text{ } ^\circ\text{C}^{-1} \text{ ضریب انبساط خطی}$$

$$\text{ضریب انبساط حجمی: } 3\alpha = 3 \times 2 \times 10^{-5} = 6 \times 10^{-5} \text{ } ^\circ\text{C}^{-1}$$

۴۵ - گزینه ۲

$$100^\circ \text{C} \xrightarrow{Q_1} \text{بخار آب } 100^\circ \text{C} \xrightarrow{Q_2} \text{آب } 100^\circ \text{C} \xrightarrow{Q_3} \text{آب } 50^\circ \text{C} \xleftarrow{Q_4} \text{آب } 10^\circ \text{C}$$

$$Q_1 + Q_2 = Q_3 \Rightarrow \overbrace{ML_V + MC(\Delta\theta)_1}^{100^\circ \text{C بخار آب}} = \overbrace{mc(\Delta\theta)_2}^{10^\circ \text{C آب}}$$

$$M \times 2268 + M \times 4.2(100 - 50) = 590 \times 4.2(50 - 10)$$

$$4.2M + 226.8M = 590 \times 40 \Rightarrow 231M = 23600 \Rightarrow M = 102.2 \text{ g}$$

۴۶ - گزینه ۴

$$\frac{P_1 V_1}{T_1} = \frac{P_2 V_2}{T_2} \xrightarrow{P_1=P_2} \frac{V_1}{T_1} = \frac{V_2}{T_2} \Rightarrow \frac{V_1}{27+273} = \frac{V_2}{87+273} \Rightarrow \frac{V_1}{300} = \frac{V_2}{360}$$

$$\Rightarrow \frac{V_2}{V_1} = \frac{360}{300} \Rightarrow \frac{V_2}{V_1} = \frac{6}{5}$$

$$\Rightarrow \frac{V_2 - V_1}{V_1} = \frac{6-5}{5} \Rightarrow \frac{\Delta V}{V_1} = \frac{1}{5} = 0,2 \Rightarrow \Delta V = 0,2 V_1 = 20\% V_1$$

۴۷ - گزینه ۲

فلز $Q = Q_{ذوب}$

فلز $68^\circ C \leftarrow Q_{فلز}$ و آب صفر درجه $\rightarrow Q_{ذوب}$ یخ صفر درجه

$$mL_F = Mc\Delta\theta$$

$$m \times 3,4 \times 10^5 = 2,5 \times 380(68 - 0) \Rightarrow m = 0,19 kg = 190 gr$$

۴۸ - گزینه ۲

$$P = \frac{W}{t} \Rightarrow W = Pt$$

$$Q = mc(\theta_2 - \theta_1) \Rightarrow Pt = mc(\theta_2 - \theta_1)$$

$$P \times 7 \times 60 = 2 \times 4200(30 - 0) \Rightarrow P \times 420 = 2 \times 4200(30) \Rightarrow P = 600 W$$

۴۹ - گزینه ۳

$$Q = mc(\Delta\theta) \Rightarrow \Delta\theta = \frac{Q}{mc}$$

هر دو کره هم جنس اند بنابراین c ها برابر است.

کره‌ی تو خالی دارای جرم کمتری است بنابراین تغییرات دما برای آن بیشتر است.

$$\Delta V = V_1 \times \alpha \times \Delta\theta$$

با توجه به فرمول بالا تغییر حجم وابسته به تغییر دماست، بنابراین تغییر حجم کره‌ی تو خالی بیشتر است و در نتیجه افزایش شعاع برای کره‌ی تو خالی بیشتر می‌باشد.

۵۰ - گزینه ۴ فرآیندهای ذوب، تبخیر و تصعید گرماگیر و فرآیندهای انجماد، میعان و چگالش گرماده هستند.

۵۱ - گزینه ۴

آب $40^\circ C \leftarrow Q_2$ آب $10^\circ C \rightarrow Q_1$ یخ صفر درجه $\rightarrow Q_3$

$$L_F = 336 \frac{kJ}{kg} = 336 \frac{J}{g}, c = 4200 \frac{J}{kg \cdot K} = 4,2 \frac{J}{gK}$$

$$Q_1 + Q_2 = Q_3$$

$$mL_F + mc(\Delta\theta) = m'c(\Delta\theta') \Rightarrow m \times 336 + m \times 4,2 \times (10 - 0) = 6000 \times 4,2 \times (40 - 10)$$

$$336m + 42m = 6000 \times 30 \times 4,2 \Rightarrow 378m = 6000 \times 30 \times 4,2$$

$$\Rightarrow m = \frac{6000 \times 30 \times 4,2}{378} = 2000 g$$

۵۲ - گزینه ۱

$$\theta_e = \frac{m_1 c_1 \theta_1 + m_2 c_2 \theta_2}{m_1 c_1 + m_2 c_2} = \frac{100 \times 400 \times 81 + 200 \times 4200 \times 15}{100 \times 400 + 200 \times 4200}$$

$$\theta_e = \frac{3240 + 12600}{4 + 84} = 18^\circ C$$

۵۲ - گزینه ۱ چون تغییر دما و شعاع‌های دو کره و جنس کره‌ها یکسان می‌باشد، بنابراین تغییر شعاع یکسان است.

$(\Delta R = R\alpha\Delta\theta)$ و چون جرم کره‌ی توپر بیشتر است، بنابراین گرمای بیشتری گرفته است. $(Q = mc\Delta\theta)$

۵۴ - گزینه ۳

آب $Q = m_s c_s \Delta\theta$

$$m_1 c_1 (67 - \theta) = m_2 c_2 (\theta - 20)$$

$$0.5 \times 380(67 - \theta) = 0.38 \times 4200(\theta - 20) \Rightarrow \theta = 25^\circ C$$

۵۵ - گزینه ۱

$$\frac{P_1 V_1}{T_1} = \frac{P_2 V_2}{T_2} \Rightarrow \frac{P_1 V_1}{T_1} = \frac{1.25 P_1 \times V_2}{0.8 T_1} \Rightarrow \frac{V_1}{1} = \frac{1.25 V_2}{0.8}$$

$$V_2 = \frac{0.8}{1.25} V_1 = 0.64 V_1 \Rightarrow \Delta V = 0.36 V_1$$

۵۶ - گزینه ۲

آب $90^\circ C \leftarrow Q_2$ آب θ $\leftarrow Q_3$ یخ $\rightarrow Q_1$ صفر درجه

$$|Q_1| + |Q_2| = |Q_3|$$

$$mL_F + mc(\theta - 0) = mc(90 - \theta) \Rightarrow 336 + 4.2(\theta) = 4.2(90 - \theta)$$

$$\Rightarrow 80 + \theta = 90 - \theta \Rightarrow 2\theta = 10 \Rightarrow \theta = 5^\circ C$$

۵۷ - گزینه ۴

$$P = \frac{Q}{t} \Rightarrow Q = P \cdot t \Rightarrow \begin{cases} (1) \Rightarrow Pt = mL_F \\ (2) \Rightarrow Pt' = mc\Delta\theta + mL_V \end{cases}$$

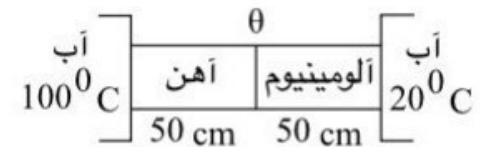
$$\frac{(1)}{(2)} \Rightarrow \frac{t}{t'} = \frac{mL_F}{m(c\Delta\theta + L_V)} \Rightarrow \frac{10}{t'} = \frac{336}{4.2 \times 100 + 2256} \Rightarrow t' \approx 80 \text{ min}$$

۵۸ - گزینه ۲ با استفاده از رابطه‌ی رسانندگی گرما در جامدات و این نکته که بعد از به تعادل رسیدن، آهنگ انتقال گرما در میله‌ها یکسان است، می‌توان نوشت:

$$\frac{Q}{t} = \frac{k_{Al} A \Delta\theta}{L} \Rightarrow \left(\frac{Q}{t}\right)_{Fe} = \left(\frac{Q}{t}\right)_{Al}$$

$$k_{Fe}(100 - \theta) = k_{Al}(\theta - 20)$$

$$\xrightarrow{k_{Al}=3k_{Fe}} 100 - \theta = 3(\theta - 20) \Rightarrow \theta = 40^\circ C$$

۵۹ - گزینه ۲ وقتی گفته می‌شود که بخشی از یخ آب نمی‌شود بدین معناست که دمای تعادل صفر درجه سانتی‌گراد است.

$m' = 250g$ آب $20^\circ C \leftarrow$ آب صفر درجه $\rightarrow (m - 50)$ یخ صفر درجه \rightarrow یخ $20^\circ C - (m)$

$$Q_1 + Q_2 = |Q_3|$$

↓ ↓ ↓

گرمای تبدیل گرمای ذوب گرمای افزایش

آب 20° به آب 0° قسمتی از یخ دمای یخ از 20° به 0°

$$m \times 2.1 \times 20 + (m - 50) \times 336 = 250 \times 4.2 \times 20$$

توجه شود که ۵۰ گرم یخ ذوب نشده باقی می‌ماند.

$$42 \times m + 336m - 16800 = 21000$$

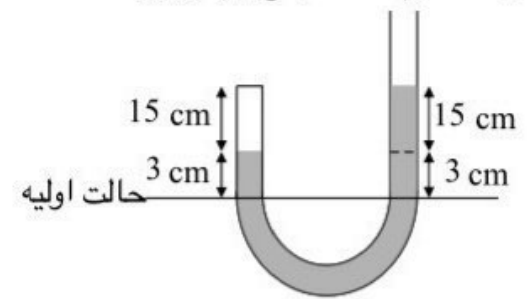
$$378m = 37800 \Rightarrow m = 100g$$

۶۰ - گزینه ۳ حالت اول: وقتی ارتفاع در دو طرف لوله‌ی U شکل یکسان است فشار گاز مخزن با فشار هوای محیط برابر است.

$$P_{1G} = P_0$$

در حالت دوم اختلاف ارتفاع جیوه برابر با ۱۵cm است.

چون دما ثابت است با توجه به قانون گازها داریم:

$$P_{rG} = P_0 + 15$$

$$\frac{P_1 V_1}{T_1} = \frac{P_r V_r}{T_r} \Rightarrow P_1 V_1 = P_r V_r \Rightarrow P_1 \cancel{h_1} = P_r \cancel{h_r} \Rightarrow P_0 \times 18 = (P_0 + 15) \times 15 \Rightarrow P_0 = 75 \text{ cmHg}$$

۶۱ - گزینه ۲

بنابر روابط انبساط جامدات داریم:

$$\Delta V = V_1 (\alpha \Delta \theta) \Rightarrow \frac{\Delta V}{V_1} = \alpha \Delta \theta$$

طبق تعریف درصد تغییرات یک کمیت می توان گفت:

$$\text{درصد تغییرات حجم: } \frac{\Delta V}{V_1} \times 100 = \alpha \Delta \theta \times 100 = 3 \times 10^{-5} \times 100 \times 100 = 0.3 \%$$

۶۲ - گزینه ۱

$$Q_A = Q_B \Rightarrow m_A c_A \Delta \theta_A = m_B c_B \Delta \theta_B \rightarrow 3c_A \times 5 = 2c_B \times 3 \rightarrow 15c_A = 6c_B \rightarrow \frac{c_A}{c_B} = \frac{6}{15} = 0.4$$

۶۳ - گزینه ۱ رابطه $Q = k \frac{At \Delta \theta}{L}$ نشان می دهد که گرمای شارش یافته با اختلاف دما متناسب است:

$$\text{حالت اول: } \Delta \theta_1 = \theta_{\text{بیشتر}} - \theta_{\text{کمتر}} = 20 - (-5) = 25^\circ \text{C}$$

$$\text{حالت دوم: } \Delta \theta_2 = 25 - (-5) = 30^\circ \text{C}$$

$$\frac{Q_2}{Q_1} = \frac{\Delta \theta_2}{\Delta \theta_1} = \frac{30}{25} = \frac{6}{5}$$

۶۴ - گزینه ۲ در یک شرایط پایدار، گرمایی که در یک مدت زمان معین از دو ورقه می گذرد یکسان است.

$$Q_1 = Q_2 \Rightarrow k_1 \frac{At \Delta \theta_1}{L} = k_2 \frac{At \Delta \theta_2}{L} \Rightarrow k_1 \Delta \theta_1 = k_2 \Delta \theta_2 \Rightarrow 400(\theta - 0) = 80(90 - \theta) \Rightarrow \theta = 15^\circ \text{C}$$

۶۵ - گزینه ۳ وقتی شیررابط را باز می کنیم، گاز اکسیژن تمام حجم دو مخزن را اشغال می کند و حجمش برابر $7 = 5 + 2$ لیتر می شود.

$$\frac{P_1 V_1}{T_1} = \frac{P_2 V_2}{T_2} \Rightarrow \frac{4 \times 2}{47 + 273} = \frac{P_2 \times 7}{7 + 273} \Rightarrow P_2 = 1 \text{ atm}$$

۶۶ - گزینه ۴ چون پس از تبادل گرمایی ۱۰۰ گرم یخ ذوب نشده باقی می ماند، پس دمای تعادل برابر صفر درجه ی سلسیوس است. اگر جرم یخ را m_1 و جرم آب را m_2 در نظر بگیرید، با نوشتن شرط تعادل دمایی داریم:

$$\text{آب } 50^\circ \text{C} \xleftarrow{Q_2} \text{آب } 0^\circ \text{C} \xrightarrow{Q_1} \text{یخ } 0^\circ \text{C}$$

$$\text{شرط تعادل دمایی: } \sum Q = 0 \rightarrow Q_1 + Q_2 = 0 \rightarrow (m_1 - 100)L_F + m_2 c \Delta \theta = 0$$

$$(m_1 - 100) \times 336000 = 800 \times 4200 \times 50 \rightarrow (m_1 - 100) = 500 \text{ g} \rightarrow m_1 = 600 \text{ g}$$

۶۱ - گزینه ۱

ر. دمای ثابت، فشار با حجم رابطه ی عکس دارد و چون فشار گاز افزایش یافته حتماً حجم گاز ۶۰ درصد کم شده پس:

مجموعه تست های کنکور سراسری فیزیک دهم فصل چهارم

$$\frac{P_1 V_1}{T_1} = \frac{P_2 V_2}{T_2} \xrightarrow{T_1=T_2} P_1 V_1 = P_2 V_2$$

$$P_1 V_1 = P_2 V_2 \xrightarrow{V_2 = V_1 - \frac{6}{10} V_1 = 0.4 V_1, P_2 = P_1 + 15 \times 10^4} P_1 V_1 = (P_1 + 15 \times 10^4) \times 0.4 V_1$$

$$\Rightarrow P_1 = 10^5 Pa$$

۶۸ - گزینه ۲

$$Q_1 \xrightarrow{\text{یخ}} 0^\circ C \xrightarrow{Q_2} 50^\circ C \text{ آب} \xrightarrow{Q_3} 50^\circ C$$

$$Q_T = Q_1 + Q_2 + Q_3 = mc_{\text{یخ}} \Delta\theta + mL_F + mC_{\text{آب}} \Delta\theta$$

$$Q_T = \frac{2}{10} \times 2100 \times 5 + \frac{2}{10} \times 335000 + \frac{2}{10} \times 4200 \times 50$$

$$Q_T = 111100 J = 111.1 KJ$$

۶۹ - گزینه ۳

$$\Delta L = L_1 \alpha \Delta\theta = L_1 \times 2 \times 10^{-5} \times 50 = 10^{-3} L_1$$

$$\text{میزان افزایش قطر بر حسب درصد} = \frac{\Delta L}{L_1} \times 100 = 10^{-3} \times 100 = 0.1\%$$

۷۰ - گزینه ۲ (ابتدا باید جرم یخ دریاچه را محاسبه کنیم):

$$\rho_{\text{یخ}} = \frac{m}{V} \rightarrow m = \rho_{\text{یخ}} V = \rho_{\text{یخ}} (Ah) = (0.9 \times 10^3) \times (500 \times 10^6) \times 0.1 = 45 \times 10^9 kg$$

(۲) گرمای لازم برای ذوب یخ دریاچه برابر است با:

$$Q_F = mL_F \rightarrow Q_F = 45 \times 10^9 \times 336000 = 1.512 \times 10^{16} J$$

$$\Rightarrow Q_F = 1.512 \times 10^{16} \times 10^{-6} M = 1.512 \times 10^{10} Mj$$

۷۱ - گزینه ۴ انرژی جنبشی متوسط مولکولهای یک مایع فقط به دمای مایع بستگی دارد.

۷۲ - گزینه ۲ با توجه به ثابت بودن حجم مقدار معینی از یک گاز کامل در طی این فرایند، داریم:

$$T_1 = 27 + 273 = 300 K, T_2 = 27 + 273 = 300 K$$

$$\text{حجم گاز ثابت است: } \frac{P_1}{T_1} = \frac{P_2}{T_2} \Rightarrow \frac{P_1}{300} = \frac{P_2}{360} \Rightarrow \frac{P_2}{P_1} = \frac{360}{300} = 1.2 \Rightarrow P_2 = 1.2 P_1$$

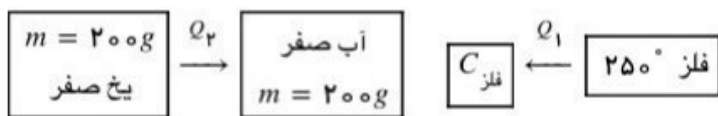
$$\Rightarrow \Delta P = P_2 - P_1 = 0.2 P_1 = \frac{20}{100} P_1 \Rightarrow \text{فشار گاز در طی این فرایند ۲۰ درصد افزایش می‌یابد}$$

۷۳ - گزینه ۲ با توجه به اطلاعات صورت مسأله و با توجه به رخ ندادن تغییر حالت، داریم:

$$\begin{cases} m_1 = 200 gr \\ \theta_1 = 22.5^\circ C \\ c_1 = c_{\text{آب}} \end{cases}, \begin{cases} m_2 = 150 gr \\ \theta_2 = 40^\circ C \\ c_2 = c_{\text{آب}} \end{cases}$$

$$\theta_c = \frac{m_1 c_1 \theta_1 + m_2 c_2 \theta_2}{m_1 c_1 + m_2 c_2} \xrightarrow{c_1=c_2=c_{\text{آب}}} \theta_c = \frac{m_1 \theta_1 + m_2 \theta_2}{m_1 + m_2} \Rightarrow \theta_c = \frac{200 \times 22.5 + 150 \times 40}{200 + 150} = 30^\circ C$$

۷۴ - گزینه ۲ باید جرمی از فلز را به دست آوریم که فقط تمام یخ را ذوب کند و به آب صفر درجه برساند نه بیشتر! یعنی نباید دمای مجموعه را تغییر دهد چرا؟ چون عبارت حداقل بکار رفته ست. دمای تعادل مجموعه صفر درجه است. بنابراین داریم:

$$\sum Q = 0 \rightarrow Q_1 + Q_2 = 0$$

$$m_{\text{فلز}} C_{\text{فلز}} \Delta\theta + m_{\text{یخ}} L_f = 0$$

$$m \times 400 \times (0 - 250) + 200 \times 336000 = 0 \Rightarrow m_{\text{فلز}} = 672 \text{ gr}$$

۷۵ - گزینه ۱ ابتدا با استفاده از رابطه‌ی چگالی نسبت جرم دو جسم را به دست می‌آوریم:

$$\rho = \frac{m}{V} \Rightarrow \frac{m_A}{m_B} = \frac{\rho_A}{\rho_B} \times \frac{V_A}{V_B} = \frac{0.8\rho_B}{\rho_B} \times \frac{2V_B}{V_B} = 1.6 \Rightarrow m_A = 1.6m_B$$

حال باتوجه به فرض مسئله که گرمای داده شده به هر دو جسم یکسان است و مطابق رابطه‌ی $Q = mc\Delta\theta$ داریم:

$$Q_A = Q_B \Rightarrow m_A c_A \Delta\theta_A = m_B c_B \Delta\theta_B \Rightarrow 1.6m_B \times \frac{1}{2} c_B \times \Delta\theta_A = m_B c_B \times \Delta\theta_B$$

$$\Rightarrow 0.8\Delta\theta_A = \Delta\theta_B \Rightarrow \Delta\theta_A = \frac{10}{8} \Delta\theta_B \Rightarrow \Delta\theta_A = \frac{5}{4} \Delta\theta_B$$

۷۶ - گزینه ۲ چون مقدار گرمایی که یخ می‌گیرد تا ذوب شود با مقدار گرمایی که به سبب رسانندگی گرمایی از میله عبور می‌کند، برابر است، می‌توان نوشت:

$$Q(\text{گرمایی که یخ می‌گیرد تا ذوب شود}) = Q(\text{رسانندگی گرمایی})$$

$$\frac{KA\Delta\theta}{L} = mL_f \Rightarrow \frac{K \times 7 \times 10^{-2} \times 10 \times 60 \times (100 - 0)}{25 \times 10^{-2}} = 0.2 \times 336000$$

$$\Rightarrow K = \frac{336 \times 50}{42} = 400 \frac{J}{s \cdot m \cdot K}$$

۷۷ - گزینه ۱

چون قرار است پیستون جابه‌جا نشود نتیجه می‌گیریم حجم ثابت است.

$$\frac{P_1 V_1}{T_1} = \frac{P_2 V_2}{T_2} \xrightarrow{V_1=V_2} \frac{P_1}{T_1} = \frac{P_2}{T_2}$$

$$\begin{cases} P_1 = P_0 + \frac{m_1 g}{A}, & T_1 = \theta_1 + 273 = 300 \\ P_2 = P_0 + \frac{m_2 g}{A}, & T_2 = \theta_2 + 273 = 360 \end{cases}$$

$$\frac{P_1}{T_1} = \frac{P_2}{T_2} \Rightarrow \frac{P_0 + \frac{m_1 g}{A}}{300} = \frac{P_0 + \frac{m_2 g}{A}}{360} \Rightarrow \frac{10^5 + \frac{(4+1) \times 10}{5 \times 10^{-4}}}{300} = \frac{10^5 + \frac{(m_2+1) \times 10}{5 \times 10^{-4}}}{360} \Rightarrow m_2 = 6 \text{ kg}$$

$$\Delta m = m_2 - m_1 = 6 \text{ kg} - 4 \text{ kg} = 2 \text{ kg}$$

۷۸ - گزینه ۲ جرم گاز از ۲۰ گرم به ۱۰ گرم رسیده است و نصف شده است پس تعداد مول هم نصف می‌شود.

$$\frac{1}{n} = \frac{1}{M}$$

۷۹ - گزینه ۳ طبق قانون گازها می‌توان نوشت:
حجم گاز نصف شده پس: $V_2 = \frac{1}{2} V_1 = 15 \text{ lit}$
نابراین می‌توان برای گاز تناسب زیر را نوشت:

$$\frac{P_1 V_1}{n_1 T_1} = \frac{P_2 V_2}{n_2 T_2} \Rightarrow \frac{4 \times 30}{n_1} = \frac{P_2 \times 15}{\frac{1}{2} n_1} \Rightarrow P_2 = \frac{4 \times 30}{30} = 4 \text{ atm}$$

۷۹ - گزینه ۳ طبق قانون گازها می‌توان نوشت:

$$\frac{P_1 V_1}{n_1 T_1} = \frac{P_2 V_2}{n_2 T_2} \Rightarrow \frac{1 \times 22.4}{1 \times 273} = \frac{2 \times V_2}{3 \times (273 + 182)} \Rightarrow n = \frac{m}{M} = \frac{6}{2} = 3 \text{ mol}$$

$$\frac{22,4}{273} = \frac{2V_r}{5 \times 273} \Rightarrow V_r = \frac{5 \times 22,4}{2} = 56 \text{ lit}$$

۸۰ - گزینه ۴ با توجه به رابطه آهنگ رسانش گرمایی داریم:

$$H = \frac{kA}{L} \Delta T \Rightarrow k = \frac{HL}{A \Delta T} \Rightarrow \frac{k_A}{k_B} = \frac{H_A}{H_B} \times \frac{L_A}{L_B} \times \frac{A_B}{A_A} \times \frac{\Delta T_B}{\Delta T_A}$$

$$\Rightarrow \frac{k_A}{k_B} = 2,5 \times 1 \times 2 \times 1 = 5$$

۸۱ - گزینه ۳ روش اول
آهنگ رسانش گرما ثابت است.

$$H_1 = H_2 \Rightarrow \frac{KA \Delta \theta'}{L_1} = \frac{KA \Delta \theta}{L} \Rightarrow \frac{100 - 30}{L_1} = \frac{100 - 0}{L} \Rightarrow \frac{L_1}{L} = 0,7$$

روش دوم

در طول L دما $100^\circ C$ کاهش می‌یابد. بنابراین پس از $0,7L$ دما $70^\circ C$ کاهش یافته به $30^\circ C$ می‌رسد.

۸۲ - گزینه ۱

$$\frac{P_1 V_1}{T_1} = \frac{P_2 V_2}{T_2} \Rightarrow \frac{1,8 \times 10^5 \times 1,4}{280} = \frac{1 \times 10^5 \times V_2}{300} \Rightarrow V_2 = 2,7 \text{ cm}^3$$

$$\Delta V = V_2 - V_1 = 2,7 - 1,4 = 1,3 \text{ cm}^3$$

۸۳ - گزینه ۳ چون در نهایت یخ صفر درجه هم باقی مانده بنابراین دمای تعادل صفر درجه سلسیوس خواهد بود. گرمایی که آب $20^\circ C$ هنگام تبدیل به آب صفر درجه از دست می‌دهد سبب ذوب $\frac{2}{3}$ جرم قطعه یخ صفر درجه خواهد شد. بنابراین:

$$0,8 \times 4200 \times 20 = \frac{2}{3} m \times 336000 \Rightarrow 0,8 \times 21 \times 2 = 112m \Rightarrow m = 0,3 \text{ kg} = 300 \text{ g}$$

۸۴ - گزینه ۱

$$\rho_A = 2\rho_B \xrightarrow[V_A=V_B]{m=\rho V} m_A = 2m_B$$

$$Q_A = Q_B$$

$$m_A c_A \Delta \theta_A = m_B c_B \Delta \theta_B$$

$$2m_B \times 2c_B \times \Delta \theta_A = m_B \times c_B \times \Delta \theta_B$$

$$4\Delta \theta_A = \Delta \theta_B \Rightarrow \frac{\Delta \theta_A}{\Delta \theta_B} = \frac{1}{4}$$

۸۵ - گزینه ۴

$$\begin{cases} m_A = m_B \text{ و } c_A = \frac{1}{2} c_B \text{ و } \alpha_A = \frac{1}{2} \alpha_B \\ V_{1B} = 4V_{1A} \end{cases}$$

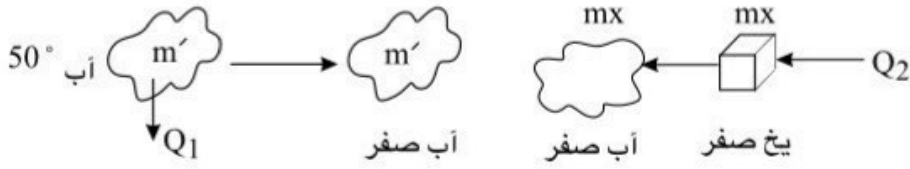
$$\begin{cases} \Delta V = V_1 (3\alpha) \Delta \theta \\ Q = mc \Delta \theta \Rightarrow Q_A = Q_B \Rightarrow \frac{1}{2} c_A \Delta \theta_A = \frac{1}{2} c_B \Delta \theta_B \\ \Delta \theta_A = 2\Delta \theta_B \end{cases}$$

$$\frac{\Delta V_A}{\Delta V_B} = \left(\frac{V_{1A}}{V_{1B}}\right) \left(\frac{\alpha_A}{\alpha_B}\right) \left(\frac{\Delta\theta_A}{\Delta\theta_B}\right) = \left(\frac{1}{4}\right) \left(\frac{1}{2}\right) (2) = \frac{1}{4}$$

۸۶ - گزینه ۴ فرض کنیم m' گرم آب اولیه $50^\circ C$ داشته‌ایم که موفق شده m_x گرم یخ صفر درجه را ذوب کند:

$$m' + m_x = 520g \text{ (آب صفر درجه)} \quad (1)$$

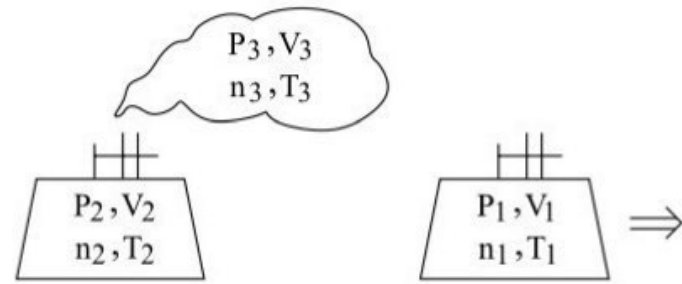
$$Q_1 + Q_2 = 0 \Rightarrow m' c \Delta\theta + m_x L_F = 0 \Rightarrow m' \times 4200 \times (0 - 50) + m_x \times 33600 = 0 \xrightarrow{\div 4200} -50m' + 8m_x = 0 \Rightarrow m_x = \frac{5}{8}m' \quad (2)$$

$$(1) \text{ و } (2) \Rightarrow m' + \frac{5}{8}m' = 520 \Rightarrow \frac{13}{8}m' = 520 \Rightarrow m' = 320g$$

۸۷ - گزینه ۲

$$P : \text{ ثابت} \rightarrow \frac{V_1}{T_1} = \frac{V_2}{T_2} \rightarrow \frac{2}{320} = \frac{V_2}{360} \rightarrow V_2 = \frac{9}{4} \text{ lit}$$

$$T : \text{ ثابت} \xrightarrow{V_2 = \frac{9}{4}V_1} P_1 V_1 = P_2 V_2 \rightarrow (2 \times 10^5) V_1 = P_2 \left(\frac{9}{4} V_1\right) \rightarrow P_2 = 2,5 \times 10^5 Pa$$

۸۸ - گزینه ۳

$$\begin{cases} P_1 V_1 = n_1 RT_1 \Rightarrow n_1 = \frac{P_1 V_1}{RT_1} = \frac{(5 \times 10^5)(30 \times 10^{-3})}{8 \times 300} = 6,25 \\ P_2 V_2 = n_2 RT_2 \Rightarrow n_2 = \frac{P_2 V_2}{RT_2} = \frac{(2,9 \times 10^5)(30 \times 10^{-3})}{8 \times 290} = 3,75 \\ V_2 = V_1 = 30L \end{cases}$$

$$\Delta n = n_2 - n_1 = 3,75 - 6,25 = -2,5$$

$$2,5 \times 32 \frac{g}{mol} = 80g$$

۸۹ - گزینه ۴

$$\begin{cases} K_{Fe} = 80 \frac{W}{m \cdot K} & \theta_{Cu} = \Delta\theta_{Fe} \text{ و } \Delta t_{Cu} = \Delta t_{Fe} \\ K_{Cu} = 400 \frac{W}{m \cdot K} & Q = \frac{KA\Delta t\Delta\theta}{L} \end{cases}$$

$$\begin{cases} \frac{Q_{Cu}}{Q_{Fe}} = \frac{K_{Cu}}{K_{Fe}} \times \frac{A_{Cu}}{A_{Fe}} \times \frac{L_{Fe}}{L_{Cu}} = \frac{400}{80} \times 4 \times \frac{1}{2} = \frac{160}{16} = 10 \\ A = \pi r^2 = \pi \left(\frac{D}{2}\right)^2 = \frac{\pi D^2}{4} \rightarrow \frac{A_{Cu}}{A_{Fe}} = \left(\frac{D_{Cu}}{D_{Fe}}\right)^2 = 4 \\ L_{Cu} = 2L_{Fe} \end{cases}$$

۹۰ - گزینه ۳ گام اول: کل گرمای داده شده را محاسبه می‌کنیم:

$$Q = 10,5 \frac{kJ}{min} \times 20 min = 210 kJ$$

مجموعه تست‌های کنکور سراسری فیزیک دهم فصل چهارم

$m = 0.5 \text{ kg}$

$$Q_1 = mc_{\text{یخ}} \Delta\theta = 0.5 \times 2100 \times 20 = 21000 = 21 \text{ kJ}$$

$\theta_1 = -20^\circ\text{C}$ $\theta_2 = 0^\circ\text{C}$

یخ صفر درجه

$$Q_2 = mL_f = 0.5 \times 336 = 168 \text{ kJ}$$

آب صفر درجه

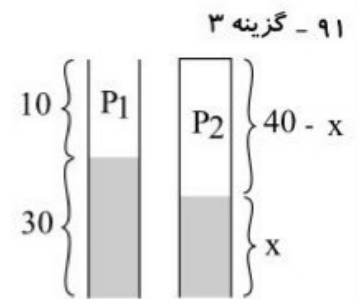
گام سوم: مقایسه کنیم:

$Q = 210 \text{ kJ}$
 $Q' = Q_1 + Q_2 = 21 + 168 = 189 \text{ kJ} \quad Q > Q'$

پس دمای آب حاصل از یخ -20°C ، بالاتر از صفر درجه خواهد شد:

$$Q_2 = 21000 \text{ J} = 0.5 \times 4200 \times \Delta\theta = 2100 \Delta\theta \Rightarrow \Delta\theta = 10^\circ\text{C} \Rightarrow \theta - 0 = 10^\circ\text{C} \Rightarrow \theta = 10^\circ\text{C}$$

$P_1 = P_0$, $P_2 = (P_0 - x)$, $V_1 = A \times 10$, $V_2 = A \times (40 - x)$
 $P_1 V_1 = P_2 V_2 \Rightarrow 75 \times 10 = (75 - x)(40 - x)$
 $\Rightarrow 750 = 3000 + x^2 - 115x \Rightarrow x = 25 \text{ cm}$

۹۱ - گزینه ۳

(جرم آب یخ بسته (m') آب صفر درجه $\xleftarrow{Q_1}$ یخ صفر درجه $\xrightarrow{Q_2}$ یخ -20°C)

مقدار گرمایی که یخ -20°C می گیرد، برابر است با مقدار گرمایی که آب صفر درجه سانتی گراد می دهد.

$Q_1 = Q_2$
 $m' L_f = mc \Delta\theta \Rightarrow 200 \times 336 \times 10 = m \times 2100 \times 20 \Rightarrow m = 1600 \text{ g}$

۹۲ - گزینه ۴

گرمایی که آب 20°C می دهد = گرمایی که یخ -10°C می گیرد

(آب θ \rightarrow آب 20°C) = (آب θ \rightarrow آب صفر \rightarrow یخ صفر \rightarrow یخ -10°C)

$$mc_{\text{یخ}}(0 + 10) + mL_f + mc_{\text{آب}}(\theta - 0) = mc_{\text{آب}}(20 - \theta)$$

$$\Rightarrow 1 \times 2100(10) + 1 \times 336000 + 1 \times 4200(\theta) = 5 \times 4200(20 - \theta)$$

$$21000 + 336000 + 4200\theta = 21000(20 - \theta) \Rightarrow 21 + 336 + 4.2\theta = 420 - 21\theta \Rightarrow \theta = 2.5^\circ\text{C}$$

۹۳ - گزینه ۲

چگالی آب $\frac{g}{\text{cm}^3}$ است، پس هر یک لیتر از آن جرمی برابر یک کیلوگرم دارد، یعنی در هر دقیقه ۱۸ ره آب تبخیر می شود، پس داریم:

$$A = \pi \frac{D^2}{4} = \pi \frac{(30 \times 10^{-2})^2}{4} = \frac{9\pi}{4} \times 10^{-2} \text{ m}^2$$

$$Q = mL_V = 0.18 \times 2250 = 405 \text{ kJ} = 405000 \text{ J}$$

$$Q = k \frac{A \Delta\theta}{L} \Rightarrow 405000 = 240 \times \frac{\frac{9\pi}{4} \times 10^{-2} \times 60 \times \Delta\theta}{4.8 \times 10^{-2}}$$

$$\Rightarrow 405000 = 240 \times \frac{\frac{9 \times \pi}{4} \times 60 \times 10^{-2} \Delta\theta}{4.8 \times 10^{-2}} \Rightarrow \Delta\theta = \frac{405000 \times 4.8 \times 10^{-2}}{240 \times \frac{27}{4} \times 6 \times 10^{-1}} = 2^\circ\text{C}$$

$$\Rightarrow \Delta\theta = \theta - \theta_0 \Rightarrow 2 = \theta - 100 \Rightarrow \theta = 102^\circ\text{C}$$

۹۵ - گزینه ۳

گاز کامل محبوس شده در لوله طی یک فرآیند هم‌دما تغییر حجم و فشار دارد و طبق روابط قانون گازها داریم:

$$P_1 V_1 = P_2 V_2 \Rightarrow 10^5 \times 24A = P_2 \times 16A \Rightarrow P_2 = \frac{10^5 \times 24}{16} \Rightarrow P_2 = 1.5 \times 10^5 \text{ Pa}$$

$$P_2 = \rho gh + P_0 \Rightarrow 1.5 \times 10^5 = 1000 \times 10h + 10^5$$

مقداری که لوله در آب فرو رفته $h = 5m \Rightarrow 1 + 5 = 13m$

۹۶ - گزینه ۳ روش اول: گرمایی که فلز از دست می‌دهد تا دمای آن از $105^\circ C$ به $5^\circ C$ برسد برابر است با:

$$Q_1 = m_1 c_1 \Delta\theta_1 = 0.2 \times 840 \times (5 - 105) \rightarrow Q_1 = -0.2 \times 840 \times 100$$

اگر جرم یخ اولیه را m بنامیم، چون جرم مخلوط آب و یخ برابر $400g$ بوده است. جرم آب اولیه برابر $(m - 0.4)$ کیلوگرم بوده است.

گرمایی که یخ صفر درجه دریافت کرده تا ابتدا ذوب شود و سپس به دمای $5^\circ C$ برسد برابر است با:

$$Q_2 = mL_F + mc\Delta\theta \rightarrow Q_2 = m \times 336 \times 10^3 + m \times 4200 \times 5 = m \times 357 \times 10^3$$

و گرمایی که آب $0^\circ C$ دریافت کرده تا به دمای $5^\circ C$ برسد:

$$Q_3 = (0.4 - m) \times 4200 \times 5$$

کافی است مجموع گرماها را برابر صفر قرار دهیم:

$$Q_1 + Q_2 + Q_3 = 0$$

$$(-0.2 \times 840 \times 100) + (m \times 357 \times 10^3) + [(0.4 - m) \times 4200 \times 5] = 0 \rightarrow m = 0.25 \text{ kg} = 250 \text{ g}$$

روش دوم: اگر جرم یخ صفر درجه در مخلوط را m و جرم آب صفر درجه در مخلوط را m' فرض کنیم، می‌توان گفت:

ابتدا m ذوب و به آب صفر تبدیل شده و سپس دمای $(m + m')$ که برابر 400 گرم است به آب $5^\circ C$ می‌رسد. یعنی:

$$mL_F + (m + m')c\Delta\theta = (mc\Delta\theta)_{\text{فلز}}$$

$$m \times 336000 + 400 \times 4200 \times (5 - 0) = 200 \times 840 \times (105 - 5)$$

$$m \times 80 + 20000 = 20 \times 2(100) \rightarrow m = 250 \text{ g}$$

۹۷ - گزینه ۳

$$\begin{cases} \theta_1 = 0^\circ C \rightarrow L_{1Fe} - L_{1Cu} = 1 \text{ mm} \\ \theta_2 = 100^\circ C \rightarrow L_{2Cu} - L_{2Fe} = 0.5 \text{ mm} \end{cases} \Rightarrow \Delta L_{Cu} = \Delta L_{Fe} + 1.5 \text{ mm}$$

$$\Delta L = L_1 \alpha \Delta\theta \rightarrow L_{1Cu} \alpha_{Cu} (100 - 0) = L_{1Fe} \alpha_{Fe} (100 - 0) + 1.5$$

$$\frac{L_{1Cu} = L_{1Fe}^{-1}}{\rightarrow} (L_{1Fe} - 1)(18 \times 10^{-5}) \times 10^2 = L_{1Fe} (1.2 \times 10^{-5}) \times 10^2 + 1.5$$

$$\Rightarrow L_{1Fe} = 250.3 \text{ mm} = 25.03 \text{ cm}$$

۹۸ - گزینه ۱ برای حل این سوال گام‌های زیر را طی می‌کنیم:

گام اول: صفحه با مساحت S_2 دو برابر صفحه با مساحت S_1 جرم دارد. در مرحله‌ی اول می‌خواهیم بررسی کنیم که با توجه به گرماهای داده شده کدام صفحه افزایش دمای بیشتری دارد. بنابراین داریم:

$$Q = mc\Delta\theta \Rightarrow \frac{Q_2}{Q_1} = \frac{m_2}{m_1} \times \frac{\Delta\theta_2}{\Delta\theta_1} \Rightarrow \frac{2Q_1}{Q_1} = \frac{2m_1}{m_1} \times \frac{\Delta\theta_2}{\Delta\theta_1} = 1$$

مجموعه تست‌های کنکور سراسری فیزیک دهم فصل چهارم

گام دوم: در مقایسه‌ی افزایش شعاع دو صفحه، به صورت زیر عمل می‌کنیم:

$$S_1 = 2S_2 \Rightarrow \pi(R_2)^2 = 2 \times \pi(R_1)^2 \Rightarrow R_2 = \sqrt{2}R_1 \Rightarrow \frac{R_2}{R_1} = \sqrt{2}$$

$$\Delta R = R\alpha\Delta\theta \Rightarrow \frac{\Delta R_2}{\Delta R_1} = \frac{R_2}{R_1} \times \frac{\Delta\theta_2}{\Delta\theta_1} \Rightarrow \frac{\Delta R_2}{\Delta R_1} = \sqrt{2}$$

تذکر: در گام اول با توجه به آنکه $S_2 = 2S_1$ بوده و دو صفحه از یک ورقه‌ی مسی بریده شده‌اند، می‌توان گفت که $m_2 = 2m_1$ می‌باشد.

۹۹ - گزینه ۲ با توجه به رابطه‌ی انبساط حجمی جامدات ($\Delta V = V_1 3\alpha\Delta\theta$) برای به‌دست آوردن $\frac{\Delta V_A}{\Delta V_B}$ ابتدا باید حجم اولیه هر کدام از کره‌ها (V_A, V_B) را به‌دست آوریم. سپس با استفاده از رابطه‌ی گرمای داده شده به جسم ($Q = mc\Delta\theta$) رابطه‌ی بین $\Delta\theta_B$ و $\Delta\theta_A$ را به‌دست می‌آوریم:

$$\begin{cases} V_A = \frac{4}{3}\pi r_A^3 = \frac{4}{3}\pi \times 20^3 = \frac{4}{3}\pi \times 8000 \\ V_B = \frac{4}{3}\pi(r_B^3 - r_{\text{داخلی}}^3) = \frac{4}{3}\pi(20^3 - 10^3) = \frac{4}{3}\pi \times 7000 \end{cases} \Rightarrow \frac{V_A}{V_B} = \frac{8}{7}$$

به هر دو کره گرمای یکسانی داده‌ایم در نتیجه داریم:

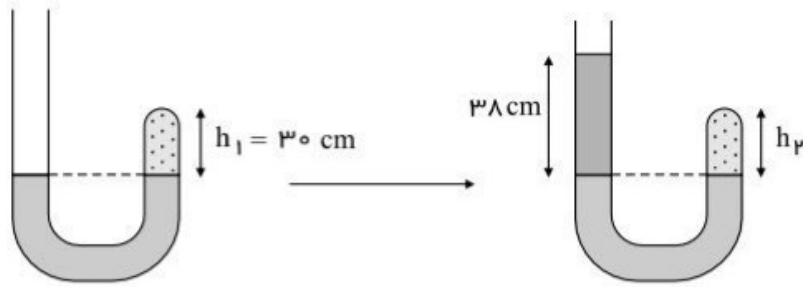
$$Q_A = Q_B \rightarrow m_A c \Delta\theta_A = m_B c \Delta\theta_B \rightarrow m_A \Delta\theta_A = m_B \Delta\theta_B$$

$$\xrightarrow{m=\rho V} \rho_A V_A \Delta\theta_A = \rho_B V_B \Delta\theta_B \rightarrow \frac{\Delta\theta_A}{\Delta\theta_B} = \frac{V_B}{V_A} = \frac{7}{8}$$

و در آخر داریم:

$$\Delta V = V_1 3\alpha\Delta\theta \rightarrow \frac{\Delta V_A}{\Delta V_B} = \frac{V_A}{V_B} \times \frac{\Delta\theta_A}{\Delta\theta_B} = \frac{8}{7} \times \frac{7}{8} = 1$$

۱۰۰ - گزینه ۴ با توجه به برابری فشار در نقاط هم‌تراز از یک مایع ساکن، مطابق شکل‌های زیر داریم:

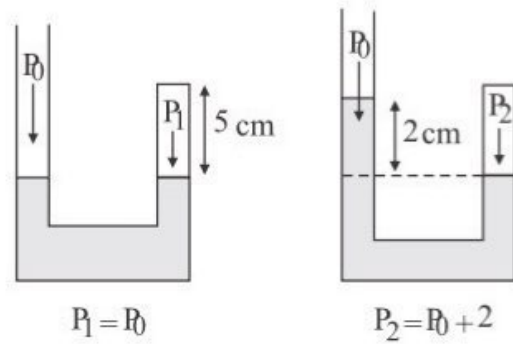
$$P_{\text{ک}} = P_0 = 76 \text{ cmHg} \quad P_{\text{ر}} = P_0 + P_{\text{ویژه}} = 76 + 38 = 114 \text{ cmHg}$$

با استفاده از قانون گازها در حالتی که دما ثابت است می‌توان نوشت:

$$P_1 V_1 = P_2 V_2 \Rightarrow P_1 A h_1 = P_2 A h_2 \Rightarrow P_1 h_1 = P_2 h_2 \Rightarrow 76 \times 30 = 114 \times h_2 \Rightarrow h_2 = 20 \text{ cm}$$

۱۰۱ - گزینه ۱

با استفاده از قانون گازهای کامل می‌توان نوشت:

$$\frac{P_1 V_1}{T_1} = \frac{P_2 V_2}{T_2} \xrightarrow{\substack{V_1 = Ah_1 \\ P_1 = P_0 = 76 \text{ cmHg} \\ P_2 = P_0 + 2 = 78 \text{ cmHg} \\ V_2 = Ah_2}} \frac{P_1 A h_1}{T_1} = \frac{P_2 A h_2}{T_2} \Rightarrow \frac{76 \times 5A}{312} = \frac{78 \times 2A}{T_2} \Rightarrow T_2 = 384 \text{ K}$$

$$\Delta T = 384 - 312 = 72 \text{ K}$$

۱۰۲ - گزینه ۲ ابتدا فشار هوای درون لوله را در وضعیت اول بررسی می‌کنیم:

$$P_0 = P_1 + 72 \text{ cmHg} \Rightarrow 75 \text{ cmHg} = P_1 + 72 \text{ cmHg} \Rightarrow P_1 = 3 \text{ cmHg}$$

کنون بنابر قانون گازها داریم: (توجه کنیم که چون سطح مقطع لوله ثابت و ارتفاع گاز نیز ثابت است ($15 \text{ cm} - 72 \text{ cm} = 15 \text{ cm}$) پس حجم گاز ثابت مانده است.)

$$\frac{P_1 V_1}{T_1} = \frac{P_2 V_2}{T_2} \Rightarrow \frac{3 \text{ cmHg}}{300} = \frac{P_2}{320} \Rightarrow P_2 = 3.2 \text{ cmHg}$$

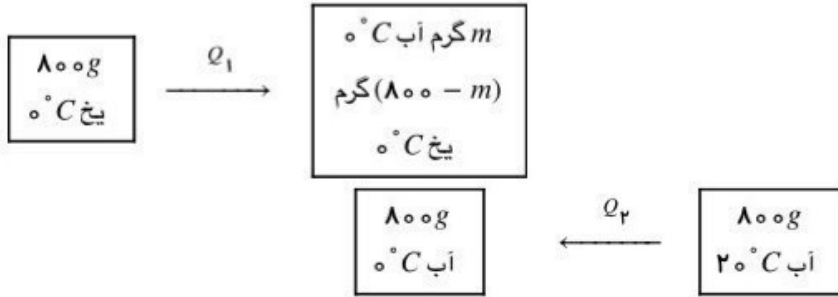
$$P'_0 = P_2 + 72 \text{ cm} \Rightarrow P'_0 = 3.2 + 72 = 75.2 \text{ cmHg}$$

اکنون با بررسی هوای درون لوله در حالت دوم داریم:

یعنی فشار هوا 75.2 cmHg یا 2 mmHg افزایش یافته است.

۱۰۳ - گزینه ۱ روش اول:

بنابر طرح‌واره زیر در مورد تعادل آب و یخ داریم:

$$Q_1 + Q_2 = 0 \Rightarrow mL_f + 0.8 \times C_{\text{آب}} \times \Delta\theta = 0$$

$$\Rightarrow m \times 336 + 0.8 \times 4.2 \times (-20) = 0 \Rightarrow m = \frac{16 \times 4.2}{336} = 0.2 \text{ kg} = 200 \text{ g}$$

بنابراین می‌توان نتیجه گرفت، 200 g از یخ ذوب می‌شود، بنابراین 1000 g آب صفر درجه سلسیوس و 600 g یخ صفر درجه سلسیوس خواهیم داشت.
روش دوم:

ابتدا اصطلاحاً قدرت آب و قدرت یخ را مقایسه می‌کنیم: (می‌توان $c_{\text{آب}} = 1$, $c_{\text{یخ}} = 0.5$, $L_f = 80$ فرض کرد).

$$\text{قدرت آب} = Mc_{\text{آب}}\theta = 800 \times 1 \times 20 = 16000$$

$$\text{قدرت یخ} = mc_{\text{یخ}}|\theta'| + mL_f = 800 \times 0.5 \times 0 + 800 \times 80 = 64000$$

بنابراین قدرت یخ بیشتر است، پس تنها بخشی از یخ ذوب می‌شود (یا بخشی از آب منجمد می‌شود) و در مورد کاهش جرم یخ (یا افزایش جرم یخ) می‌توان گفت:

$$|Mc_{\text{آب}}\theta - mc_{\text{یخ}}|\theta'| = \Delta mL_f \Rightarrow \left| 800 \times 1 \times 20 - \cancel{800 \times 0.5 \times 0} \right| = \Delta m \times 80$$

$$\Rightarrow \Delta m = 200 \text{ g}$$

یعنی 200 g از جرم یخ ذوب شده و به آب 0°C تبدیل شده است، بنابراین پس از تعادل 1000 g آب صفر درجه داریم.

۱۰۴ - گزینه ۳

$$\text{قانون گازهای کامل: } \frac{P_1 V_1}{T_1} = \frac{P_2 V_2}{T_2} \xrightarrow{V_1=V_2} \frac{75}{300} = \frac{(75+x)}{330} \Rightarrow x = 7.5 \text{ cm}$$